

SEVNICA — Nocoj ob 17. uri bo v gasilskem domu v Sevnici predavanje inž. Ciglarja o naših Albancih ob Skadarskem jezeru z naslovom „Svet, kjer se je čas ustavil“. Predtem pa bo tudi občni zbor planinskega društva LISCA.

NOVO MESTO — Danes popoldne bo prva seja občinske konference ZK Novo mesto, na kateri bodo volili tudi občinski komite, sekretarja in namestnika sekretarja.

KRSKO — Danes bodo odborniki sklepali o ustanovitvi šolskega centra. Vanj se bodo združile: tehniška srednja šola, poklicna kovinarska šola, delovodna kovinarska šola in elektro šola za šibki in jaki tok.

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca so včeraj odprli knjižno razstavo v spomin petnajstih slovenskih javnih delavcev, ki so lani umrli. Razstava bo odprta do konca januarja.

KOČEVJE — Na današnji seji kandidacijske konference SZDL bodo predlagali možna kandidata za člane predsedstva skupščine SRS.

NOVO MESTO — Jutri bo SZDL razpravljala o možnih kandidatih za člane predsedstva skupščine SRS in načrtu družbenega plana Jugoslavije od 1971 do 1975.

SEVNICA — Včeraj je bila v Sevnici občinska kandidacijska konferenca za volitve kandidatov v predsedstvo skupščine SRS. Komentator RTV Ljubljana Drago Košmrlj je zatem predaval o zunanje-političnih dogodkih.

KOČEVJE — Jutri bodo na skupščini občinske Zveze rezervnih vojaških starešin izvolili novo vodstvo.

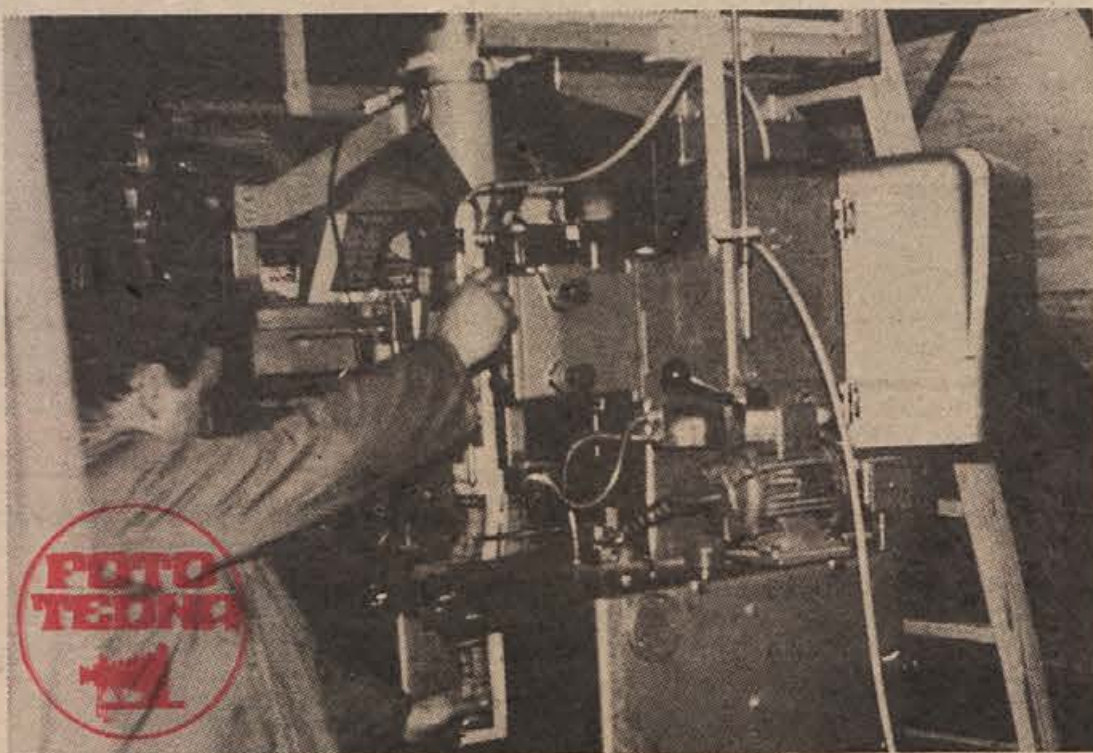
CRNOMELJ — Na občinski kandidacijski konferenci SZDL je v tork dobil podporo Roman Ogrin za kandidacijo v predsedstvo skupščine SRS. Za predsednika izvršnega sveta so predlagali Staneta Kavčiča.

NOVO MESTO — V ponedeljek zvečer so v Dolenjski galeriji odprli dokumentarno razstavo o boju vietnamskega ljudstva. Razstavljenih je nekaj sto fotografij, brošur, listov in drugih predmetov. Razstava bo odprta do 31. januarja.

BREZICE — 16 nezaposlenih delavcev iz Posavja je v tork končalo pri delavski univerzi gostinsko šolo za polkvalificirane kuharje in natakarje.

RIBNICA — V ponedeljek ob 5.30 je zletel s ceste v kamnolom pri Zlebiču oseben avto, ki ga je vozil Rafael Uršič iz Lesc. Škode je za 3.000 din. Na tem ovinku so nesreče zelo pogoste.

BREZICE — Predstavniki občine so se v tork udeležili seje komisije za varstvo okolja pri skupščini SRS. Odgovorili so jim na vprašanja, ki so jih na zahtevo odbornikov poslali v zvezi z graditvijo jedrske centrale v Posavju.

NOVA DOLENJSKA TOVARNA — V ponedeljek je z vso paro začela poskusno obratovati tovarna za predelavo krompirja na Mirni. Na posnetku je stroj, ki polni vrečke iz aluminijске folije s 122 grami krompirjevih kosmičev. (Foto: Branko Sladič, foto krožek Mirna)

KLJUB MNOGIM TEŽAVAM POSTAJA RESNIČNOST:

Kuhinja za stotisoče Jugoslovanov

Na Mirni je začela obratovati prva jugoslovanska tovarna, ki predeluje krompir v krompirjev (Knorrov) pire — Dela v sklopu Kolinske tovarne hranil iz Ljubljane — Velik pomen za dolenjsko kmetijstvo

Po znanih dolgotrajnih „porodnih krčih“ je minuli teden mirenka tovarna za predelavo krompirja začela poskusno obratovati. Proizvodno linijo so zapustile prve vrečke z novim izdelkom — krompirjevimi kosmiči, vnaprej pripravljenim krompirjevim pi-jajem, jedjo, ki nadomešča običajno kuhanje krompirja v so-dobnem gospodinjstvu.

peša prodaja krompirja že vrsto let in kako nespodbudna je njegova cena. Mirenska predelovalnica pomeni dodatnega kupca, ne ravno

(Nadaljevanje na 3. str.)

Sredozemsko območje nizkega zračnega pritiska dovaja na Balkan toplejši zrak, ki je povzročil sneženje po vsej Sloveniji v ponedeljek in sredo. Naši kraji bodo do konca tedna še pod vplivom vlažnih jugovzhodnih vetrov, zato pričakujemo precej oblačno vreme. Sprva bo občasno še rahlo snežilo. Mraz bo popustil.

Davkarji trkajo

Republiški izvršni svet je na zadnji seji sklenil, da ostane osnova neobdavčenega skupnega dohodka občanov nespremenjena, se pravi 25.000 dinarjev. Zato pa so se odločili, da znašajo olajšave za družinskega člana namesto dosedanjih 5000 dinarjev 8 tisočakov. Na novomeški davkarji so povedali, da je treba osebne dohodke prijaviti do zadnjega januarja, vendar bo rok bržkone podaljšan, ker se ni tiskovin.

S tem je poskusno začela obratovati prva tovrstna tovarna v Jugoslaviji. Z vsemi dodatnimi deli, ki se niso opravljali (uređitev okolice, čistilne naprave), bo po približnem računu stala 40 milijonov dinarjev, zaenkrat pa bo ob sedanjih zmogljivostih dajala približno 30 milijonov dinarjev celotnega dohodka na leto. Predelala bo lahko 7.000 ton krompirja v tisoč ton krompirjevih kosmičev oz. krompirjeve moke, ki pa je zaenkrat, po besedah vodje tovarne inž. Toneta Kotarja, ne name-ravajo delati v večjih količinah. Predelovalnica bo sprva zaposlovala 58 ljudi, kasneje pa je tako in tako predvideno povečanje zmogljivosti. Tovarno je gradil ljubljanski „Gradis“, oprema pa je uvožena.

Te dni se bodo pojavile v naših trgovinah 122-gramske vrečke krompirjevih kosmičev, iz katerih je mogoče v nekaj minutah pripraviti krompirjev pire za štiri osebe. Cena bo približno enaka uvoženim tovrstnim izdelkom. Izdelovalci pričakujejo, da bodo novost naše gospodinjstva ugodno sprejele, da o izvoznih možnostih (tvrdka Knorr!) ne govorimo.

Tovarna pa ne predstavlja samo posebnost v Jugoslaviji, imela bo tudi velik vpliv na nadaljnji razvoj kmetijstva v trebanjski občini, pa tudi širši Dolenjski. Znano je, kako

Kakšen poštni skok?

V Šmarjeških Toplicah je novomeško PTT podjetje seznanilo Dolenjce z letošnjimi načrti

V sredo, 12. januarja, so v Šmarjeških Toplicah predstavniki novomeškega PTT podjetja razložili sedmim dolenjskim občinskim skupščinam, obema bankama s tega območja, Leopoldu Kresetu, predsedniku republiške Gospodarske zbornice in direktorju Združenega PTT podjetja Slovenije Jožetu Gerbcu, kako se bosta razvijali telefonija in telegrafija na Dolenjskem.

Namen je jasen: ujeti in obdržati korak z razvojem industrije in turizma. Letošnji cilji: usklajena modernizacija krajevnih in medkrajevnih zmogljivosti. Bistveno izboljšane zveze proti Ljubljani, Za-

grebu in Celju. Povečanje telefonskih in telegrafskih zmogljivosti za 50 odstotkov. Nova končna ATC v Metliki, vozna centrala v Trebnjem, dokončanje del v Crnomlju, Brezicah in Novem mestu. Potrebni bodo 7 milijonov. Direktor Jakob Berič: „Prepričani smo, da bo sodelovanje tudi letos tako dobro, kot je bilo doslej, to pa bo porok za uresničitev načrtov.“ J. S.

Veljko Kolenc — odličen tretji!

Na mladinskem meddržavnem troboju v smučarskih skokih med mladimi reprezentancami Slovenije, Koroške in Julijske krajine, ki je bil v Mislinji preteklo nedeljo, se je med 34 skakalci posebno uveljavil nadarjeni mladi Mirenčan Veljko Kolenc, ki je zasedel odlično 3. mesto. Veljko je bil najuspešnejši Jugoslovian. Njegov uspeh je toliko bolj presenetljiv, ker vemo, da zaradi poškodbe noge ni mogel vaditi.

B. DEBELAK

Pučkova na skupnih pripravah

V tork je odpotovala na skupne priprave v Beograd mlada novomeška odbojkarica Marjeta Pučko. Iz Slovenije sta določeni za kandidati državne mladinske reprezentance samo dve odbojkarici. Povabilo na trening je veliko priznanje za Pučko in tudi za novomeško žensko odbojko.

S. D.

DOLENJCI O VLA KOVN IH ZVEZAH S SVETOM:

Boljše zveze, manj zamud!

Na današnji konferenci o voznih redih vlakov v Novem mestu bodo morali, kot kaže, zlasti prisluhniti pripombam iz Trebnjega

Vlaki prihajajo in odhajajo na Dolenjskem za ene prežgodaj, za druge prepozno. To prizadene zlasti tiste delavce in šolarje, ki brez vlaka sploh ne bi mogli na delo oziroma k pouku. Železnica na take pripombe ni gluha. V Novem mestu so za danes sklicali konferenco, na kateri bodo poskusili pripombe ljudi upoštevati pri voznem redu.

Gre za to, ali so dobre vlakovne zveze zjutraj in popoldne, ko se vozi na dolenjskih progah največ ljudi. Po podatkih, ki smo jih predvčerajšnjim zbrali v šolah in delovnih organizacijah, so potrebne spremembe nekaterih vlakov, ki vozijo skozi Trebnje in Novo mesto.

Adolf Grum, ravnatelj trebanjske osnovne šole, je pripomnil, da bi moral novomeški vlak, ki pripelje zjutraj na trebanjsko postajo približno ob osmih in sedem minut, prej na pot. Učenci, ki vstopajo v Mirni peč ali v Ponikvah, pouk zamujajo, kar druge moti.

V Dani želijo, da bi drugi jutranji vlak iz Sevnice, ki pripelje več kot dvajset njihovih delavcev, poslej pri-

peljal na Mirno vsaj dvajset minut pred šesto. Tako bi odpravili zamude, ki so v podjetju na dnevnem redu.

Trebanjci in prebivalci ob progi proti Sevnici bi prav tako radi več vlakovnih zvez s Spodnjim Posavjem. Njihov predlog, naj bi v to smer vozilo več vlakov, je že star. Občinska konferenca SZDL v Trebnjem je (Nadaljevanje na 7. str.)

Na povabilo Industrije motornih vozil so si v ponedeljek, 17. januarja, ogledali proizvodne obrate v Novem mestu predstavniki dolenjskih občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij. Zatem so imeli razgovor z vodstvom tovarne. Predvsem je goste zanimalo, kako bodo IMV razvijati svoje obrate v sosednjih občinah. Na sliki od desne proti levi: Ciril Pevec, Jurij Levičnik, inž. Ivan Kostelec (zadaj), inž. Jurko Jurkas, inž. Martin Janžekovič in drugi med ogledom tovarne. (Foto: M. Vesel)

„Mao Ce Tung“ so dali kočevski jamarji ime temu kapniku v na novo odkriti Vančevi jami. Kapnik je podoben Kitajcu, ki dviga roko z Mao Ce Tungovo rdečo knjižico, ali prometniku v poziciji „Izprazni križiščel“. Ob kapniku je v enaki poziciji najmlajši aktivni kočevski jamar Joško Golob, ki je star 11 let, jamar pa je že 3 leta. (Foto: D. Tošaj) Več o kočevskih jamarjih danes na 9. strani!

Zakaj je nekaterim živinorejcem predraga, drugim pa ne? — Pridelovanje na domačih poljih: tudi več kot 100 stotov na hektar!

Koruzo je predraga za pisanje goved in prašičev. Tako pravijo na družbenih posestvih in kmetije. Brez koruze pa ni krmil. S koruzo ali krmili se torej ne splača pisati. V naših naravnih razmerah pa naj bi bila živinoreja prevladujoča kmetijska dejavnost. Veliko je travnatega sveta. Zal pa s samo travo ni moči zrediti prvovrstnih pitalcev. Kaj torej storiti?

Veliki živinorejci in mešalnice krmil iz vse Slovenije so se jeseni dogovorili, da bodo sklenili skupno pogodbo za nakup koruze v Vojvodini. Ponudili bodo največ 1,05 din za kilogram zrnja, kar bi jim se ustrezalo, da pri pisanju ne bi imeli izgube. Po taki ceni je niso dobili. Živine pa ni moči postaviti v skladišče kot kakšne tovarniške polizdelke, češ naj počaka na cenejšo krmno, pa jo bodo potem pitali naprej. Morali so kupiti koruzo po precej višji ceni.

Draga koruza povzroča živinorejcem izgubo. Gotovo pa ne vsem, sicer bi jo veliki pridelovalci v Vojvodini raje prodali po nekoliko nižji ceni kot tako drago pokrmili sami. Koruza je že skoraj dve leti zelo draga. Vzlic temu živinorejci pokrmijo skoraj vso. Ne ostaja je za izvoz, celo uvažati jo še moramo. Največ pa je pokrmijo pridelovalci sami. Gotovo znajo toliko računati, da tega ne delajo v svojo škodo. Cene pitane živine pa so na vsem jugoslovanskem trgu približno enake.

Ali bi naši živinorejci lahko delali tudi tako? Polj sicer nimajo toliko in ne tako rodnih kot v Vojvodini in na drugih velikih ravninskih območjih. Ima-

jo pa veliko več travnikov. Dobro negovani in gnojeni lahko dajejo veliko dobrega sena in paše. Koruzo in krmila bi dajali živini le za dodatek. Toliko pa bi gotovo lahko pridelali, če bi gospodarjenje na kmetiji ustrezno prilagodili. Vsaj ravninski in nižinski kmetje.

V enem letu sicer ni moči gospodarjenja povsem prilagoditi novim razmeram. Verjetno tudi v dveh letih ne. V treh, štirih letih pa je moči veliko spremeniti. V tistem času pa se razmere gotovo ne bodo tako spremenile, da pridelovanje koruze ne bi bilo več donosno. Če večini živinorejcev v vsej državi sedanja visoka cena koruze še

(Iz zadnjega Pavlihe)

— Zakaj imate kar tri televizorje?
— Kaj niste slišali, da se bodo podražili!

Drugi v tisočletni zgodovini Danske je prestol zasedla ženska. Potem ko je minuli petek umrl da kralj Frederik (na sliki levo arhivski posnetek), je njegovo mesto zasedla kraljica Margareta (na desno na prvem sestanku s kabineto po kraljevi smrti), ki so ji ob tej priložnosti zaželeli vse najboljše ob nastopu dolžnosti številni državni poglavarji med njimi tudi jugoslovanski predsednik Josip Tito. Kralj je umrl v 72. letu starosti potem ko je ležal zadnjih nekaj tednov hudo bolan v kraljevski bolnišnici. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

ustreza toliko, da pokrmijo skoraj vso, bo menda tudi v prihodnjih letih. Razmerje cen koruze, pšenice, krompirja in drugih poljskih pridelkov pa se, kot kaže, tudi ne bo preveč spremenilo v škodo koruze.

Pridelovanje koruze bo še bolj donosno, če bodo kmetovalci zvečevali hektarske pridelke. To je možno. Lahko jih celo podvojijo. Poskusi in tekmovanja so tudi v Sloveniji to že potrdili.

Na Ptujem polju je kmet pridelal več kot 100 stotov zrnja na hektar. Tak pridelek zahteva sicer posebno nego. Dve tretjini tega pa ni težko doseči, če se le poseje dobro seme, njiva pa dobro pognoji in obdela.

S koruzo bi tudi lahko zasejali več zemljišč. V vsej republiki jo pridelujejo le na 18 % njiv. V Vojvodini pa dokazujejo, da njihova „žitnica“ ni nikoli slovela po pšenici tako kot po koruzi. Zakaj? Ker je koruza donosnejša. Hvalijo se, da ne varčujejo pri dobrem semenu niti pri gnojenju. O pridelovalnih stroških pa raje molčijo, da jim pri sedanjih visokih prodajnih cenah ne bi kdo očital oduševstva.

V tem je skrivnost koruze, ko je nekaterim živinorejcem predraga, drugim pa ne.

JOŽE PETEK

Državni udar v Gani

Na afriški zahodni obali se je minuli teden zgodilo nekaj, kar postaja na tej celini že (na žalost) kar prepogosta praksa: v Gani so izvedli državni udar. Prevrtniki, ki jih vodi polkovnik Ačampong, so za udar izbrali trenutek, ko se je šef Gane dr. Busija mudil v Londonu na zdravniškem pregledu. Scena je bila običajna: vojska je zavzela radijsko postajo in druge najvažnejše točke v glavnem mestu Akri ter izdala proglas o prevzemu oblasti. Življenje v Gani je normalno in le razmeroma redke skupine vojakov v večjih mestih pričajo o spremembi na vrhu. Po mnenju večine opazovalcev bo nova vlada delovala v okviru istega sistema in prevrat torej ne pomeni povratka „Nkrumahovega socializma“.

Torej gre zgolj za personalne spremembe na vrhu in ne za kaj globljega in pomembnejšega. Vojaki, ki so prevzeli oblast, dolžijo strogost predhodnega predsednika, da je Gano pripeljal do roba finančnega propada. Dolgovi v tujini so že zdavnaj pressegli milijardo dolarjev in lanskoletna devalvacija domače valute za celih 44 odstotkov tudi ni prinesla zaželenega rezultata. Po novem naj bi bilo drugače, a to je seveda obljuba, ki jo dajejo vsi, ki prihajajo na oblast. Bolj kot to, kdo je na oblasti, bi bilo za Gano pomembno, da bi se vendarle izklopala iz težkega položaja, v katerega je zaslala zaradi megalomanskih in včasih kar navihkih potez domačih politikov in vojakov na oblasti. Seveda je težko reči, če bodo vojaki, ki sedaj vodijo deželo, kaj uspešnejši od politikov, ki so bili na čelu doslej: šele čas bo pokazal, kdo bo imel več uspeha. Toda že samo dejstvo, da je Afrika doživela še en državni prevrat, zgovorno pričča kako nestabilne so razmere v številnih državah „črne celine“, ki je na začetku šestdesetih let tega stoletja tako zmagoslavno stopila na lastne noge. Toda „pomlad afriških narodov“ je vse prekmalu stopila v zimo. Izkazalo se je, da so bile lepe želje in načrti samo to in nič več od resničnosti, ki je pogosto kruta in priznava samo dejstva in trdo delo, je od načrtov in želja vedno daleč.

„Jezni mladenič z Malte“, primer Dom Mintoff, je še vedno na prvih straneh časnikov, odkar je zagrozil, da bo „vrget v vodo“ britanske vojake, če vlada v Londonu ne bo pristala na višjo ceno za pravico bivanja na otoku. Spor okoli višine odškodnine se vleče že nekaj tednov, pri čemer je Velika Britanija sicer voljna plačati več kot je doslej, pa vendarle manj, kot zahteva Mintoff. V zadevo so se vmešale posredno tudi Združene države Amerike in drugi zavezniki iz NATO, ko v bolj ali manj blagi obliki prigovarjajo Londonu naj plača zahtevane milijone in spravi aferico z dnevnega reda. Kaže, da se bosta obe strani vendarle nekako

sporazumeli, saj je Mintoff med drugim tudi v Rimu tam pogovarjal z britanskim obrambnim ministrom. Eni drugi se strinjajo, da ima britsko vojsko oporišče na silno majhen strateški pomenu, da gre bolj za prestižno vprašanje. Londonski Observer pa ob tem meni, da bi bil že da bi problem (ekonomski in reč) Malte reševali drugače doslej — da bi namreč ta ne več odvisna od oporišča in hodka, ki ga ta prinaša, manj od čisto drugih virov ... kot turizma do industrije.

Nova vlada predsednika B. gladeša Mudžiburja Rahmana je dobila prva mednarodna znanja. Doslej je Dako priznal že deset držav in ni dvoma, jim bodo sledile še nove. Po stan je na to kajpak odgovor tako kot je bilo pričakovati: kot so napovedali: pretrgal diplomatske odnose s tistimi državami, ki so priznale B. gladeša. Rahman je izjavil, da njegova država delovala na demokratični osnovi, strukturo oblasti in zakonodaje pa bo precej podobna tisti, ki je značilna za Veliko Britanijo. V tem se slu so tudi sestavili vlado, ki vodi Rahman, medtem ko predsednik republike bolj manj samo oseba brez prave politične teže. Iz Indije se je tem vrnilo že skoraj štiri milijone beguncev, ki so se tja tekli pred nasiljem pakistanske vojske. Z vsakim dnem prajo še novi in predstavniki N. Delhija so izjavili, da bodo v naslednjih dveh mesecih končali preseljevanje, ki gre pravzaprav mimo nas skoraj neopazno, dasiravno ima orjaška mere! Malokdaj pomislimo, je to tako, kot bi se presel petkratno prebivalstvo naše Slovenije! S tem se bo Indija rešila velikega bremena, pri čemer je prav tako jasno, da si bo B. gladeš naložil novo. Kje do hrano in drugo, kar je potrebno, da se ta množica vključ normalno življenje, je že vprašanje, ki mu Rahman njegovi ministri niso kos zgolj lastnimi močmi.

TELEGRAMI

SANTIAGO — Kandidata le usmerjene zveze ljudske enotnosti čilškega predsednika Salvador Allenda sta bila v nedeljo na dopolnilnih volitvah za dve mesti v kongresu poražena.

BRUSELJ — Napovedujejo, da kriza vlade v Belgiji končana že teden in da bo mandatator Gaston Eyskens, v katerem naj bi bili partnerji: krščanski socialisti in

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Če smo že prejšnji teden na tem mestu zapisali, da je sedaj — ko smo pravzaprav šele dobro stopili čez prag novega poslovnega leta — za naše strokovne službe (tako v republiki kot po vsej državi) in pa za delovne organizacije nekakšen čas bilanc in obračunov, ter smo pri tem, kajpada, imeli v mislih pregledovanje celovitih podatkov o POSLOVNEM USPEHU ALI NEUSPEHU v minulemu letu ter različne primerjave glede na zastavljene načrte in njihovo izpolnitev; če smo torej to zapisali že prejšnji teden, potem lahko danes samo še ponovimo. Ocene minulega poslovnega leta so sedaj — v luči dokončnih statističnih podatkov za vso državo — večinoma že izrečene, ob tem pa je bilo izrečenih (v mislih imamo izjave direktorja Zveznega zavoda za statistiko) že tudi nekaj predvidevanj, opirajočih se na tekoča gospodarska gibanja, ki dajejo slutiti, da se stanje v našem gospodarstvu v zadnjem času vendarle premika na bolje.

Vsemu temu ob rob en sam podatek: po ugotovitvah zvezne statistične službe se je lani pri nas (podatek velja za vso državo) industrijska proizvodnja povečala kar za 10,4 %, se pravi skoraj DVAKRAT VEČ, kot pa smo predvidevali po načrtu. To je pomemben podatek, saj je industrijska proizvodnja eden poglavitnih temeljev vsega našega gospodarstva — še bolj razveseljuje ob vsem tem pa je tudi to, da je industrija tudi letošnje poslovno leto začela zelo uspešno in torej lahko pričakujemo, da se bo njena proizvodnja letos še naprej ugodno razvijala.

Eno poglavitnih vprašanj, ki se nanašajo na naš nadaljnji gospodarski razvoj, je vsekakor vprašanje CEN NA NAŠEM TRGU, in to vprašanje je tako pomembno, da se mu je posvetila posebna usklajevalna komisija zveznega izvršnega sveta (ob tem, ko je celovito razpravljala o temeljnih družbeno-ekonomskih politike za leto 1972). V začetku prejšnjega tedna (v torek) so glavna izhodišča v zvezi z bodočim sistemom in politiko cen pri nas na

seji te komisije uskladili — pri čemer so upoštevali posamična stališča republik in pokrajin. Glavno merilo za oblikovanje cen pri nas v prihodnje naj bi bile SVETOVNE CENE — vsaj za vse tisto blago, ki je lahko predmet mednarodne blagovne menjave, medtem ko naj bi bile cene za drugo blago in storitve nekako sorazmerne s prvimi.

V naši politiki cen naj bi torej v najbližji prihodnosti začele veljati čim večje TRŽNE

Sprejeti novi ukrepi

ZAKONITOSTI. Na tistih področjih, kjer cene še vedno odločilno vplivajo na življenjske stroške oziroma na (nujne) stroške kakšne posebne proizvodnje, pa bomo tudi še v prihodnje ohranili družbeno nadzorstvo nad cenami. Ob tem še povejmo, da je sedaj že sklenjeno, naj bi tokratno SPLOŠNO ZAMRZNJENJE vseh cen, ki je bilo sprva napovedano za čas do konca februarja, še nekoliko podaljšali — do konca marca. Zvezni izvršni svet pač še ni uspel (in tudi ne bo mogel v predvidenem roku) pripraviti vseh ustreznih ukrepov, ki so nujni, če nečemo, da bo po dovoljeni „odmrznitvi“ spet izbruhnila pravicata verižna reakcija podražitev na vseh področjih.

V začetku tega tedna (v ponedeljek) se je republiški svet na svoji seji odločil za sprejem vrste izvršilnih in drugih predpisov, ki bodo — s svojim učinkovanjem na raznih področjih — vsekakor bistveno vplivali na družbeno-ekonomski razvoj naše republike v

letošnjem letu. Temeljno izhodišče ob vsem tem je, da morajo pri nas v letošnjem letu osebni dohodki ter vse vrste porabe rasti počasneje od rasti družbenega produkta, davčne OBREMENTITVE GOSPODARSTVA pa morajo biti glede na družbeni produkt manjše kot v minulemu letu. Po ocenah republiškega izvršnega sveta bomo z letošnjimi ukrepi za obvladovanje gibanja celokupne mase osebnih dohodkov v republiki ter z omejitvijo družbenih davkov lahko dosegli, da se bo razpoložljivi delež gospodarstva v delitvi bruto dohodka POVEČAL od dosedanjih 77,8 % na 79,5 %.

Toliko na sploh o sprejetih ukrepih v okviru naše republike — posebej spregovorimo le o tistih ukrepih oziroma odločitvah, ki jih je IS na tokratni seji sprejel, pa bodo neposredno zanimali vsakega posameznega občana. V naši družbeno-ekonomski politiki v letošnjem letu bo posvečena posebna skrb — je rečeno v odločitvi izvršnega sveta — zmanjševanju socialnih razlik. Zategadelj bodo v letošnjem letu POKOJNINE v poprečju povečane za 21 % ter usklajene stare pokojnine na raven leta 1970. In še: sredstva za OTROSKE DO DATKE bodo letos v poprečju povečane za 87 %, pri čemer bodo ti dodatki različni glede na višino dohodka, ki ga imajo v družinah upravičencev do dodatkov.

Letos bo uvedeno KMEČKO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE ob pomoči republike in občin. Izvršni svet pa je podaljšal tudi veljavnost zakona o prispevkih družbeno-političnih skupnosti k stroškom ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA KMETOV iz leta 1971 še za letošnje leto. Življenjska raven delavcev in upokojencev z nižjimi dohodki bo letos zaščitena s posebnim socialnim programom, ki bo vključeval tudi DRUŽBENE PODPORE za stanovalce ter za graditev novih stanovanj. Med izvršilnimi predpisi je izvršni svet sprejel še zakonsko določilo, ki se nanaša na obdavčevanje skupnega dohodka občanov v tekočem letu. NE-OBDAVCENA OSNOVA skupnega dohodka bo pri nas še naprej ostala 25.000 dinarjev, povišuje pa se olajšava za vzdrževane družinske člane (po 8.000 dinarjev za vsakega). Ob tem je izvršni svet sprejel še nekatere podražitve taks in pristojbin: tako se bodo npr. letos linearno podražile pristojbine za CESTNA MOTORNA VOZILA in sicer pristojbine za osebne avtomobile za 100 %, za druga vozila pa za 50 % oziroma za 75 %.

Obrtno kovinarsko podjetje Dobova izdeluje kovinske konstrukcije za industrijske hale, trgovino ipd. in zaposluje letos že okoli 100 delavcev. Lani so si zgradili skladišče, letos pa bodo uporabili prvi denar za nakup tovornega avtomobila. (Foto: Jožica Teppey)

13. januarja je obiskal Novo mesto Karoly Ban, (na sliki z Dol. listom) ki dela v propagandnem oddelku centralnega komiteja madžarske partije. Zanimal se je za življenje v občini, obiskal Novoles in predaval političnemu aktivu. (Foto: I. Zoran)

Mladoban je letos "Trimo" je lani naredilo za 38,8 milijona din tipskih industrijskih dvoran in cistern, letošnji načrt pa znaša 68 milijonov. Novost bo izdelovanje tipskih telovadnic in športnih dvoran; obstaja predlog, da bi prvo postavili v Trebnjem. (Foto: Legan)

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani se je v petek začel 17. sejem mode. Na sejmu sodeluje 190 razstavljalcev, med njimi 8 z Dolenjskega. Priznanje „Ljubljanski zmaj“ je dobil tudi Novoteks. Na sliki je del Betinega razstavnega prostora. (Foto: M. Vesel)

Po domače

Stanovanje je pri nas še vedno težko dobiti: gradnja je draga, družbenih stanovanj primanjkuje. Prav zato je prekupevanje, izsiljevanje, neupravičenega bogatenja in drugih škodljivih dejanj v borbi za pridobitev stanovanja ali za njihovo oddajanje najemnikom.

V lepo prazno stanovanje sredi Novega mesta, na Cesti komandanta Staneta 13 v drugem nadstropju, se je nasilno vselil nekdo, ki ni imel pravice do stanovanja v tej hiši. Postopek za izselitev bo dolg, morda leto ali celo več.

Nekateri si vselitev pač predstavljajo po domače. Mi pa smo humana družba, ki demokratično postopamo celo s takimi nasilneži!

Promet je šel počasi

Ceprav sneženje v torek ni povzročilo večjih preglavic, je bilo na avtomobilski cesti čutili počasnejše premikanje precej številnih avtomobilskih kolon. Potovalna hitrost je bila med 50 in 60 kilometri, zmanjšana pa je bila zaradi nevarne ceste.

Kmetijski nasveti

Zavrelka, cin, kan...

Minil je sv. Martin, naredil iz mošta vin'. Žal ne vsakemu kmetu, zakaj vino je živa snov, zmes različnih sestavin, podvrženih razkrajanjem, boleznim in napakam. Dobro vino ima samo tisti vinogradnik, ki zna z moštom prav ravnati. In ker je zdaj čas za prvo pretakanje vina, bodi danes nekaj besed o boleznih vina, drugič pa o napakah.

Najhujša vinska bolezen je zavrelka, ki mnogo prepogosto obiskuje dolenjske kleti in označuje, kje pravo kletarstvo ni doma. Ko se začne pojavljati, pravijo kmetje, da vino šumi. Pijača se razkaja, postaja vse bolj plehka, brez pravega okusa in potemni. Vse to pospešuje topla vreme in topla klet, začne pa se v vinu, ki ni bilo pretočeno, in v sodih, ki niso bili sproti zapolnjeni. Zavrelko preprečimo, če prav opravimo trgatve, če izločimo gnilo grozdje, če vino damo v primerno klet in če ga pretočimo. K ustaljenosti vina pomaga tudi znano vinsko zdravilo — kalijev metabisulfit. Ko je vino zavrelka že razkrojila, ga ni mogoče več pozdraviti, izgubljeno je.

Naslednja huda nadloga je očetni cik. Bolno vino ima zaradi velikega odstotka očetne kisline okus po kislu. Posebno v gostilnah pogosto dajejo tako vino na mizo, ker je poprej dlje časa stalo na zraku v topli točilnici. Bolezen preprečimo, če hranimo pijačo v snažnih, hladnih kletih, če sode sproti dopolnjujemo in vestno zapiramo. V nevarnosti so zlasti vina z nizkim odstotkom alkohola. Če je vino že ciknilo, ga je najbolje predelati v vinski kis.

Zelo razširjena vinska bolezen je kan, ki se pojavi v vinih z malo alkohola, ki so v stiku z zrakom. Na vrhu se pojavi smetana, ki jo sestavljajo posebne kvasnice. Te spreminjajo vino v vodo in dvokis. Pijača postaja vse bolj vodena; posebno rado se to zgodi v sodih, ki so „na pipah“. Bolezen preprečimo na enak način kot cik. Če se je že pojavila, vino pretočimo v zdrav, močno razveplan sod. Med boleznimi naj omenimo še ozdravljivo vlečljivost vina, ki se rada pojavi v mladih belih vinih z malo alkohola, tanina in kisline. Znani boleznimi sta še grenkoba rdečih vin in misovina; ti pa sta bolj redki.

Inž. M. L.

Bo v lekarnah zmanjkovalo zdravil?

SAJ UVAŽAMO ŽE JAJCA, ZAKAJ NE BI ZDRAVIL!

Veliko si prizadevamo za stabilizacijo. V tej smeri smo naredili veliko korakov, da bi kar najbolj zmanjšali uvoz in povečali izvoz. Javnost je konec lanskega leta z olajšanjem sprejela vest o tem, da je do nadaljnjega, med nekaterimi drugimi nepotrebnimi rečmi, prepovedan tudi uvoz viskija in žganih pijač. Pravo razsipništvo je bilo, da smo ob domači zelo razviti proizvodnji in le veliki izbiri le-teh uvažali nekatere žgane pijače z Zahoda. Vrh vsega pa smo jih pred nedavnim celo prodajali precej ceneje, kot so v državah, kjer jih proizvajajo.

Prepoved uvoza žganih pijač je bila žal le ena izmed redkih lastovk, ki naj bi naznanile pomlad. Hkrati s tem pa začenja po lekarnah primanjkovati zdravil. Naša farma-

cevska proizvodnja jih dela precej po tujih licencah, za mnoga pa surovine uvažajo. Iznemada številnih preparatov ni več dobiti. Bolniki, ki so jim bila takšna zdravila v nenadomestljivo pomoč, so pred nerešljivim vprašanjem, ki terja neodložljiv in hiter odgovor.

Prav je, da varčujemo pri uvozu, in pri tem bi lahko omejili uvoz mnogih proizvodov, ki nam niso nujno potrebni. Ni pa prav, da začenjamo varčevati tam, kjer ne bi smeli: pri zdravju ljudi!

M. J.

FRANC ŠMAJDEK

Devize

K splošnim prizadevanjem, da bi naš dinar končno le postal konvertibilen in da se gospodarstvo pri nas ustali, sodijo zadnji ukrepi zveznega izvršnega sveta, med katerimi je najbolj odjeknil ta, da naši občani ne bodo več dobivali deviz za potovanja v tujino. Ljudje imajo o tem različna mnenja, velika večina se jih strinja z ukrepom, so pa tudi taki, ki menijo, da gremo s tem korak nazaj in da nismo začeli na pravem koncu.

Franc Šmajdek, šef recepcije na Otočcu, pravi, da je naš občan precej prikrajšan v primerjavi z drugimi državljani. Sicer lahko nese v tujino 500 dinarjev, vprašanje pa je, kako mu bodo denar zamenjali. V primeru slabe menjave bo naš državljan spet prisiljen tihotapiti devize, to pa je povratek nazaj.

Na vprašanje, kako bo ukrep vplival na turistični priliv iz tujine, je odgovoril takole: „Izredno ugodna menjava za tujce s trdno valuto je Jugoslavijo turistično deželo. Prepričan sem, da bomo imeli v prihodnji sezoni vsaj toliko tujih turistov, kot lani, če že ne več!“

S. D.

Zaprto

Od novega leta dalje je metliški hotel Bela krajina zaprt, in kot kaže, gostov ne bodo sprejemali tja do po-

Sejmišča

BREŽICE: Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 497 mlajših in 33 starejših prašičev. Vsega skupaj so jih prodali 452, prodajalci pa so iztržili za kilogram žive teže mlajših 15 do 16 din, za kilogram žive teže starejših prašičev pa 8,50 do 9 din.

NOVO MESTO: Zaradi mraza je bilo v ponedeljek prav malo kupcev, tako da so mnogi prodajalci odpeljali prašiče domov, ker niso hoteli spustiti cene. Naprodaj je bilo 495 živali, prodali pa so jih le 189. Cene: zamlajše so zahtevali 220 do 260 din, za starejše pa 270 do 440 din.

mladi. Kot je povedal upravnik podjetja GOSTUR Karel Vardijan, pro-

METLIKA: SE BRANIJO TURISTOV?

store preurejajo, obenem pa tečejo pogovori s podjetjem Ljubljana-Transport ali z novim imenom firme VIATORJEM, da bi oni prevzeli hotel, kot so semiškega.

V hotelu gre za obsežnejša obnovitvena dela. Točilni pult bodo premestili drugam in poleg njega uredili bife, restavracija bo dobila novo opremo in razsvetlavo, preurejajo in razširjajo pa tudi kuhinjo ter hotelske sobe. Te niso bile beljene vse od začetka poslovanja, zdaj pa jih oblagajo s tapetami.

Ker je v zimskem času najmanj prometa in gostov, so se teh del lotili zdaj, da bi ob sezoni obnovljeni hotel spet zaživel. Vmes pa so še kadrovske težave.

Za združitev z močnejšim partnerjem se odločajo v Metliki predvsem zato, ker je nujno povečati nočitvene zmogljivosti hotela in uresničiti še vrsto načrtov, za katere že obstaja dokumentacija, v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja pa GOSTUR sam tega ne bi zmogel.

Telovadba

Tudi ko bo dom Partizana v Ribnici obnovljen, bo premalo prostora za izvajanje pouka telesne vzgoje v okviru osnovne šole Ribnica, meni direktorica šole Milena Borovac.

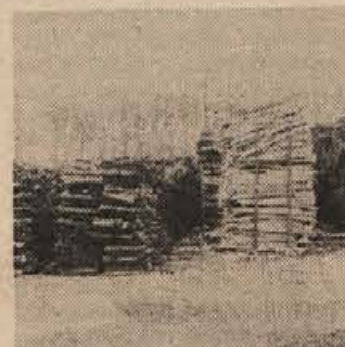
V šoli imamo samo na predmetni stopnji (5. do 8. razred) 72 ur pouka telesne vzgoje na teden. Medtem ko se na razredni stopnji (1. do 4. razred) pouk telesne vzgoje še da improvizirati (opravi se s silo), pa smo dolžni šolarje v višjih razredih vzgojiti tako, da bodo tudi kasneje v življenju čutili stalno potrebo po telovadbi, športu oziroma telesni vzgoji.

Kako torej do telovadnice? — Že pred leti je bil izdelan načrt, ki v okviru šolskega centra predvideva telovadnico, ki bi imela pod zemljo tudi pokrit plavalni bazen. Danes se nam ta načrt morda zdi malo pretiran, a ni. Na gospodarskem področju in drugod smo v

zadnjem obdobju napravili velik korak naprej, na področju telesne vzgoje pa smo zaostali.

Z združenimi močmi (občani, podjetja, šola, mladina, vojska itd.) bi lahko zgradili tako telovadnico z bazenom. Potem bi lahko uresničevali tudi program plavanja za učence četrtih razredov, ki ga zdaj ne moremo izvajati. Šola v naravi ob morju je namreč predraga za žepne staršev naših otrok.

J. P.

SKLADIŠČE LESA

Gozdarji

Ceprav v delovnih organizacijah to ni v navadi, so na zadnji seji novomeške skupščine stopili pred odbornike dolenjski gozdarji iz GG Novo mesto z obsežnim poročilom, gozdarji iz GG Brežice pa s krajšim poročilom o svojem delu v letih 1968 do 1970.

Skupščina je pohvalno ocenila prizadevanje gozdarjev GG Novo mesto, ki bi se lahko z doseženimi uspehi močno pohvalili, če ne bi bili tako skromni, kot so. V času od 1968 do 1970 so izvozili od 13 do 19 odstotkov celotne prodaje, pri za 56 odstotkov večjem celotnem dohodku so potrošili sklade, povečali vrednost aktivnih osnovnih sredstev za 17 odstotkov, imajo 70 odstotkov lastnih obratnih sredstev in poslujejo brez kreditov, za 132 odstotkov so povečali vrednost gozdnogojitvenih del in za 107 odstotkov vrednost vseh naložb v gozdove.

Ni manj pomemben pa ni drugi dosežek: h gospodarjenju z gozdovi so z uspešnimi samoupravnimi oblikami pritegnili zasebne lastnike. To dejstvo je ob nezaupanju, s kakršnim so pred leti zasebni lastniki sprejeli podružbljanje gozdne proizvodnje, uspeh, popolnoma enakovreden prej naštetim gospodarskim dosežkom. Izreden posluh za proizvodnjo, ki potrebuje desetletja, preden da vidne rezultate, in dolgoročna usmeritve že kažejo prve sadove, za katere lahko gozdarjem samo čestitamo.

M. J.

Kuhinja

(Nadaljevanje s 1. strani)

majhnega, ki je, kot zaenkrat kaže, pripravljen krompir plačevati po vsaj tako ugodni ceni, kot velja na trgu. Predvideno je tudi, da se bo njena zmogljivost z dodatnimi, sorazmerno majhnimi stroški povečala, kasneje pa še povečala.

Pridelovalce krompirja gotovo zanima, kako je z odkupnimi cenami krompirja. Kot je znano, je oskrbo s surovino prevzela KZ Trebnje. Na njenih odkupnih mestih tovarna plačuje kilogram krompirja — v poštev prideta predvsem sorti igor in dobrin — po 60 par. Ker pa je za industrijsko predelavo dober tudi drob-

MILENA BOROVAC

vredno je zapisati...

Po novoletnih praznikih smo doživeli hladen tuš, ko je tako odgovoren zavod, kot je Zvezni zavod za statistiko skozi usta svojega generalnega direktorja uradno potrdil: cene proizvajalcev so decembra narasle za 6 desetink odstotka, cene na drobno za en odstotek, cene gostinskih storitev za štiri desetinke odstotka, življenjski stroški pa za 1,3 odstotka.

Kljub zamrznitvi cen torej ni popolnega uspeha; tako lahko ugotavljamo tudi na Dolenjskem, kjer so že dokazani primeri o podražitvah

Nedоследnost

pri gostilničarjih. Najbrž to niso edini primeri. Če k temu dodamo še mnoge nameravane podražitve, ki so ostale v predalih, kjer jih je prehitel ukrep zvezne vlade, potem postaja vse bolj očitno, da mnogi z največjo nestrpnostjo čakajo dne, ko bo zamrznitev prenehala veljati in ko bodo cene v spomladanski odjugi hitro spet poskočile.

Obnašamo se pač po „jugoslovansko“: ukrepe sprejemamo, a jih nečemo spoštovati. Podoba našega obnašanja se zrcali v močno negativni zunanjetrgovinski bilanci, v dokajšnji inflaciji, v dvakratnem razvrednotenju dinarja v prejšnjem letu.

In k temu še: uradno povemo, da so cene poskočile, čeprav so zamrznjene. Kdaj bomo dovolj močni, da bomo vse krivice takoj in ostro kaznovali? To je zagotovljeno edini način preprečevanja tega zla: počasnost in blage kazni so kvečjemu spodbuda za taka in podobna ravnanja.

Ob tako nekontroliranih podražitvah ne pomaga dosti tolažba, da so se osebni dohodki lani v Jugoslaviji povečali za 21 odstotkov. Njihova realna vrednost je bila komaj za 4 odstotke večja kot leto poprej.

nejši krompir, ki ga sicer za prehrano ni mogoče prodati, to pomeni, da je cena ugodnejša, kot je videti na prvi mah. Dodamo pa nja, da veljajo nekatere ostreje zahteve glede poškodb, boleznim in ozelenitve gomoljev, ki jih morajo kmetje upoštevati bolj kot sicer.

M. LEGAN

Res najboljši športnik?

Uredništvo Dolenjskega lista se je tudi tokrat odločilo izbrati najboljšega dolenjskega športnika in najboljšo športnico. Menim, da je to delo, ki ga ni moč uspešno končati. Skušal bom s konkretnimi dokazi zapisati, da je tako delo Sizičovo.

Preprosto je, kadar dva športnika tečeta na 100 metrov: kdor bo prvi na cilju, je pač boljši. Za tako cenno zadostuje štoparica, v posebnem primeru morda nagrajevalna, ki na cilju natančno fotografira, kdo je prvi čez črto. Podobno je pri plavanju: kdor se prvi dotakne cilja, ta je pač prvi. Za take primere potem ni potrebno, da bralci izbirajo najboljšega športnika, ker to lahko natančno izračunajo.

Težava nastane že takrat, kadar bomo računali, kdo je najboljši: najhitrejši tekač ali najhitrejši plavalec. Že tu smo pred nerešljivim vzlogom. Kako naj šele izmerimo, kdo je boljši: atlet na 100 metrov ali metalec kopja, plavalec prsnega sloga ali šahist, ki pet ur sedi za mizo. Naša objektivna merila se podro, ker pač nimamo elementov, s katerimi bi lahko pravično in natančno določali najboljšega. Razumem ankete največjih agencij, recimo ISK, kjer izbirajo strokovnjaki. Že tam lahko govorimo o okusih — kako naj bi torej pravično izbirali najboljšega športnika Dolenjskega lista?

Morda bi za te posamezne primere posamezni bralci celo našli pravilna razmerja in uspešno razvrstili posamezne športnike. A glej, težave se še stopnjujejo. Naj mi nekdo natančno izračuna najboljšega športnika recimo v košarkarskem klubu. Nekdo bo na prvo mesto postavil tistega, ki je dal največ košev. To je lahko ugotoviti iz zapisnika. Statistični podatki bodo pokazali tudi tistega, ki je ujel največ žog pod košem. Po okusu gledalcev bo tisti, ki se bo največkrat vrgel za žogo, ki bo dal atraktiven koš ali

pa ki se bo cirkusantsko obnašal na igrišču. Potem je tu še trener, ki se bo odločil za tistega, ki je zaupano nalogo najbolj opravil. Zmešnjava torej že pri eni sami ekipi petih mož, ki pa brez vsakega posameznika, povezanega v celoti, nič ne pomenijo. In kako naj bi potem bralec uganil, kateri je kdo na lestvici najboljših?

Ce temu dodam še to, da 99 odstotkov bralcev niti ne poskuša ocenjevati najboljšega s kakršnegakoli strokovnega merila, pač pa se odloča po osebnih pripadnostih ljubitelja posameznega športa (tisti, kdor najraje hodi na rokometne tekme, bo za najboljšega skoraj gotovo izbral rokometarja in podobno), potem je, mislim, razumljiva moja trditev o nujni neuspešnosti vsakega takega poskusa.

Ko bodo preštete točke, pa naj bo vrstni red kakršenkoli, bo natančen, netočen in neresničen. Nihče nikoli ne more dokazati, največkrat niti približno ne, kdo je najboljši pri taki množici različnih športov, ki imajo v naši družbi tako različno veljavo, ki so že na Dolenjskem silno različni po kvaliteti posamezne panoge kot celote in ki ta prepada še poglablja takrat, kadar posamezne športne panoge in najboljši dosežki postavimo v slovenski, jugoslovanski ali če hočete še kak širši okvir.

Zato predlagam uredništvu, naj se v prihodnje taki akciji odreče, v zameno za to pa naj za bralce poišče mnogo bolj zanimivo anketo: Dolenjski list naj v prihodnje raje izbere najbolj priljubljenega in najbolj nepriljubljenega športnika na Dolenjskem. Za tako izbiro niso potrebna posebna strokovna merila, ker bo ocenjevanje temeljilo izključno na odnosu bralcev do posameznih športov in športnikov, ki na Dolenjskem nastopajo.

J. LIKAR,
Novo mesto

Kaj pa če bi bil hujši požar?

V ponedeljek, 10. januarja, je nenadoma začelo goreti v prizidku poslovalnice trgovskega podjetja Preskrba na Raki. Najprej je začela goreti lesena embalaža, potem so se vnela drva, nato ročni voziček in še mnoga. Ker se je zgodilo to popoldne, je bilo na Raki dosti ljudi, med njimi tudi nekaj gasilcev: ogenj so hitro pogasili, skupna škoda pa ne presega 2.500 dinarjev.

Pri tem pa kljub požarovalnosti gasilcev in drugih ljudi bodejo v oči nekatere druge stvari, zaradi katerih

bi že malo večji požar postal usoden. Obe trgovini sta zgrajeni pred kratkim, a v nobeni ni opaziti hidrantov. Prav tako pri gašenju ni bilo opaziti nobenega gasilskega aparata na peno. Prav tako je spet aktualno vprašanje, kako je z večjim hidrantom v vasi. Upajmo, da bodo računski gasilci končno le dobili ta priključek, ki bo skupaj z veliko gasilsko cisterno pri šoli prva rešitev v potrebi.

FRANCI ANČIMER,
Raka

„ZADNI NASTOP“ priljubljenega zabavnega ansambla „Plave ptice“, ki so ga sestavljali vojaki cerkljanske garnizije, je bil 3. januarja v brežiškem domu JLA. Mladi vojaki so nastopili v času služenja kadrovskega roka v Krškem, Sevnici, Šentjerneju, največkrat pa, razumljivo, v Brežicah, kjer so si pridobili veliko popularnost. (Foto: M. Jaranovič).

Smeti, smeti in spet smeti...

Prispevku, objavljenem v Dolenjskem listu dne 23. 12. 1971, ki ga je napisal inž. Marko Figar o nerazumnem početju Gozdnega obrata Ribnica, ker dopušta Komunalni, da odlaga smeti v gozdu na Mali gori, želim dodati sledeče:

Tudi Ribnica se vedno bolj gospodarsko razvija: gradijo se nove tovarne in obrati, rastejo nove stanovanjske hiše. Zunanja podoba Ribnice postaja vedno bolj meščanska. Pri tem naglem razvoju se trkajo na vrata problemi civilizirane družbe: vprašanje čistosti zraka, zdrave vode in končno še vprašanje komunalne ureditve v mestu, kamor spadajo tudi smeti.

Do avgusta 1971 je imela Ribnica prostor za odlaganje smeti za tovarno Riko, kakih 100 metrov od

tovarne. Smetišče je bilo ob robu gozda, ki je namenjen Ribničanom za izlete in druge oblike rekreacije in zabave. Ko je bilo smetišče polno, so ga zasuli z zemljo. Nujno potrebno je bilo najti nekje prostor za odlaganje smeti. Občinska skupščina je imenovala komisijo, ki je morala poiskati lokacijo za novo javno smetišče. Komisija je pritegnila v pomoč tudi dva predstavnika gozdnega obrata. Vsem, ki smo pri tem sodelovali, je bilo jasno, da bo zaradi smetišča okolje okrnjeno. Skušali smo najti tako rešitev, da bodo posledice pri obstoječih razmerah najmanjše. Predstavnik gozdnega obrata sva predlagala, da bi najbolj ustrezali „bajarji“ za nekdanjo opokarno, kjer so nekoč kopali glino. Pri ogledu teh prostorov smo ugo-

tovili, da je treba zgraditi dovozno cesto; zemljišče je uporabno tudi kot zazidljiva površina, v Ribnici pa takih zemljišč že primanjkuje. Lahko bi gozdarja trdovratno branila gozd pred smetiščem, toda smetišče bi moralo biti kje drugje, in sicer ob obstoječi kumonski cesti, saj menda nismo tako bogati, da bi gradili nove ceste zaradi smetišč ali da bi celo zgradili krematorij za smeti. Vprašam, ali je okolje manj prizadeto, če je smetišče ob gozdni cesti na Mali gori, kjer je mimoidočih največ pet do deset ljudi na dan, ali bi bilo umenije, da bi odmetavali smeti na primer ob cesti Breg — Nemška vas, kjer bi sprejemali uravnotežene kritike, zato pa bi imelo nekaj gozdarjev „mirno vest“.

Za to lokacijo se je komisija odločila iz teh glavnih razlogov: smetišče je izven širšega rekreacijskega prostora (2,5 km od Ribnice), dostop je mogoč v vsakem letnem času, s preureditvijo je mogoče zadovoljiti potrebe za nekaj desetletij.

Na smetišču ni predviden sežig smeti. Če bo do vžiga prišlo, bo možnost za razširitev požara na gozd nad cesto majhna, ker bo na mestu dosedanje lesene razpore zgrajena betonska, ki bo tudi ovira ognju.

Ta pojasnila naj bodo le dopolnilo k Figarjevemu dobromernemu članku, obenem pa tudi dokaz, da smo gozdarji obrata Ribnica pripravljeni odgovorjati za svoje odločitve.

JANEZ LAPANJE,
gozdni obrat Ribnica

90 let Ivane Majcen

V krogu domačih je 6. januarja slavila 90-letnico Ivana Majcen iz Tržišča. Kot preprosta kmečka žena, katere življenje je bilo polno garanj in vsakodnevnih skrbi, je vzredila sedmero otrok, od katerih danes živijo še štiri hčere. Moža, ki je 17 let rudaril v Ameriki, je izgubila pred 31 leti. Visoko obletnico je doživela čila in zdrava, še pred dvema letoma je obdelovala svoj vinograd. Želimo ji trdnega zdravja in zadovoljstva.

B. D.

Špekulanti — državna tajnost?

Uredništvu!

13. januarja ste v sestavku „(Ne)poslušnost“ na 3. strani Dolenjskega lista poročilo zaključili s stavkom: „Zal nam na inšpekcijski službi niso hoteli izdati imen prvih kršiteljev.“

Priznati moram, da je to dokaj čudno stališče inšpektorjev (verjetno medobčinskih). Od kdaj pa so razni špekulanti, kršitelji predpisov in tisti, ki sploh radi izigravajo zakonodajo, pri nas tako zaščiteni? So mar „preveč ugledni“, da bi smejo njihovo ime na strani našega lista? Je kak drug vzrok za malce čudno „anonimnost“, saj vendar ne gre za državno ali kakšno drugo tajnost?

Možno je — po moji skromni pameti — samo dvojje: ali so kršili predpise in so kot kršitelji cen krivi ali pa tega niso naredili. V prvem primeru jih nima nihče pravice na tak način ščititi, v drugem primeru pa vi o tem ne bi smeli pisati.

J. L., Novo mesto

60 let ribič

Henrik Gričar je pred tremi leti slavil svoj 75. rojstni dan, te dni pa praznuje poseben jubilej — 60-letnico ribiškega udejstvovanja.

Prvo dovoljenje za ribolov je prejel v Laškem od zasebnega ribiča Drnovskega, ki je imel rajon od Zidnega mosta oziroma Laškega po Savinji, po Savi pa do Trbovelj. Henrik je kot priznan ribič opravljal različne funkcije v tej organizaciji, največ kot ribiški čuvaj. V radeški ribiški družini je pred 10 leti dobil diplomato za ribiške zasluge. Lani so ga izvolili za častnega člana republiške Ribiške zveze. Zdaj čil in zdrav opravlja čuvajsko službo pri radeški ribiški družini.

Tovariša Gričarja poznajo zasavski ribiči od Trbovelj tja do Brestanice. Ob jubileju mu mnogi njegovi znanci in prijatelji želijo zdravja in zadovoljstva, pri lovu pa — dober prijem.

S. SKOČIR

toški dolini?

sladkorja in drugih reči, kajti popolnoma so bili odcepljeni od sveta. Sami so morali začeti graditi most. Za to sta bila najbolj zaslužna Filip Poje, star 83 let, in Jakob Urh, star 67 let. Na pomoč so jima priskočili tudi sinovi Črnega potoka: Jože Malnar iz Cabra, Ivan Vesel iz Kočevja in Tonček Lavrič iz Zagreba. Pomagala je tudi krajevna skupnost Draga. Vamagala je tudi krajevna skupnost Draga. Vamagala je tudi krajevna skupnost Draga. Vamagala je tudi krajevna skupnost Draga.

„Most imamo, poti pa nimamo! Uboga sem in stara in si bom prva zlomila nogo, ko zapade sneg!“ je pripovedovala Knausova teta Pepa. Ko je te besede slišal Jože Malnar, je nekako boječe prišel k Lavričevim. „Tonček, veš kaj, kaj ko bi žrtvovali še nekaj časa in pomagali zgraditi tudi cesto vaščanom?“ je rekel. Nič nisem premišljeval. Takoj sva se odpeljala v Drago, kjer sva prosila za pomoč na krajevni skupnosti in gozdni upravi. Obljubili so nam pomoč. Potem sta se odpeljala na občinsko skupščino Kočevje, kjer nas je slišati niso hoteli, da o pomoči sploh ne govorimo. Celo potrdilo za miniranje trase sva komaj izprosila. Končno smo dobili tisti „zlati papirček“ za tri dni. Eden od uslužbencev nas je takole potolažil: „Kar pridno delajte, saj so le tisti starci vaši.“ „Da, res so naši, pa tudi vaši so. In italijanski in nemški slugi nismo nikoli bili in ostali bomo to, kar so bili naši očetje, ki so padli za svobodo, ki jo zdaj uživamo vsi,“ je odvrnil Jože.

Cez nekaj dni smo začeli z delom. Prišel je tudi buldožer. Tudi 85-letna teta Gira, ki je že nekaj mesecev leži trdo v postelji, je prišla s krajinskimi močmi pogledat tisti močni „bum-bum“, kakor mu ona reče. To je bilo prvič po vojni, da je vas spet oživele. Vsi so poklicali sorodnike in znance, da bodo pomagali. Tudi iz sosednjih hrvaških vasi so nam prišli pomagat v najtežjih trenutkih. Nekateri fantje so vzeli celo neplačani dopust. Ni besed, s katerimi bi se dalo opisati tisti dan, ko se ni kuhalo v nobeni hiši. Vse je delalo: staro in mlado. S prostovoljnimi delom so vaščani prispevali okrog 700 delovnih ur, lesa v vrednosti 5.600 din in 2.000 din gotovine.

Zdaj, ko je zapadel sneg, smo z delom prenehali. Upam, da bodo to zimo mame laže pre-

Vse — mlado in staro — vse živo se je zbralo okrog buldožerja, kateri je prinesel veliko veselja in združil vsačnanom

živele, obljubljam pa, da jim bomo pomagali dograditi cesto in vodovod. To jim naj bo majhen spomin na nas mlade, ki nimamo sreče, da bi si zaslužili skorjico kruha na rodni zemlji, kajti v tej naši „solzni“ črnotoški dolini ni nobenih pogojev za zaposlitev, kljub temu da smo veliko dali skupnosti. Matere so odgovorile nekaj sinov, ki danes delajo z visokošolsko izobrazbo, akademskega kiparja, katerega dela krasijo mnoga slovenska mesta, med njimi je tudi Kočevje. Ne samo naša, ampak tudi druge vasi Kolpeške doline še veliko potrebujejo, če hočemo, da tu ne bo umrl slovenski rod. Upam, da nas bodo končno le slišali tisti, ki delajo na odgovornih mestih, tisti, ki smo jih mi sami volili in jim zaupali, kajti edino v takem primeru vidimo pravilno razumevanje družbe in njenih voljenih organov.

Prepričan sem, a mnogi od vas, dragi bralci,

ki boste brali ta članek, ne boste verjeli vsega tega. Če vas bo kdaj pot zanesla v našo dolino, ogledajte se pri domačinih, saj vam bodo radi postregli s kozarkom dobre slivovke. Če pa kdo želi podrobneje zvedeti o naši vasi, naj se osebno ali pismeno oglasi, saj mu bomo vsi zelo hvaležni, na stavljen vprašanja pa bomo z veseljem odgovorili.

Na koncu se v imenu starčkov in v svojem imenu zahvaljujem naslednjim organizacijam in občanom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih: gozdni upravi Draga, krajevni skupnosti Draga, Francu Kaliču, Antonu Pajniku, Antonu Volfu, Marji Mlakar, Antonu Turku, Nadi Vreček, ljudski milici iz Kočevske Reke, Metodu Cirilu in Alojzu Novaku.

ANTON LAVRIČ
abs. vet. med.
Črni potok

Tinčkovi letni časi

POMLAD — Tako rad sem imel pomlad. Z njo pa tudi ptice in modro nebo. Rad sem imel našo lipo, saj je bila vsako leto kot čebeljak. Sedel sem v njeni senči, poslušal ptice in pel z njimi. Zdelo se mi je, da je ves svet moj.

Letošnja pomlad pa je bila žalostna. Ptice, kot da niso več gnezdile pod našo streho, lipa kot da se je začela sušiti. Doma sem moral vsak dan poslušati prepire med mano in očkom. Mami je vedno zmanjkalo denarja, očka pa se je večkrat napil. Kadar ni bilo mame, je pripeljal s seboj neko gospo. Potem sta se prepirala z mano. Joj, kakšne besede sem slišal! Ne morem jih ponoviti.

POLETJE — Cvetoč travnik je bil zame vedno nekaj čudovitega. Podil sem se po njem, lovil metulje in koblice. Rad sem ležal v travi in gledal oblake, ki so brezskrbno taval po nebu.

Letos pa sem si želel, da bi šel z njimi daleč daleč. Doma je bilo vsak dan huje. Očka in mama sta se že naveličala grdih besed, začela sta se pretepati. Oba sta bila. Potem sta razmetavala stole. Očka je razbil posodo. Udaril je mamo, večkrat. Potem se je odselil k prijateljem, kasneje pa v Nemčijo.

JESEN — Rad sem imel gozd. Všeč so mi bili pisani listi. Letos sem ga imel še

posebno rad. Bil sem tako sam, mama je ves dan delala, očka ni bilo blizu. Grdo je govorila o njem, toda jaz sem ga imel vseeno rad. Še vedno ga imam. Nekega večera je mama pripeljala strico. Ogledoval si je stanovanje, do mene pa ni bil nič kaj prijazen. Komaj sem čakal, da je šel. „Ta stric bo lahko še tvoj očka. Moraš ga imeti rad,“ mi je rekla mama in me objela.

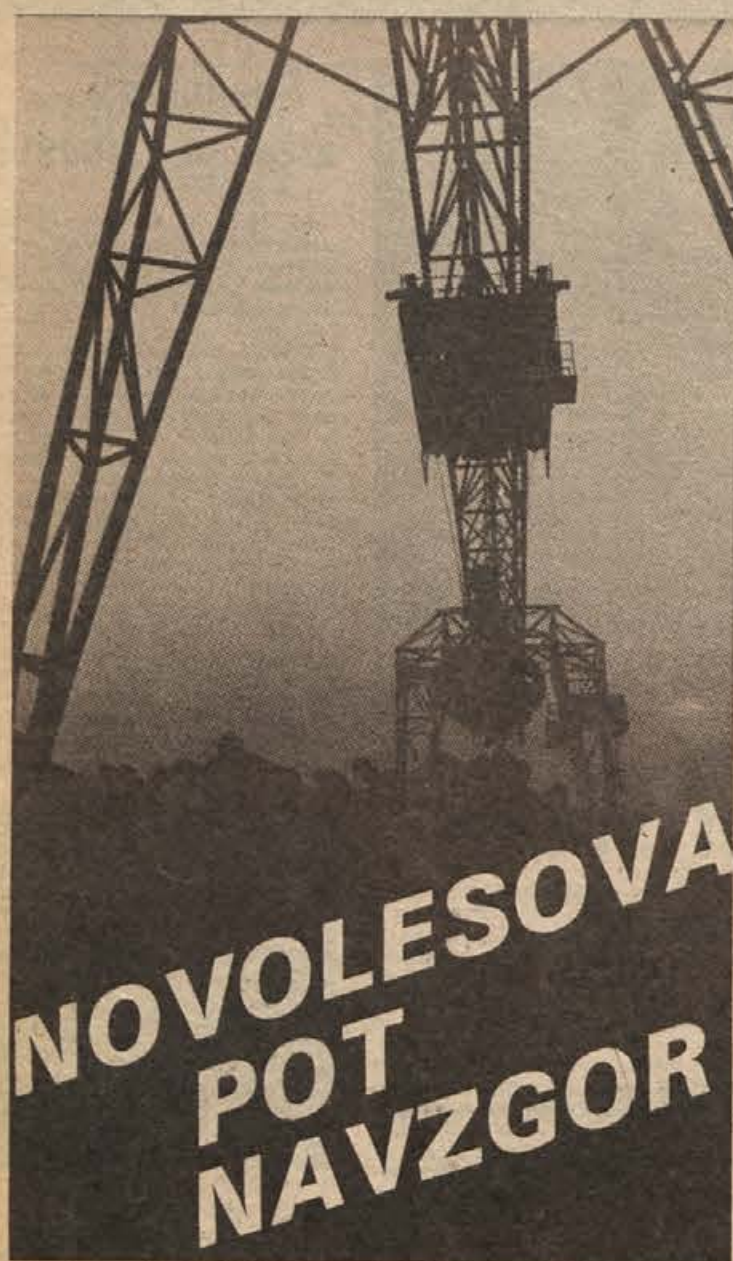
ZIMA — Nebo siplje snežinke. Prejšnji teden sva bila z mamo na sodniji. Veliko so tam govorili, vsega nisem razumel. Bal sem se, da ne bi spet slišal tistih grdih besed. Tudi očka je bil tam. Velikokrat me je pogledal, bil je žalosten. Mama me je ves čas držala za roko.

„Z očkom sva ločena,“ mi je rekla zvečer v kuhinji. „Kako ločena?“ „Tako, ločena. Nič več ne bo živel z nama. K nama bo prišel tisti stric.“ „Ne maram ga, bom pa še jaz šel.“

Pobožala me je in me dolgo gledala. Zdaj sem sam, največ sam. Očka mi je pisal iz Nemčije. Mami tega nisem povedal. Pismo bi najbrž pokazala stricu. Kadar mi je dolgčas, ga vnovič preberem. Rad bi mu pisal, veliko pisal o psičku Mikiju, o pticji hišici, v katero je zalzeval mačka, o šoli, o vsem.

Pisal bi mu o stricu, ki ga ne maram.

ANICA ZIDAR

NOVOLESOVA POT NAVZGOR

V 17 letih silovit napredek tega podjetja, ki se danes uveljavlja v Sloveniji kot eno izmed najmočnejših lesnih podjetij — V proizvodnji gugalnikov je Novoles prvo podjetje v Evropi!

Pred dobrimi 20 leti je Lesno industrijsko podjetje Novo mesto, ki je v svoj delokrog vključevalo še eksploatacijo gozdov, štelo 1.500 delavcev. Pred 17 leti, ob reorganizaciji podjetja, je kombinat dobil današnje ime: Novoles. Ob rojstvu z novim imenom je podjetje upravljalo z dvema žagama oziroma s štirimi polnojarmeniki, s parketarnico in z galanterijskim obratom.

Napredek podjetja je šel z roko v roki s splošnim napredkom na drugih področjih: ob ustanovitvi je bilo v Novolesu šest tehnikov in en sam inženir, sredi lanskega leta pa že 75 tehnikov in 30 inženirjev. Podjetje je razumelo, da mora za sposobne delavce skrbeti, če jih hoče obdržati v svoji sredi in jim omogočiti napredek. Tako so imeli ob ustanovitvi 8 lastnih stanovanj, l. 1970 pa že 77. Prvo leto dela pod novim imenom niso podelili za gradnjo stanovanj nobenega kredita, samo od leta 1965 pa do danes pa kar 111. Podjetje je iz nekdanjih skromnih začetkov tako napredovalo, da ima dva obrata družbene prehrane, da pomaga pri razvoju kraja in zares živi s Stražo. To dokazuje tudi sodelovanje in močna finančna pomoč kraju — omenimo naj samo otroško varstveno ustanovo, odprto pred nekaj leti.

Vse to je podjetju omogočalo

hitrejši napredek, mirnejše in zanesljivejše delo zaposlenih. Številke zgovorno potrjujejo pravilno usmeritev podjetja, ki je svojo proizvodnjo do lani povečalo za sedemkrat, skupaj z lanskimi številkami pa celo za osemkrat. Ob tem niso nepomembni podatki, da se je delež neoplenenitene proizvodnje žag skril od začetnih 73 odstotkov na komaj 21 odstotkov v pravkar minulemu letu. Najbolj je napredovala finalna proizvodnja: od dobrih 4 milijonov v letu 1954 na več kot 57 milijonov dinarjev v lanskem letu. Primarna proizvodnja bi bila lahko še znatno večja, ko ne bi delo hlobovine iz Novolesovega območja odtekal v druge predelovalne baze. To pa je star problem, ki ga je mogoče reševati le postopno in počasi.

Straški lesni kombinat je prodal l. 1954 za 5,67 milijona dinarjev izdelkov, lanska prodaja pa je bila vredna že več kot 120,5 milijona. Hkrati z naraščajočo prodajo je napredoval tudi izvoz: od začetnih 2,8 milijona dinarjev do skoraj 44 milijonov dinarjev v letu 1970. Tak skok so v podjetju dosegli zaradi neposrednih stikov s kupci.

Skozi gozd številke

Poglejmo zdaj še nekaj števil, ki govorijo o napredku tega podjetja:

Elementi	1954	1970	1970/1954
1. celotni dohodek	5.796	89.485	1544
2. porabljena sredstva	3.740	50.472	1350
3. netoprodukt	2.056	39.019	1898
4. skupaj stroški	3.942	55.896	1418
5. dohodek	1.854	33.589	1812
6. osebnih dohodki	637	26.047	4089
7. skladi	41	7.542	18395

Poprečno število zaposlenih se je v tem razdobju povečalo za 135 odstotkov: od 543 na 1.278, celotni dohodek je dosegel vrednost blizu 90 milijonov dinarjev, netoprodukt skoraj 4 milijone in dohodek 3,3 milijona dinarjev. Celotni dohodek na zaposlenega je bil l. 1970 70 tisoč dinarjev, netoprodukt na zaposlenega 30,5 in dohodek na zaposlenega dobrih 26 tisoč dinarjev.

Kje najbolj raste?

Posebno močno narašča proizvodnja finalnih izdelkov: gugalnikov, stolov, omar in zabojev ter polfinalne proizvodnje vezanih plošč. Novoles je najmočnejši predelovalec bukovine v Sloveniji. Ker

venomer primanjkuje kvalitetne hlobovine listavcev, morajo v podjetju iskati tehnološke in tehnične rešitve, da je predelava kar najbolj rentabilna in ekonomična. Po podatkih za lansko leto je Novoles porabil več kot 84 tisoč kubičnih metrov hlobovine, od tega dobrih 56 tisoč kubičnih metrov hlobovine buke. Leta 1969 so začeli uvajati tudi eksotično hlobovino — zaradi pomanjkanja domačih surovin. Količina eksot se giblje med 4000 in 8000 kubičnih metrov hlobovine na leto.

Proizvodnja na zaposlenega je od l. 1965 naraščala za dobro desetino vsako leto, lanska proizvodnja je bila vredna več kot 122 milijonov dinarjev.

Novi proizvodi

Vsekakor najpomembnejša novost v Novolesovi proizvodnji so gugalniki. V obratu drobnega pohištva so se usposobili za njihovo serijsko proizvodnjo: Novoles je postal največji proizvajalec gugalnikov v Evropi in med najmočnejšimi na svetu. Kar devet desetih proizvodnje prodajo v ZDA. Proizvodnjo gugalnikov pa še naprej izpopolnjujejo.

Leta 1967 so v Novolesu opustili proizvodnjo parketov in zgradili tovarno stilnega pohištva: Novoles je bil med prvimi takimi proizvajalci v Jugoslaviji. Taka preusmeritev je povečala proizvodnjo v obratu za 2,5-krat, povečala je dohodek podjetja, zvečala število zaposlenih in pritegnila nove strokovnjake.

Za firmo je novost tudi izdelovanje vezanih in panel plošč: popolnoma je stekla 1961. Taka proizvodnja predstavlja odlično prilagoditev surovinskemu zaledju, kjer je bukovina prevladujoča drevesna vrsta, hkrati pa omogoča razmah tudi drugi pohištveni industriji v Sloveniji. Tovrstno proizvodnjo v Novolesu sproti izpopolnjujejo z novimi izdelki: z eksotičnimi, vodo-odpornimi, opažnimi, furniranimi in avio-ploščami.

Ko se pred desetletjem odločali v Novolesu za proizvodnjo šivanih bukovih furniranih zabojev, je bila taka proizvodnja utečena v Evropi samo v Franciji. Od pičlih 2000 kvadratnih metrov proizvodnje se je v desetih letih proizvodnja dvignila na 1 milijon kvadratnih metrov na leto.

Priznanja za kakovost

Novoles je dobil za svoje izdelke že več javnih priznanj. Med drugim se ponosa podjetje z jugoslovanskim oskarjem za embalažo. Več priznanj so dobili za uspešno in kvalitetno oblikovanje novih finalnih izdelkov: za obliko, estetiko in funkcionalnost. Pomembno priznanje pa je kajpak že samo dejstvo, da podjetje celotno proizvodnjo drobnega pohištva v vrednosti več kot 2 milijona dolarjev izvozi na zahtevna zahodna tržišča. In končno: Novoles je že več let v skupini pretežnih izvoznikov, kar gotovo ni lahko obdržati.

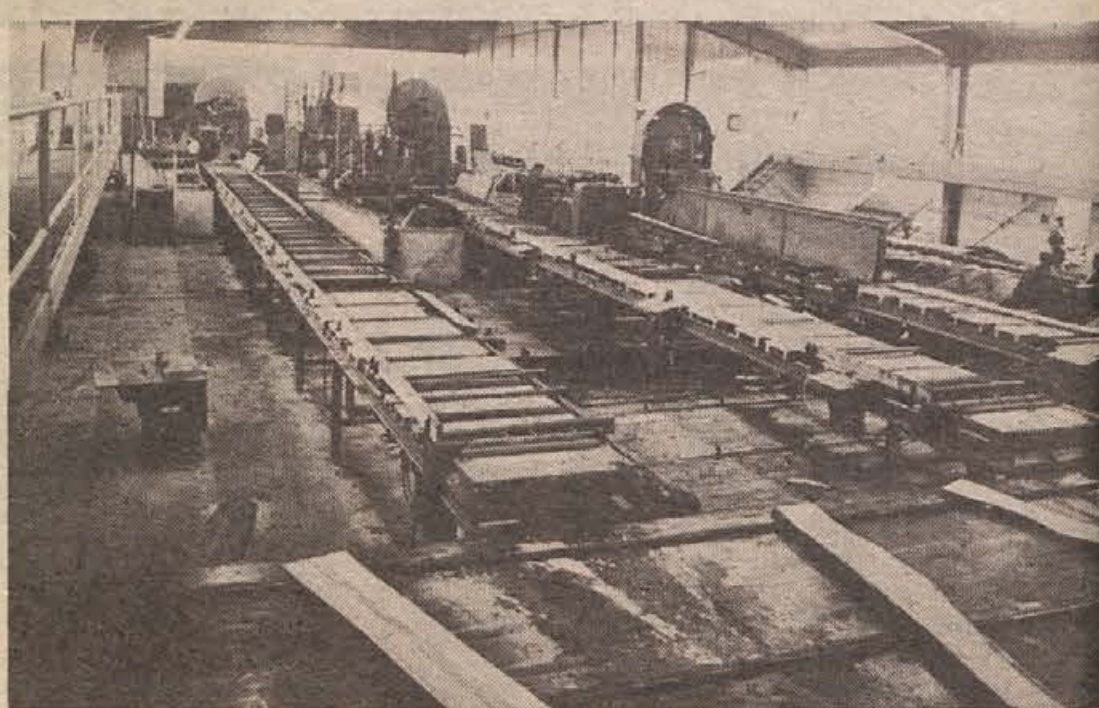
Podjetje razstavlja na vseh pomembnih sejnih: v Parizu, Koelnu, Moskvi, Varšavi, Budimpešti, Zagrebu, Beogradu in Ljubljani.

Po zadnjih podatkih je šesterica držav, v katere je Novoles največ izvozil, razvrščena takole: ZDA, Italija, Francija, Velika Britanija, Z. Nemčija in Libija. Udeležba izvoza v ZDA se je v zadnjih petih letih povečala od 38 na 63 odstotkov.

Ugotovljen napredek

Večina indeksov na številnih grafikonih dokazuje: ekonomičnost, rentabilnost in akumulacija se večajo, kar kaže, da so denar pravilno vlagali. Poprečni osebni dohodki 1970 so dosegli 1.152 dinarjev, lanski pa naj bi dosegli vrednost 1.423 dinarjev.

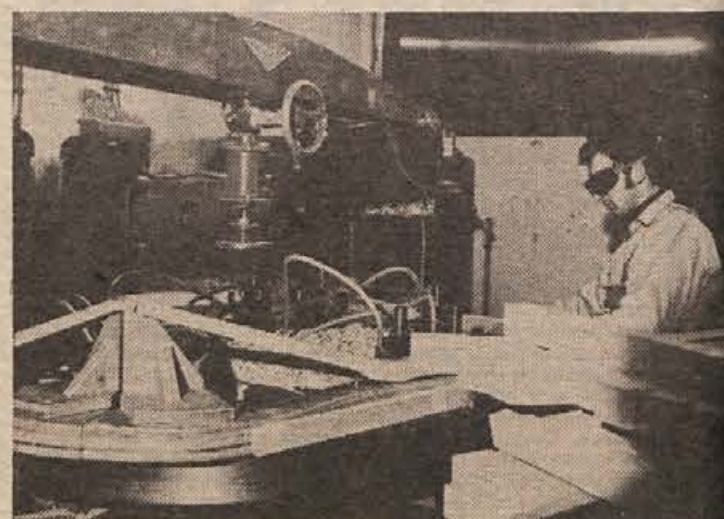
Ko se podjetje ozre na prehojeno pot, lahko ugotovi: razširila in modernizirala se je proizvodnja, na osnovi lesnih odpadkov so zgradili moderno energetska centralo za proizvodnjo pare in električne energije. Mednarodna banka za obnovo in razvoj je podjetju dodelila posojilo v višini 860.000 dolarjev za modernizacijo podjetja. Z novimi zmogljivostmi je Novoles zrasel med najmočnejša lesna podjetja v Sloveniji: prav straški kombinat je tudi eden izmed pobudnikov povezovanja slovenske lesne industrije, saj pomaga pri uresničevanju zamisli o združitvi šestih najmočnejših lesnih podjetij v združeno podjetje.

Novolesova avtomatska žaga je prav gotovo največja in najmodernejša žaga na širšem Dolenjskem

Milijonti gugalnik so v Novolesu obarvali z zlato barvo

V Novolesovih tovarnah delajo delavci na modernih obdelovalnih strojih

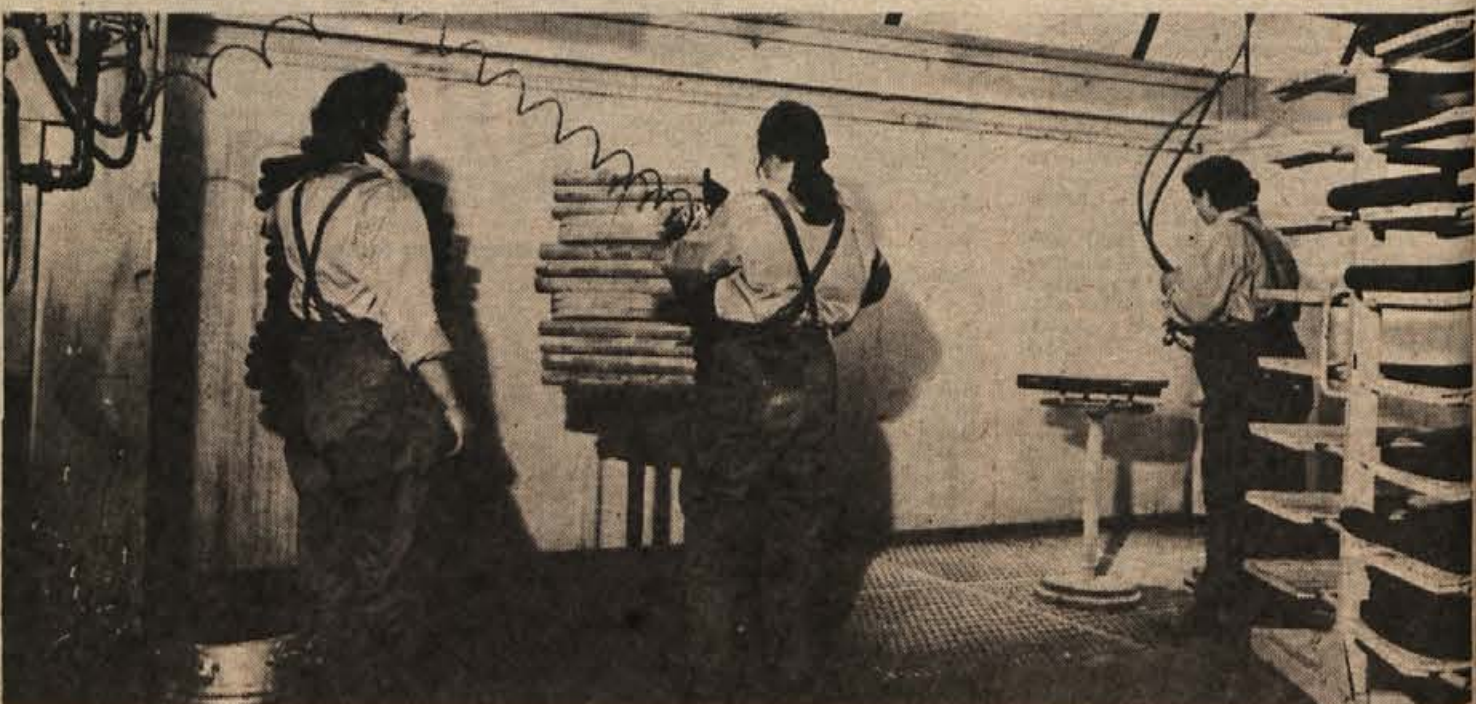
Novost v Novolesu je tudi lepo urejena delavska menza v tovarni drobnega pohištva

Delo v tapetniškem oddelku tovarne stilnega pohištva

Sestavljanje stilne omare v tovarni stilnega pohištva

Lani sta tovarna drobnega pohištva in tovarna stilnega pohištva dobili novi, sodobni lakirnici

KDO JE VESEL DELAVČEVE NEOBVEŠČENOSTI?

Delavski razred Jugoslavije bo uresničil svojo odločilno vlogo v socialistični samoupravni družbi, samo če bo sleherni posameznik dovolj natančno, sproti, pošteno in na razumljiv način obveščen o vsem, kar se dogaja v njegovi sredini — Obveščeni delavci ne ugajajo tehnokratom, birokratom in nasprotnikom samoupravljanja!

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je imel 13. januarja svojo 12. sejo, na kateri so člani med drugim razpravljali o obveščanju v delovnih organizacijah. Uvodno besedo je podal Miloš Jakop, predsednik komisije za informiranje pri ObSS. Obsežno gradivo o stanju obveščanja v delovnih organizacijah v novomeški občini je že lani sestavila komisija za obveščanje, v njem pa zbrala dragocene podatke, kako je s tem vprašanjem v občini. Zaradi skoraj podobnih razmer pri obveščanju delavcev tudi v drugih naših občinah poročamo o tem malo širše, saj bodo nerazčiščena oz. neurejena vprašanja s tega območja prav gotovo zanimala vse delavce v pokrajini, prav tako pa tudi vodstva družbenopolitičnih organizacij, številne organe samoupravljanja, pa tudi naročnike in bralce našega lista.

Razprava o obveščanju v delovnih organizacijah je prišla na dnevni red v novomeški občini v res kar najbolj pravem času. Nedavni dogodki na Hrvaškem oz. bolje rečeno: nesocialistični, protirevolucionarni in protisamoupravni pojavi, ki so se zaradi premajhne budnosti lahko razvili do takšne stopnje, po svoje opozarjajo tudi na izreden pomen pravočasnega, poštenega in resnega obveščanja v socialistični samoupravni skupnosti. Vsi dobro vemo, kako je predsednik Tito s odločno besedo opozoril na strupota in rušenje pridobitev socialistične revolucije, o tem pa so dovolj povedali tudi sklepi 21. seje predsedstva ZKJ ter vsi ukrepi, ki so ji sledili. Tudi sicer smo priče številnim političnim prizadevanjem, ki dajejo poudarek delavskemu razredu, njegovi vodilni vlogi v naši družbi, zlasti pa še njegovi neodtujljivi pravici, da sam odloča o vsem, kar je pomembno zanj in za socialistično skupnost.

Potrebujemo razredno, delavsko obveščanje!

Tako gradivo kot Jakopova uvodna beseda o obveščanju na omenjeni seji občinskega sindikalnega sveta sta z razpravo vred opozorili, da potrebujemo razredno, delavsko namenjeno obveščanje, ki terja vso našo skrb in pozornost. Delavec in delavski razred svojih nalog ne bosta uresničila, če ne bosta obveščena. Gradivo za sejo in razprava na njej sta v celoti potrdila znano, v praksi pa še zmaršijske neuresničeno dejstvo:

- pravočasno,
- nepretrgano,
- celovito in
- resnično pošteno obveščanje šele omogoča delovnemu človeku, da bo lahko dejanski nosilec socialističnih družbenih odnosov in pobudnik vseh dejstev v razvoju dela in samoupravljanja.

K temu dodajamo še znano resnico: obveščanje postaja sestavni del samoupravljanja na vseh stopnjah in v vseh oblikah delovnega razvoja, ki

predstavljajo zaokroženo celoto. Kot rdeča nit se vleče skozi vse stopnje oblik našega dela, hkrati pa omogoča izbor najpomembnejših in najbolj potrebnih rešitev v vrsti samoupravnih nalog.

Tako gledano, je obveščanje čedalje bolj sestavni del in posebna oblika, pa hkrati tudi izraz samoupravljanja.

Če bi hoteli nedavni novomeški sindikalni plenum zgostiti kar najbolj na kratko, bi tudi zanj veljala ugotovitev:

„Samo obveščen človek se lahko zanima za politične akcije, izvršuje svoje pravice, predvsem pa lahko zavedno in resnično sodeluje pri odločanju o družbenih vprašanjih — samo resnično obveščen človek, ki ima za našeto tudi potrebno skrb, pa je to tudi sposoben delati.“

Sindikat je opozoril, da dobiva obveščanje delavca in obveščeno na sploh še večjo vrednost in pomen zato, ker je naše obveščanje namenjeno zlasti delavskemu razredu in bi mu moralo kot najpomembnejši pripomoček pomagati, ko sprejema različne odločitve. Tudi tovariš Tito je na seji predsedstva ZSJ, ko je govoril o pomenu ustavnih dopolnil, posebej poudaril velik pomen pravice, ki jih ustava da je delavcu kot nosilcu odločitve. Omenil pa je tudi, da je vprašanje, koliko delavci o tem, kako se odloča in kako stoje stvari v podjetjih, sploh vedo.

Tudi slovenski sindikati in njihov odbor za tisk in informiranje so na nedavni skupni seji odločno podčrtali veliko vlogo obveščanja v delovnih organizacijah. Tu je bilo med drugim poudarjeno:

- a) obveščanje v delovnih organizacijah je neločljivi del poslovanja in organizacije dela;
- b) hkrati pa je tudi sestavni del demokratizacije odnosov in samoupravljanja in zato ni le ustavna pravica delavcev, pač pa tudi dolžnost delovnih skupnosti, da obveščanje tako kot druge naloge delovnega procesa načrtno organizirajo.

Kdo obvešča in — kako obvešča?

Iz gradiva za zadnji sindikalni plenum v Novem mestu je razvidno, da nobena delovna organizacija v občini, ki po vseh ekonomskih podatkih že prehaja med razvite v Sloveniji, nima organizirane službe obveščanja. Čeprav je tudi v novomeški občini pravzaprav že precej glasilo delovnih kolektivov (v raznih oblikah), bo tudi za nas veljala ugotovitev: neobveščeno delavce ustvarja najugodnejša tla za razvoj takega vzdušja, v katerem uspevajo različni tehnokrati, birokrati in ljudje, ki jim samoupravljanje ni všeč!

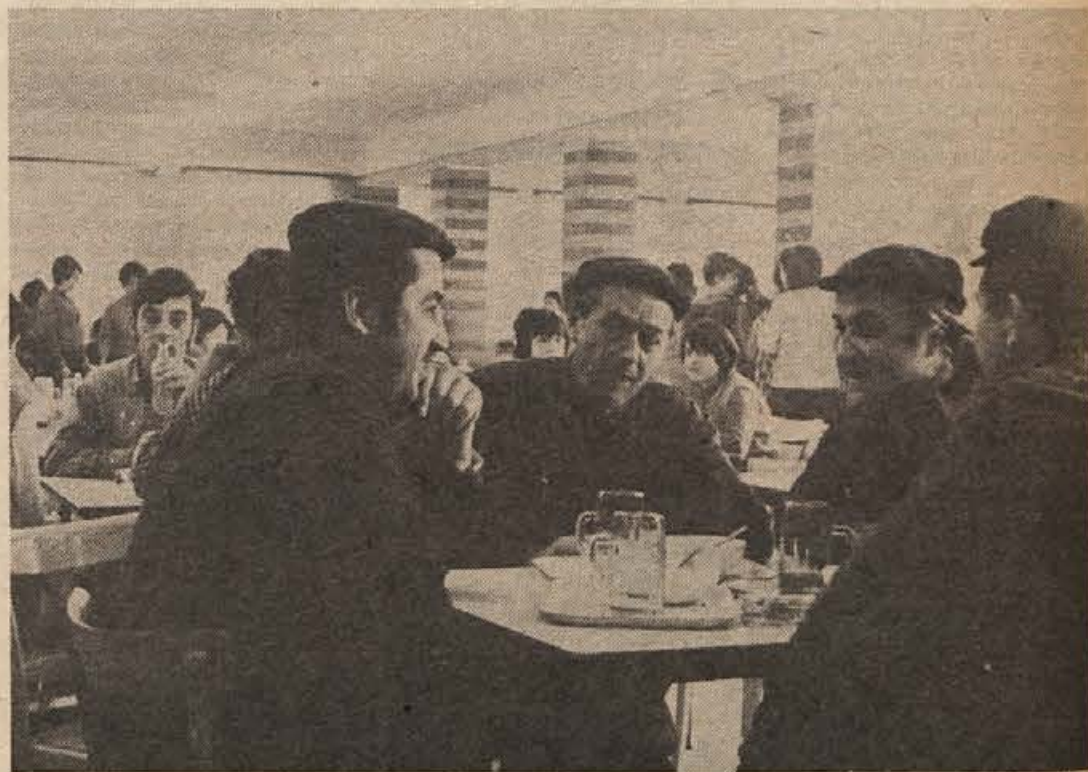
V obveščeno delavcu vidijo prav ti ljudje „nevarnost“, zaradi česar lahko domnevamo, zakaj v nekaterih podjetjih ni posebnega veselja in volje, da bi obveščanje v svoji organizaciji izboljšali in poglobili.

Lani je 19 izmed 24 vprašanih delovnih organizacij v občini odgovorilo na vprašanje, s katerim je vodstvo sindikatov v Novem mestu vpraševalo, kako je z obveščanjem v podjetjih. Med njimi nima niti ena organizirane službe obveščanja, ki bi se strokovno in kvalificirano pečala v podjetju samo z obveščanjem. V 19 podjetjih jih ima 8 kolektivne izvršne samoupravne organe, ki se ukvarjajo z obveščanjem. NOVOLES ima uslužbenca, ki se ukvarja samo z obveščanjem, v 8 podjetjih pa so obveščanje „dodelili“ nekemu, ki mu je to dodatna dolžnost. Samo v GG Novo mesto se ukvarjata z obveščanjem kolektivni samoupravni organ in posameznik. Nekatera podjetja dobivajo skupna tiskana glasila svojih širših delovnih organizacij oz. združenj. Tudi v IMV in v tovarni zdravil Krka je skrb za obveščanje prepuščena posamezniku kot dodatno delo, čeprav zaposluje največji delovni organizaciji v občini skupaj nad 4.600 delavcev. Za IMV se je stanje s 15. januarjem spremenilo: tovarna je začela izdajati svoje glasilo „IMV KURIR“.

Zal v delovnih organizacijah marsikje tudi ni strokovno usposobljenih kadrov, zato jih bo pač treba štipendirati, saj je to edina pot do strokovnjakov.

Med 19 podjetji v občini jih 8 ima tiskana glasila; v domači tehniki razmnožena glasila in obvestila izhajajo v 7 podjetjih, v dveh imajo razglasne postaje, v šestih podjetjih pa nimajo glasil. Ponekod gre le za okrožnice in ne za tiskana glasila v pravi pomeni besede. Glasila svojih združenih podjetij oz. združenj dobivajo v obratih ISKRE, PTT podjetja in Cestnega podjetja. Potemtakem izdajajo naše delovne organizacije le dve tiskani glasili: imata ju NOVOLES in SGP PIONIR.

Lanske spodbude sindikata so vendarle rodile nekaj uspeha: obveščanje se je premaknilo naprej. Izmed 14.745 delavcev, ki jih je v podjetjih zajela anketa, pa je žal kar 5.064 delavcev (34 odst.), anketi-

Brez dobrega obveščanja ni samoupravljanja! Danes hoče delavec vedeti, kakšen bo razvoj tovarne in kako mu je zagotovljena prihodnost. Takole za mizo so pomenki neuradni, črno na belem pa drži, kar si upajo napisati v tovarniški časopis. Na fotografiji: delavci tovarne BETI med malico razpravljajo o vsakdanjih stvareh, novice iz kolektiva pa jim že sedmo leto prinaša tovarniško glasilo „BETI“. (Foto: R. Bačer)

ranih v 6 podjetjih, bilo lani do decembra brez glasila, bodisi tiskanega ali doma razmnoženega.

6.168 delavcev v 8 podjetjih prejme na leto 123.290 izvodov tiskanih glasil. — 4.172 delavcev v sedmih podjetjih (med njimi jih 819 v dveh podjetjih dobiva tudi tiskana glasila) prejme na leto 14.660 izvodov doma razmnoženih glasil in obvestil.

2.136 delavcev v dveh podjetjih dobiva razen obvestil v tiskanem glasilu (NOVOLES) in v doma razmnoženem glasilu (LABOD) še obvestila prek razglasne postaje v podjetju, ki so seveda sveža in vedno najnovejša. Zlasti v NOVOLESU in NOVO-TEKSU so posvetili obveščanju prav posebno skrb, kar velja tudi za PTT podjetje, SGP PIONIR, KZ Krka, LABOD, ISKRA, GG Novo mesto, MERCATOR in IMV, ki se je konec lanskega leta odločil za svoje lastno glasilo.

Čeprav izhajajo glasila v raznih oblikah v 13 izmed 19 anketiranih podjetij, imajo razvit načrt za obveščanje le v 5 podjetjih, sprejeli pa so ga organi samoupravljanja.

Kako je z denarjem za obveščanje?

Zbrani podatki v sindikalni anketi so pokazali, da so lani v 6 podjetjih namenili za obveščanje 113.884 din,

kar je nekaj manj kot 0,005 odst. tiste vrednosti, ki jo ustvarijo anketirane delovne organizacije s svojo proizvodnjo. Če pogledamo samo tista podjetja, ki imajo sredstva za obveščanje dejansko že odmerjena, znaša to pri njih nekaj manj kot 0,02 odst. vrednosti, ki jo same ustvarijo. Ker je anketa zajela 14.745 zaposlenih, odpade na zaposlenega 7,5 dinarjev dejansko odmerjenih stroškov za obveščanje. Če tudi tu pogledamo samo tiste organizacije, ki imajo sredstva za obveščanje dejansko odmerjena, odpade pri njih na zaposlenega delavca na leto po 19 din za obveščanje.

Podatki torej povedo, da se v podjetjih z obveščanjem ukvarjajo vse premalo načrtno, njihova glasila so le prevečkrat prepuščena samo dobri volji in prizadevanosti posameznikov, ki pa vlagajo vanje veliko truda in poštarnosti. Hkrati pa smo tudi izvedeli: v občini odmerjamo za obveščanje sramotno pičila sredstva.

Sestanki, oglasna deska in še kaj

Sestankov kot oblike obveščanja v delovnih organizacijah ne smemo podcenjevati. Marsikje bodo še precej časa koristna, ponekod celo najprimernejša oblika obveščanja, ki hkrati omogoča tudi „vzratno obveščanje“, se pravi možnost, da dobivamo obvestila tudi od spodaj navzgor. Gre za predloge, pobude ali vprašanja, ki jih delavci na sestanku neposredno sprotijo in s tem omogočajo, da vodstvo, podjetja ali organizacije spozna odprta vprašanja.

Tudi sestankov, ki bi imeli izrazito obveščevalni značaj, je v praksi naših podjetij še pre malo. Anketa je pokazala, da je 34 odst. izmed anketiranih ali 5.064 delavcev prepuščenih ustrnim obvestilom, ki jih dobe dvakrat na leto! Le 391 delavec izmed naštetih jih je dobilo obvestila štirikrat na leto, to pa je za samoupravnost in samoupravno odločanje vse premalo.

- Po podatkih sindikalne ankete so doslej uporabljali za obveščanje samo sestanke:
- v tovari zdravil KRKA: dvakrat na leto,
 - Obrtno podjetje ELA: vsake tri mesece,
 - Hotel grad Otočec: dvakrat na leto,
 - IMV Novo mesto — doslej — dvakrat na leto,
 - Ind. obutve Novo mesto — vsake tri mesece,
 - NOVOGRAD, Novo mesto: dvakrat na leto.

Prav sestankom delovnih ljudi v podjetju bo treba posvetiti veliko več skrbi, ne glede na to, da bomo tudi v sodobnejših tehnikah obveščanja napredovali.

Oglasna deska je najcenejše sredstvo obveščanja. Lahko je v veliko pomoč pri obveščanju, če je na pravem mestu in če so na njej sveža obvestila, prirejena zanimanju bralcev. Imajo jih v 17 podjetjih, od tega tudi po obratih v 13 podjetjih, na njih pa objavljajo izveščke sej samoupravnih organov.

Stopnja demokratizacije v podjetju in obveščeno

Pomanjkanje prostora nam ne omogoča naštetih zanimivih podatkov, ki jih je dala sindikalna anketa o obveščanju v občini. Pokazala je, da je stopnja demokratizacije, zlasti pa še samoupravnih notranjih odnosov v podjetju, tesno povezana s stopnjo obveščeno. Od obveščenoosti je predvsem odvisno, ali vsak delavec v kolektivu natanko ve, kaj dela, pa tudi kakšna pomena je njegovo delo za celotno podjetje. Za organizatorje proizvodnje pomeni dobra obveščenoost tudi nadzve dragocen pripomoček za učinkovito ukrepanje.

Tudi delavci čedalje bolj spoznavajo: tisti, ki je bolj obveščen, je vedno v boljšem položaju kot slabše obveščen sodelavec. Tisti, ki so slabše obveščeni, na sebah samoupravnih organov po navadi molče ali pa samo vprašujejo.

Obveščenoost v podjetju pa je hkrati prvi pogoj za kontrolo dela predstavnikov vseh organov, posameznikov in skupin tudi znotraj podjetja. Splošne ocene in javnega mnenja v družbi kot v podjetju ne more biti, če nimamo razvitega obveščanja. Ob znanem dejstvu, da je „znanje pravzaprav celota načrtno postavljenosti v še pomembnejšo luč.“

Tam, kjer so ga doslej zanemarjali, mu bo treba odmeriti tisto mero, ki mu v sodobni demokratični družbi, zlasti pa v našem socialističnem samoupravnem redu, pripada.

T. GOŠNIK

Boljše zveze

(Nadaljevanje s I. str.)

pozvala krajevne organizacije, naj sporočijo svoje pripombe na vzorni red.

Iz novomeške gimnazije, kjer je vlakarjev za dva razreda, so sporočili, da dijaki zamujajo pouk zlasti ob tržnih dneh — ponedeljkah in petkih — in predvsem tisti, ki se pripeljejo v Novo mesto s trebanjskim vlakom. Večje število gimnazijcev pa ima vlakovno zvezo zgodaj zjutraj in čakajo včasih do začetka pouka tudi debelo uro.

Gradbeno podjetje Pionir ima skoraj 50 vlakarjev, tega, ali delavci zaradi vlaka zamujajo, pa niso vedeli, češ da o tem nimajo skupne evidence.

Brez vlakarjev ni tudi tovarna zdravil: 22 jih imajo, vendar se nad vlakovnimi zvezami ne pritožujejo.

Manjše število vlakarjev imajo še v drugih delovnih organizacijah in šolah.

Iz Bele krajine se ne pritožujejo nad vlakovnimi zvezami in številom vlakov, ki vozijo skozi Črnomelj in Metliko.

PRIDOBITEV V RAZVOJU TOVARNIŠKIH GLASIL NAŠEGA OBMOČJA

Prišel je v modri obleki: IMV KURIR

15. januarja je izšla v nakladi 4200 izvodov prva številka novega tovarniškega glasila IMV Novo mesto: IMV KURIR — Izdajala ga bo vsak mesec delovna skupnost novomeške Industrije motornih vozil

„Najprej nas bo seznanjal, nato hkrati spet tudi obveščal. Saj vemo: samo dobro, vsestransko obveščen proizvajalec bo lahko tudi uspešno sodeloval v samoupravljanju podjetja in družbe! To bo postala osrednja naloga našega tovarniškega časopisa. — Pomagajte mu, sodelujte z dopisi, vprašanji in nasveti, da bo postal s časom to, kar naj bi bil: naša čvrsta notranja zveza, naš prijatelj in sodelavec!“

To je med drugim zapisano v uvodni besedi „DA SE BOMO BOLJE POZNALI!“, s katero se uredniški odbor novega tovarniškega časopisa IMV — KURIR, ki je izšel 15. januarja letos, predstavlja svojemu več kot 3500-članski kolektivu. Slab mesec dni so trajale priprave in pred nami je nov časopis v pokrajini: tovarniško glasilo IMV Novo mesto. Izhajalo bo vsak mesec v nakladi 4200 izvodov: izdaja ga delovna skupnost IMV, ureja ga uredniški odbor, odgovorni urednik pa je Jože Splichal. Tiskajo ga v tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani, in sicer v sodobni ofset tehniki; za njen tisk so značilne jasne, različne fotografije, čeprav gre za navaden ofset rotacijski papir, ki ga izdelujejo v Krškem.

Že prva številka je prijetno pre-

senečena: odmev na tovarniški list je bil v podjetju izredno ugoden. Vse se je kar nekako oddahnilo: „No, zdaj ga imamo tudi mi!“ Bo kar držalo, kar piše uredniški odbor v svoji uvodni številki: ne poznamo se dobro med seboj, IMV pa je danes „velika družina“, katere člani ustvarjajo v rojstnem mestu tovarne avtomobilov, pa tudi v Brezicah in na Suhorju, na Mirni, Semiču, Črnomlju, pa v Belem Manastiru in v predstavništvih ter prodajalnah v Ljubljani, Zagrebu, na Reki, v Zadru, Splitu, Sarajevu, Beogradu, Novem Sadu in Nišu. Še malo, pa bodo iz središča v Novem mestu vsak mesec pošiljali list IMV KURIR še v Skopje, Prištino, Osijek, Dubrovnik ter tudi v Črno goro, kjer bodo zrasli novi servisni centri.

Kaže, da je list že v prvi številki

vložil vso svojo skrb v medsebojno seznanjanje. O tem govori uvodnik, zlasti pa sestavek „Dokonačna uveljavitev IMV“, ki ga je napisal generalni direktor podjetja Jurij Levčičnik. Direktor seznanja kolektiv z uspešnim lanskim letom, hkrati pa govori o letošnjem okvirnem proizvodnem načrtu, ki pomeni nov, nadaljnji vzpon našega „kovinskega velikana“ ob Krki in njegovo novo nalogo: doseči proizvodnjo, vredno 100 milijard starih dinarjev!

Kar 16 sodelavcev je zbral uredniški odbor že v prvi številki novega

tovarniškega glasila. Lotili so se raznih vprašanj, ki zanimajo delavce in vodstvo tovarne. Nič manj kot 37 fotografij dopolnjuje na pogled skromnih 16 strani obsegaajoči časopis, med njimi tudi 3 barvne re-

sopisu. Vse kaže, da zdaj ne bo ostalo samo pri poskusu kot pred približno 10 leti, ko je izšlo nekaj števil — predhodnik današnjega IMV KURIRJA.

M. K.

DECEMBRA 1943 NA KOZJANSKEM

Tako bi tukajšnjemu prebivalstvu dokazali, da so na Kozjanskem večje partizanske enote, kar naj bi privabilo večje število ljudi v partizanske vrste. To bi postopoma okreplilo kozjansko operativno enoto, ki bi lahko izdatno pomagala XIV. diviziji pri napovednem pohodu prek Sotle na Štajersko.

Ta načrt se je uresničil v decembrskih bojih Kozjanske čete in Zagorskega bataljona pri Šempetru in na Drenovcu ter po prihodu XIV. slovenske divizije na Štajersko. Že sredi marca 1944 je bil ustanovljen Kozjanski bataljon, ki je štel 106 borcev, konec aprila 1944 pa je bil ustanovljen Kozjanski odred.

● Priprave na skupne akcije

Odgovorni vodja za skupne borbe je bil operativni oficir Zagorskega odreda Branko Čikojevič-Neno. Njemu je bila podrejena komanda I. Zagorskega bataljona (komandant

ber smo namreč poskrbeli za hrano pri Kočevarjih, ki so bili naseljeni v Globokem.

Dopolodne je prispel k nam Anton Lah-Zmago z dokončnim sporočilom Zagorcev o času napada na Šempeter in o nalogah, ki smo jih morali izvršiti pred njihovim prehodom Sotle. Vsi smo bili te novice zelo veseli, še posebno pa tega, da bodo Zagorci po tem napadu ostali pri nas še nekaj dni in z nami sodelovali v večjih akcijah, ki jih mi sami nismo mogli podvzeti.

● Sovražnikova aktivnost 19. decembra 1943

Zaradi naše izredno slabe obveščevalne službe pa nismo vedeli, da je sovražnik že tisti čas imel vse pripravljeno za uničenje Kozjanske čete. Sovražnikove enote – okoli 2500 mož, so čakale pripravljene na svojih izhodiščnih položajih za napad proti Drenovcu, ki bi ga obkolili iz smeri Podsreda – Veliki Kamen –

takoj streljati, najbrž nas je hotel pred napadom popolnoma obkoliti in nam onemogočiti umik proti svetemu Jerneju in Pavlovi vasi. Sovražnikova enota se je povečala še za okoli sto mož, ki so prihajali proti nam iz Sromelja. To obvestilo nam je iz Sromelja prinesel Pepi Kržan iz Globokega (ob preseljevanju se je iz Globokega umaknil v Sromlje). Po sporočilu nam je bilo jasno, da nas je sovražnik odkril, da nas hoče obkoliti in po obkolitvi napasti. Komandir naše čete je zaradi predvidenega nočnega napada na Šempeter odločil, da se izognemo spopadu s sovražnikom. Varčevati smo morali z municijo, ohraniti fizično sposobnost borcev in se izogniti morebitnim žrtvam. Zato smo se začeli takoj umikati proti svetemu Jerneju in Pavlovi vasi. Zelo nam je bilo žal prijetno dišečega kosila, ki ga je moral naš kuhar Stane pred naglim umikom sesuti iz kotla.

Prav ta dan 19. decembra dopoldne, je močnejša sovražnikova patrula križarila tudi iz Podsrede proti Pečicam, Rakoncem in Osredku. Na svoji poti je pri Omerzu v Rakoncah ustavila ljudi, ki so šli k maši v Pečice. S silo zbranim ljudem so priredili „miting“, na katerem so grmeli proti partizanom. Govornik se je širokoustil: „Kje ste zdaj, banditi, pridite, dokler smo tu, mi vas čakamo!“ Nam seveda ti junaki svoje želje niso sporočili.

Tudi v dnevniku 611. bataljona in 18. polka deželnih strelcev lahko beremo o njegovih akcijah 18. in 19. decembra. Skupaj s 649. bataljonom istega polka so opravili napadalne patrle:

1. iz smeri Kozje, Podsreda, Šempeter, Zupelevec; 2. iz smeri Zupelevec, Podgorje, Svete gore in 3. iz smeri Zdole, Drenovec, – kota 548. Na tej poti so se združili z vermanštom (šturmbanführer Bauer) in s tretjo četo 649. bataljona. Skupno pot je ta patrula nadaljevala z vermanštom in tretjo četo 649. bataljona v smeri Kerinov križ, Osredka, grad Podsreda in trg Podsreda.

Navedene patrle 611. in 649. bataljona so imele nalogo aretirati vse sumljive osebe in ugotoviti, kje se zadržujejo „banditi“, ter manjše skupine uničiti. Kot tolmači so jih spremljali žandarji iz Kozjega. Popoldne 19. decembra so prenehali s patroliranjem in so se deloma vrnili v Podsredo. En del 4. čete naj bi se naselil v Šempetru, kjer naj bi bil v stalni pripravljenosti, zvečer pa so morale vse patrle 611. bataljona iz Podsrede, Šempetra in drugod vrniti s tovarnjaki v Krško.

Iz tega dokumenta 611. bataljona vidimo sovražnikovo aktivnost 19. decembra, na dan pred našim napadom na Šempeter. Borci čete dejansko nismo vedli nič o tej sovražnikovi očističevalni akciji na Kozjanskem. Z njegovimi patrolami smo se slučajno srečali na Špičaku. Ko danes o tem razmišljam, se vprašujem, kje so bili in kaj so delali tiste dni naši terenski delavci, aktivisti, obveščevalci in kurirji, da niso opazili zbiranja in premikanja tolikšnih sovražnih enot in o tem obvestili četo.

Šulčeva hiša v Osredku, kjer so vermani 20. decembra 1943 obkolili večino borcev Kozjanske čete. Pred hišo Marija Šulc in borec Milan Kostevc

● Pohod Kozjanske čete proti Šempetru

Po pravočasnem umiku s Špičaka je bila naša četa do mraka 19. decembra v stalni borbeni pripravljenosti zahodno od Pavlove vasi. Ko se je zmrznilo, smo krenili prek Trobojnika, Kerinovega križa, Osredka, Javornika, Vrhovnic in Svetih gor proti Šempetru. V vas Zagaj pri Šempetru smo prišli okoli 23. ure. Med potjo nismo opazili nič sumljivega, čeprav je prejšnji dan na tem delu križarilo več sovražnikovih patrol. Tudi pri prebivalcih se nismo oglašali spotoma, sicer bi bili gotovo kaj izvedeli o sovražniku.

Bili smo lačni, ker na Špičaku nismo utegnili pojesti že pripravljene kosila. Še huje pa nas je mučila žeja, saj si zaradi konspiracije nismo upali k studencem. Nekateri smo pili vodo kar iz mlak na stezi, čeprav so jo borci pred nami gazili in skalili.

Ustavili smo se pri gostilni Rautner na Svetih gorah. Rautnerjeve družine ni bilo več doma. Kasneje smo zvedeli, da so se pred nekaj dnevi morali umakniti v Šempeter. Sovražnik je namreč sumil, da se v bližini njihovega doma zadržujejo partizani in da jim Rautnerjevi kuhajo. V odprti vinski kleti smo našli polne sode vina. Čeprav smo bili zelo žejni, nihče ni poskusil niti kaplje vina, ker smo bili prepričani, da ga je sovražnik zastrupil.

● Prvi Zagorski bataljon pred prehodom prek Sotle

V decembru, vse do prehoda preko Sotle, se je prvi Zagorski bataljon zadrževal med Pregrado in Krapino. Ves ta čas je bil precej aktiven, čeprav je imel ukaz, naj se brez potrebe ne zapleta v borbe s sovražnikom. Večja akcija, v kateri je sodeloval, je bil napad na ustaški polk telesne zaščite poglavnika Anteja Pavelića 1. decembra v Jesenskem Cerju. Razen tega je bataljon vsak dan postavljali zasede sovražniku, rušil komunikacije in podobno. Nekaj dni pred prehodom čez Sotlo se je zadrževal v okolici Kumrova in Zagorskih sel. Borci so se tukaj odpočili in se pripravili za bojevanje na štajerski strani.

Preko Sotle sta v noči od 19. na 20. december prešli dve četi bataljona z okoli stodvajset borci. Bili so to mladi, hrabri in odločni borci. Njihova poprečna starost je bila 23 let. Oboroženi so bili z osmimi puškami in trije z več brzo-strelkami. Puške so bile večinoma mauzerke. Imeli so tudi precej ročnih bomb.

● Sovražnikova postojanka v Šempetru

Šempeter je bil decembra 1943 poleg Brežice najmočnejša sovražnikova postojanka v brežiškem okraju. V Šempetru in v okolici so bili naseljeni nemški prebivalci: Kočevarji, Besarabci in južni Tirolci. V trgu je bilo samo nekaj slovenskih družin, ki jih okupator ni preselil. V kraju je bila žandarmerijska postaja v Korenjevici hiši – okoli 12 mož, v Hohnčevici in Kramerjevi hiši so bili graničarji (43 mož) in trije cariniki, v osnovni šoli pa je bilo vsako noč v pripravljenosti okoli dvajset vermanov. To so bili priseljenci – Nemci. Kakor vidimo, je bilo torej v

Šempetru vsako noč 78 oboroženih mož, ki so lahko v najkrajšem času posegli v borbo v samem središču naselja. Ob stavbah, v katerih so bili žandarji, graničarji in vermani, sta bila eden ali dva utrjena bunkerja. Razen teh rednih oboroženih sovražnikovih enot pa so imeli prebivalci nemške narodnosti (okoli 20 ljudi) orožje tudi doma, in sicer brzo-strelke, puške in ročne bombe, nekateri celo raketne pištole.

Naj še omenim, da je okupator v postojankah 6 do 8 kilometrov od Šempetra, kot so Bizeljsko, Podsreda in Kozje, imel po deset do petnajst žandarjev in stalno nočno vaško stražo, sestavljeno iz vermanov z najmanj 15 do 20 možmi. Ti so lahko v eni do dveh urah prihiteli na pomoč sosednji postojanki. Pri našem napadu na Šempeter smo zato predvideli tudi to možnost, da sovražnik lahko dobi pomoč iz navedenih sosednjih postojank.

Ivica Družinec, komandant I. bataljona Zagorskega odreda (prvi z leve) – iz knjige „Sodelovanje slovenskih in hrvaških narodnoosvobodilnih enot 1941–1945“ (avtor: Stevo Sunajko, izšlo kot 39. knjiga Knjižnice NOV in POS pri PARTIZANSKI KNJIGI v Ljubljani).

Ivica Družinec in komisar Milan Šepetavec) in Kozjanske čete (komandir Ivan Skvarča-Modras in komisar Jože Planinc-Kostja). Podrobnejša navodila o svojih nalogah na Kozjanskem so prejeli voditelji Zagorcev od štaba II. operativne cone prek komande Zagorskega odreda. Povezali bi se naj čimprej s komando kozjanske čete in se z njo dogovorili o izvajanju akcij v prvih dneh po prihodu Zagorcev prek reke Sotle.

Za povezavo med komandama Zagorcev in Kozjancev je skrbel Anton Lah-Zmago, v dogovorih med obema komandama pa sta sodelovala še Marjan Jerin od strani Zagorcev in Janez Rožman iz vodstva Kozjancev. Odločili smo se, da bomo v noči od 19. na 20. december ob 24. uri napadli in likvidirali sovražno postojanko Šempeter. Nadaljnje akcije pa bi sledile po skupnih dogovorih obeh komand, odvisno pač od tega, kako bi sovražnik reagiral na prisotnost večjega števila partizanov v jugovzhodnem delu Kozjanskega.

Ko mi je Anton Lah-Zmago priporočeval o tem dogovoru, je dejal, da bi bili Zagorci, če se zaradi kakršnihkoli vzrokov ne bi mogli združiti z nami, napadli sovražnikovo postojanko v Podčetrtku, nato pa bi poskušali čimprej poiskati nas. To bi se bilo seveda lahko zgodilo, če bi se bili mi nepredvidoma kje zapletli v borbo z Nemci in bi tako ne mogli pravočasno priti v Šempeter.

Komandi sta v dogovorih tudi predvideli, da bo v uspešnih akcijah zaplenjeno orožje ostalo na Kozjanskem za oborožitev novih borcev Kozjanske čete. Vse ostalo, obutev, oblečila in podobno, pa naj ostane Zagorcem.

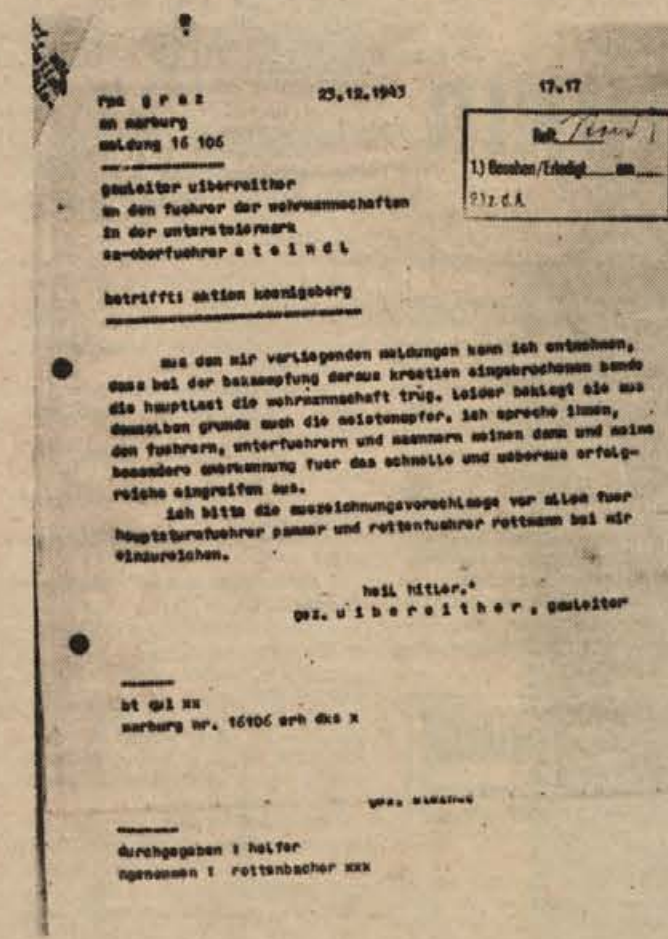
● Naša četa dan pred napadom na Šempeter

Devetnajstega decembra 1943 je bila nedelja. Že prejšnjo noč je k nam prišla skupinka slovenskih partizanov iz Hrvaškega Zagorja. Premestili smo se s Silovca na Špičak južno od Sromelja. Na Malem vrhu, približno 2 kilometra od Špičaka, so bili že naseljeni Kočevarji. Da nas ti ne bi opazili, smo se čez dan zadrževali v hranih kmetu Krošlja iz Dečnih sel in Ivana Ureka iz Globokega. Naš stražar je opazoval iz podstrešja Urekovega hrama. Samo naš kuhar, Alojz Simonček-Stane, je pripravljaj kosilo za „čredjevim hramom“. Komanda čete je poskrbela za izdaten obrok, ki naj bi bil hkrati zajtrk in kosilo. V noči od 18. na 19. decem-

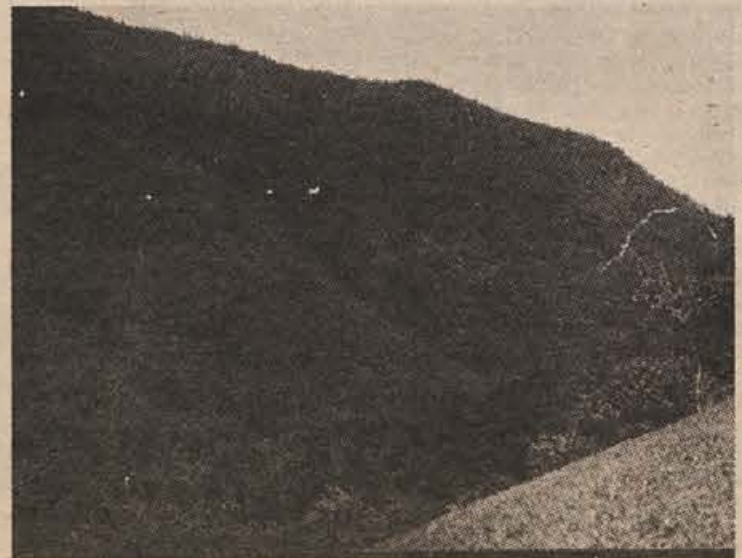
Rajhenburg – Videm – Artiče – Globoko – Pišce – Bizeljsko. Ze ta dan je sovražnik križaril s svojimi patrolami po Drenovcu in okolici z namenom, da nas odkrije in nato proti nam usmeri glavni napad.

Res je, da tudi sovražnik sploh ni tisto noč pričakoval našega napada na Šempeter. Se sanjalo se mu ni, da bi prišel na Kozjansko I. Zagorski bataljon. Prihod Zagorcev na ozemlje „rajha“ je sovražnika neverjetno vznemiril in naravnost panično prestrašil, kar je mogoče videti iz vseh njegovih poročil.

Okoli 12. ure je naš stražar na Urekovem hramu na Špičaku opazil, da se nam iz smeri Mali vrh in Curnovec previdno približujeta sovražnikovi koloni kakšnih petdeset mož. Komandir čete Modras je takoj ukazal, naj zavzamemo primerne položaje za borbo, vendar ne bomo začeli streljati, če to ne bo prvi storil sovražnik. Sovražnik res ni začel

Zahvala državnega namestnika Uiberreitherja enotam vermanšta za junaško bojevanje s hrvaškimi partizani na ozemlju rajha. V brzjavki je izraženo tudi sožalje zaradi velikih izgub, ki jih je pri tem imel vermanšati.

Velike Ravne nad Pavlovo vasjo. Tu je 21. decembra 1943 del sovražnikovih enot napredoval proti Drenovcu in tam poskušal obkoliti Kozjansko četo in Zagorski bataljon.

STRANGRAD — Ribnica

RAZPISUJE

prosti delovni mesti:

1. RAČUNOVODJE

Zahteva se višja ali srednja izobrazba z najmanj 5-letnimi izkušnjami na vodilnih delovnih mestih finančne stroke

2. ŠEFA GRADBENE ENOTE RIBNICA

Inženir ali tehnik z nekajletno prakso

Ponudbe sprejemamo do 1. februarja 1972.

PROSTA DELOVNA MESTA

METALNA MARIBOR OBRAT SENOV

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta za:

1. VODJO NABAVNO-PRODAJNEGA ODDELKA
2. VODJO ODSEKA ZA OBRAČUN OD
3. STROŠKOVNEGA KNJIGOVODJO
4. MATERIALNEGA KNJIGOVODJO

POGOJI:

pod 1. višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z ustrezno prakso; stanovanje je zagotovljeno

pod 2., 3. in 4. srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z ustrezno prakso, stanovanje ni

Osební dohodki po pravilniku o delitvi OD METALNE Maribor.

Čas zaposlitve — takoj!

Pismene ponudbe pošljite v roku 7 dni po dnevu objave na naslov: Uprava obrata METALNE Senovo v izgradnji, 68201 Senovo.

V KRALJESTVU TEME, KAPNIKOV IN MOČERADOV

Kako so kočevski jamarji odkrili »Jamo dveh močeradov« — Jamarska je sicer naporna, vendar ko vse prespiš, najdeš pri tem delu veliko zanimivega in tudi marsikaj zabavnega

Ves teden smo se pripravljali na akcijo. Morali smo pregledati opremo, popraviti džip, nabavljati material. In tako sem hodil domov le še spat. Vsak večer me je žena opominjala na družinski nedeljski sprehod, češ da se z menoj ne bo dobro končalo, če ji bom v nedeljo zopet pobegnil.

Lepo nedeljsko jutro. Previdno sem vstal in začel načrtno prazniti hladilnik. Res je, da mi ni preveč prijala zmrznjena hrana, toda kalorije so le kalorije. Pripravil sem fotoaparat, aparat, jih skril v šrambo in ponovno legel. Delal sem se, da spim.

Zaslišal sem cvilenje gum, hrup ljudi in zvonjenje hišnega zvonca. Vljudno sem zbudil ženo in ji rekel, da se mi zdi, kot da nekdo zvoni pri nas. Po kratkem prepričanju, kdo bo vstal, je končno le odklenila vrata.

Krik, ropotanje in v spalnico je prištokljal Sime v popolni jamarski opremi.

„Hitro se obleci!“ To je bilo vse. Medtem ko sem oblačil kombinizon, je Sime razlagal ženi o nesreči, o logarju, ki je padel v jamo, o policiji, ki nas prosi za pomoč, o smrtni nevarnosti, o pripravljenosti ekipe, o ...

Z vljudnostjo, s kakršno običujem ino s predstojniki, sem se opravičil ženi zaradi odhoda, pobral aparate, in že sva ropotala po stopnicah.

Medtem je Bogdan pojasnjeval sosedom, ki so se zbrali okoli džipa, da smo reševalna ekipa in da moramo hiteti. Preden sem sedel v avto, sem slišal ljudi govoriti o potresu, povodnji, požaru ...

Z največjo hitrostjo, ki jo je zmogel stari džip, smo drveli proti kraju „nesreče“. Kmalu smo krenili z asfalta na gozdno cesto in čez pol ure obupnega premetavanja in poskakovanja nas je rešil trpljenja džip sam. Ni šel več naprej.

Lestvice, aparate, vrvi, svetila in vrečo s hrano smo si naložili na rame in čez kakšen kilometer utrujajoče hoje prispeli do vhoda v jamo. Akcija „nesreča“ ho zdaj stekla.

Medtem ko je Janez pripeljal lestvice za spust, so se fantje, sami neporočeni, spravili nadme. Bil sem tarča opazk, ker so samo zaradi mene morali uprizoriti „nesrečo“, da me je žena pustila s doma. Modro sem molčal, saj sem vedel, da bodo tudi oni prišli na moje.

Janez se je prvi spustil po lestvicah v globino. Kot je bilo že prej določeno, smo se po ekpah začeli spuščati. Najprej raziskovalci, nato merilci in nazadnje foto ekipa. Predvidevali smo, da bo jama precej velika in smo se zato temeljito pripravili. Ko sem po osmih metrih sestopil z lestvic, sem bil razočaran. Zaradi te lisičje luknje sem vstal tako zgodaj, da o povratku pred ženinino obličje sploh ne pomislim! Iz varnostnih razlogov sem sklenil, da bom vzel čelado domov.

Po vseh štirih v vodo

Na levi strani je bila dvorana brez kapnikov; raziskovalci so rekli da je „zaprt“. Z ostalih treh strani nas je obdajala živa skala. Ko sem se že obrnil nazaj k lestvicam, je Taubi zavijal. Pod steno je našel luknjo, ki lahko bila ali jazbina ali pa naslavljanje jame. Vanjo je veselo škel potoček. Janez je pokleknil k luknji, svetil v temo, poskušal z

Del kapniških tvorb v „Jami dveh močeradov“

Zavesa na steni „Direktorjeve pisarne“ v „Jami dveh močeradov“

roko globino in toploto vode ter naposled strokovno ugotovil: „Rov.“

Ležeč na trebuhu, se je začel plaziti skozi rov in sočne besede so bile čedalje tišje. Iz globine smo še komaj čuli njegov ukaz: „Naslednji!“ Mravljinici so se mi začeli sprehajati po hrbtu in začutil sem, kako me trga revma. No, tak osel pa tudi nisem, da se bom plazil po tako mrzli vodi! „Hvala lepa,“ sem si mislil, glasno pa sem se zahvalil prijaznemu Taubiju, ki mi je strokovno pomagal k odločitvi in me namočil v vodo. Ko sem se splazil z aparati na drugo stran, nisem vedel, ali sem moker od vode ali od strahu. Pozdravili so me z glasnim smehom, ampak nisem kriv, če je moj telesni obseg skoraj enak obsegu rova. O tem se bom moral pogovoriti z ženo. Ta rov se je končal v lepi dvorani, ki me je rahlo spominjala na direktorjevo pisarno. Morda tudi zato, ker sem bil moker ...

Hodnik, ki je vodil naprej, je bil tako prostoren in visok, da je še Viktor lahko hodil po njem vzravnano, pa čeprav ima skoraj dva metra. Pri raziskavah ga običajno uporabljamo namesto metra za merjenje višine.

Fantastična siga je v levem delu naredila miniaturno Akropolo, ki je bila vrhu vsega še pokrita s streho. To moram zabeležiti na film za poznejše rodove. Miško in Iztok sta pripravila fotoaparat, jaz pa mešal sve-

tilni prah, ki sem ga sam pripravil in sem zato verjel, da bo delal, kot je treba. In res je. Močno se je zabliškalo in se začelo kaditi, da nismo videli niti prsta pred sabo. Šele čez dobre pol ure se je toliko razkadiilo, da smo lahko nadaljevali pot. Po dvajsetih metrih se je rov odprl in znašli smo se na križišču treh rogov. Prav na sredini so stali štirje kapniki Viktorjeve velikosti. Iz kamnov sestavljena puščica je kazala na levi rov.

Opremo in aparate smo pustili na križišču ter pohiteli za raziskovalci. Gnala nas je radovednost, in to tako močno, da sva z Miškom izgubila Iztoka. Vsa preplašena sva se vrnila h križišču. Našla sva ga sedečega ob robu tolmana, z ugasnjeno svetilko in prepevajočega o gusarjih in morskih volkovih. Od vsake pete besede sva le razumela toliko, da mu je sporsnilo in da preklinja dan, ko se je vpisal v jamarski klub, in ne v plavalnega.

Namesto močerila — močerad

Naprej smo prodirali počasneje in končno našli ostale pri posvetu. Rov se je tako znižal, da je med gladino vode in stropom ostalo le kakih 20 cm višine. Globina vode se je povečala na dva metra, hkrati pa se je rov tako zožil, da sem se lahko upravičeno oddahnil. Ker ni bilo nobenega prostovoljca, da bi prodiral naprej, sem predlagal že tako mokrega Iztoka. Vendar ni šel. Jaz sem še lep čas tožil zaradi opekline, ker me je „nesrečno“ opekla njegova pravkar popravljen acetilenka. Merilci so povedali, da smo tu skoraj 200 metrov od vhoda. Razočarani smo bili, ker nismo našli v tem tolmanu človeških ribic, temveč le močerada. Toda če jih ni, jih ni.

Ko smo se vračali h križišču, sem opazil v višini enega in pol Viktorja vejice in listje. Torej se voda v rovu dvigne do tri metre. Kljub vremenskemu poročilu, da bo vreme lepo, in svoji nespretnosti sem do križišča prišel — prvi.

Desni rov je obljubljal več. Ze sam vhod me je spominjal na železniški tunel z dvotirno progo. Po nekaj deset metrih sem zaradi neprevideznosti stopil do kolen v lep tolmuček, kraljestvo majhnega močerada. Najlepše tovariško dejanje, ki me je ganilo skoraj do solza, je bila Iztokova ponudba: če sem si močno zmočil noge, naj zamenjam škornje in kombinizon z njim. Komaj sem

se ubranil močnega tovariškega samoopovedovanja.

Prišli smo v čudovit del rova. Korito, ki si ga je izlivala voda, je bilo kot ročno izkapan jarek, ob straneh in na stropu pa tako čudoviti kapniki, kot da so jih klesali stari mojstri iz slonove kosti. Na levi je bil izvir. Torej se tu stekajo tri podzemne vode!

Po nekaj deset metrih se je rov razširil v dvorano, najstrašnejšo, kar sem jih do sedaj videl. Nikjer niti kapnika niti sige, samo slap, ki je strašno bučal, in po tleh odlomljeni bloki skal. Pod nekim blokom smo

se plazili naprej. Zopet se je odprla dvorana in za njo rov, slap, kapniki, kamenje, dokler se nismo ustavili pred mogočnim meandrom. Rov je bil širok le meter, visok pa nad dvajset Viktorjev. Leva stena je bila kot odrezana z nožem, desna pa razpadajoča. Dolg je bil natančno 22 metrov. S fotoaparatom se ni dalo zajeti vse mogočnosti tega meandra. Še 50 metrov čedalje težje poti, in srečali smo se z merilci. Med metre in kote so mešali toliko krepkih besed, da me je prav resno zaskrbelo, kakšno bo poročilo o raziskavi. Prehiteli smo jih in čez pol ure smo se srečali z raziskovalci, ki so sedeli na „koncu“ jame.

Rov je nekoč zaprl potres, kije s stropa odtrgal ogromne skale in zaprl celo pot vodi, ki je sedaj brizgala med špranjami skal. Torej je to konec ali začetek jame? Voda pri teka od tu! Nismo si več belili glave s tem, temveč smo začeli razpravljati o vrstah in količinah raznovrstne hrane, ki nas je čakala doma.

Ura je kazala, da smo v jami že sedem ur in pol in da je čas nedeljskega kosila že zdavnaj minil. Lakota in mokrota sta nam rahljali živce, ko smo čakali na merilno ekipo. Končno. Pomagali smo jim zmeriti še zadnje metre jame in povratek je bil podoben jurišu. Še nekaj hitrih posnetkov, in akcija „Nesreča“ se je po osmih urah in 32 minutah končala.

Pripor v imenu zakona

Izmučeni, umazani in mokri smo posedli po travi pred jamo in Taubi je svečano odprl vrečo s hrano: Prva štruca kruha, druga štruca, tretja ... Konzerv ni bilo. Vse oči so se uprle vame in pod družbenim pritiskom sem se spomnil, da so ostale v klubski sobi v Kočevju.

Kljub kazni so me čez nekaj dolgih minut pomilostili in mi privoščili precejšen kos kruha. Nikdar mi še ni šel tako v slast.

Po vseh obveznih ceremonijah s spravljanjem opreme in posadke v džip in po manjšem popravilu nam je le uspelo, da smo se odpeljali proti domu. Stane je kljub premetavanju sešteval dolžine posameznih odcepov v jami in ponosno sporočil, da je jama dolga 411 metrov.

Se enkrat je preveril rezultat in ugotovil, da je to naša letos najdaljša na novo odkrita jama. Nismo bili več lačni, le žeja nas je dajala.

Pri prvi gostilni smo jami nazdravljali, dokler nas ni vljudni gostilničar opomnil, da smo mu zamazali že vse stole in mize, in nas še bolj vljudno napotil na „teraso“. Čez štirinajst dni pa mu je sanitarna zaprla gostilno! Prav mu je!

Ko smo se zvečer le pripeljali domov, so mi fantje iz srca želeli jamarski „Srečno!“

Doma se je vse lepo končalo. Ko pa je naslednjo nedeljo prijatelj — lovcu padla puška v brezno, mu res nisem mogel pomagati. Dokaz: tega ne bi napisal, če ne bi sedel v hišnem priporu. Seveda: v imenu zakona!

Besedilo in slike: DUSAN TOŠAJ-DULE

Od tod do površja zemlje je samo 56 metrov

Malica 96 m pod zemljo. Skupina kočevskih jamarjev pri malici v breznu pri Dolnjem bregu

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

kultura in izobra- ževanje

Jerebovci: nova pota

14. januarja je imelo DPD Dušan Jereb v Novem mestu po treh letih in pol občini zbor. Na njem so dosedanjim sekcijam, ki so sestavljale društvo, priključili še Odr mladih, Dolenjski oktet in mestno godbo na pihala. Preosnovali in pomladili so tudi vodstvo: upravni odbor bo vodil poslej Vladimir Bajc, drugi člani pa so iz vrst sekcij. Od prejšnjega odbora je v novem vodstvu le predsednik. Boris Savnik, predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti, in Roman Čelešnik, predsednik občinske ZKPO, sta novomeškemu društvu na novih poteh obljubila podporo.

TRI KNJIGE

Slovenska matica je pred kratkim poslala na knjižni trg trije novih deli. To so: Branka Berciča „Mladost Ivana Tavčarja“ (knjiga je izšla ob 120-letnici pisatelja in nekdanjega predsednika Slovenske matice I. Tavčarja), Jožeta Sivca „Opera v stanovskem gledališču v Ljubljani od leta 1970 do 1861“ in „Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike I“ (uredil Fran Dominko).

„NEOBJKOVANI“

Zagrebaški ilustrirani tednik „Arena“ že osem let objavlja zapise o usodi otrok, izgubljenih v zadnji vojni. Tako je našlo svoje starše in družine že okoli 200 fantov in deklet. Iskati so pomagali med drugim bivši borci in aktivisti NOV. Ob koncu te humane akcije bo „Arena“ izdala knjigo „Neobjkovan“ („Neoplakani“). V njej bodo objavljeni vsi primeri, ki jih je tednik zbral v večletni akciji.

Slikar, grafik in keramik Jože Horvat-Jaki razstavlja ob prejšnjega petka svoja dela v Vili Bled. Na sliki: Jaki: Thurup-hus II

Mali kulturni barometer

RAZPORED PRIREDITEV – Programski svet za pripravo ploslav pri občinski konferenci SZDL v Novem mestu je na ponedeljkovi seji razpravljal o svojem lanskem delu in predvidel prireditve v tem letu.

ZUZEMBERČANI V DRAMI – Minulo soboto so si učenci osnovne šole iz Zuzemberka v ljubljanski

Krst Kozinovich »baletnih« bajk

V ljubljanski operni hiši izvajajo od minulega petka novo baletno delo: balet „Gorjanske bajke“ Marijana Kozine. Predstavo so naštudirali učenci redne baletne šole pri Zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje v Ljubljani. Kritiki so izrekli pohvalo temu delu pokojnega slovenskega skladatelja, ki počiva na novomeškem pokopališču. Poudarili so, da je bilo skorajda neobhodno, da so „Gorjanske bajke“, ta literarni biser Janeza Trdinca, navdihnili tudi skladatelja, ki je zagnano ustvarjal na Trški gori.

Slovo od starih (zvoženih) tirov

Jože Bogovič, predsednik IO TKS Sevnica: »Drugačen način dela, zanesljivejši denarni viri, več sodelovanja, širši krog ljudi, ki razmišljajo o kulturi, pogrešamo pa republiško kulturno skupnost«

Ali je ustanovitev temeljne kulturne skupnosti v sevnjski občini izpolnila pričakovanja, o katerih je bilo pred letom dni nasploh toliko slišati, na to vprašanje je predsednik izvršnega odbora TKS Sevnica Jože Bogovič odgovoril:

„Pri nas je temeljna kulturna skupnost začela delati z 18. marcem, še predtem pa je priprave za ustanovitev vodil iniciativni odbor.

JOŽE BOGOVIČ

Prvo leto je bilo posvečeno organizacijskemu utrjevanju in navezavi stikov s kulturnimi ustanovami in skupinami. Z uporabi denarja, namenjenega kulturi, smo se dogovorili, da bomo odnose urejali prek pogodbenih obveznosti. Pogodbe predvidevajo tudi odvzem dodeljenega denarja, če dogovor ni uresničen.

„Pomeni leto 1971, v celoti gledano, napredek za kulturno življenje v občini? Znano je, da same organizacijske spremembe ponavadi ne prinašajo kakšnega posebnega napredka, ker življenje teče po utrjenih kolosekih.“

„Ustanovitev kulturne skupnosti je vsebinska sprememba. Ne gre le za to, da dobi zdaj kultura več denarja (v sevnjski občini 300.000 dinarjev) ali da je pomoč zagotovljena, stalna in vnaprej določena, kar je tudi velikega pomena. Gre predvsem za to, da se s problemi kulture, ki zadevajo nas vse, peča večji krog ljudi. To že čutimo v Sevnici in dobro vpliva na kulturno življenje, ki se je začelo bogatiti. To pa je cilj.“

„Amatersko kulturno udejstvovanje pri nas nasploh peša in ga k življenju ne morejo obuditi niti finančne injekcije. Ljudje zaradi drugega načina življenja postajajo iz aktivnih ustvarjalcev kulture samo opazovalci, ki pasivno sprejemajo, resda kulturo na višji ravni. Kako je pri vas s tem?“

„Domače amaterske kulturne skupine so v minulem letu dobile še enkrat tolikšno pomoč kot leto dni prej – skupaj približno 70.000 din. Denarja pa je bilo še premalo in nismo mogli zadostiti vsem. Predvsem smo pustili ob strani knjižničarstvo, ki ga bo nujno treba izdatneje podpreti v naslednjih letih. Torej v sevnjski občini še ni takih težav, da bi denarne možnosti bile, amaterske kulturne dejavnosti pa ne.“

Drami ogledali predstavo Goličeva „Jurčka“.

„RAJ“ V BREŽICAH – Danes bo v Brezicah gostovalo Mestno gledališče ljubljansko s Petanovo glasbeno komedijo „Raj ni razprodan ali reforma v paradizu“. To delo je Zarko Petan napisal ob navdihu „Večnih lovišč“ Mira Stefanca. Komedijsko gledališče iz Ljubljane bo jutri gostovalo v Trebnju z igrano „Snežna kraljica“ Jevgenija Švarca. Predstava bo ob 13.30.

ZA PREŠERNOV TEDIEN: KARLOVČANI – Letošnji Prešernov teden se bo začel v Novem mestu s koncertom: 4. februarja zvečer bodo v Domu kulture nastopili člani ansambla „Konture“ iz Karlovca. Prireditve sodi tudi v okvir izmenjave kulturnih skupin obkolskih občin na slovenski in hrvaški strani.

STUDIRAJO „KLOPOTCE“ – Novomeški gledališčniki pospešeno študirajo satirčno igrano „Klopotci“, ki jo je napisal Novomeščan Vladimir Bajc, novi predsednik DPD Dušan Jereb in član izvršnega odbora kulturne skupnosti. Premiera naj bi bila ob koncu tega ali v prvi polovici prihodnjega meseca.

„V Sevnici obnavljajo Lutrovske klet, biser naše reformatorske kulture. Že deset let. Kot po kapljicah gre to delo, premakne se, kolikor je pač denarja. Po svoje je to kulturna sramota.“

podetano

Odbor Glasbene mladine v Novem mestu se je hotel pevskega zborom osnovnih šol v novomeški in trebanjski občini odločiti za brezplačni koncert. Na vse vetrove so razglasili, da bo „enkrat“ pred novim letom gostoval v Novem mestu otroški zbor ljubljanske glasbene šole Franca Šturma, ki mu dirigira Janez Kuhar. Dogovarjali so se za 27. ali 28. december. Vsega naj bi bili dve predstavi in tudi obisk so že zagotovili.

Ko bi morali „postaviti še piko na i“, pa se je zataknilo. Član odbora, ki so ga določili za

Škandal

dokončni dogovor s vodjem ljubljanskega zbora, je zaradi nekega sestanka pozabil dvigniti telefon in poklicati Ljubljano.

Razpletlo se je, kot bi najmanj želeli in pričakovali: 60-članski šolski zbor z Mirne so pripeljali v Novo mesto „na koncert“ že 27. decembra. Namesto v Dom kulture so mlade pevce napotili na sendviče in domov. Naslednji dan so se za koncert obrisali pod nosom tudi pevci iz brusniške in škofjanske šole.

Zatrjujejo, da s tem še ni vse padlo v vodo in da bo obljubljeni brezplačni koncert ob koncu januarja – pred zimskimi šolskimi počitnicami. Odbor sam želi, da bi njegov prednovoletni spodrsilaj čimprej pozabili. Člani odbora ga bodo morda lahko, malo pa je verjetno, da ga bodo zbori, ki so enkrat že zaman prišli v Novo mesto. Pametni se ne bi več dal speljati na led, ki se rad udre pod nogami. I. ZORAN

V DOLENJSKIH TOPLICAH SPET POJO

Med basi in tenorji

Obnovljeni pevski zbor šteje 22 ljudi – Fantje in moške so navdušeni – Prvi nastop: peli bodo ženam ob njihovem prazniku – brez treme

Dandanes, ko se ljudje toliko pehajo za denarjem, znajo le redki prislusniti svoji notranjosti in se ukvarjati z nečim, kar jim ne polni žepa. Na to sem pomislila, ko je šlo od ust do ust, da so v Dolenjskih Toplicah spet obnovili pevski zbor.

Pevovodja Tone Fink, študent slavistike na filozofski fakulteti v Ljubljani, je povedal:

„Pred kakimi desetimi leti je razpadel prejšnji zbor. Komaj se je postavil na noge, ga je vzel. Kraj z dolgo in uspešno pevsko tradicijo je moral na proslave in druge slavnosti klicati pevce od drugod. Pa so se moške zavedli, da tako ne gre več. Na sejah krajevnih skupnosti so spravedljivi, zakaj ne bi obnovili, kar so že imeli. Kaj je spet pognala. Pevci prejšnjega zbora so me pregovorili, da sem jim postal pevovodja. Dodal sem še nekaj glasov in zbor 22 pevcev je tu.“

Vadijo od lanskega dneva republike: po dvakrat na teden. Fantje in moške so navdušeni, sicer ne bi po dopoldanskem delu prepeščali treh kilometrov v Dolenjske Toplice. Zvečine so iz okoliških vasi. Nekateri delajo v dveh izmenah, zato ne morejo vselej na vaje, kar se zboru pozna.

Ima zbor težave? Brez njih ne gre nikjer, na začetku pa se še posebno

IZMENJAVA:

Karlovčani

Za uvod v novomeški Prešernov teden

Novomeščani so poslali pred mesecem in pol v karlovski Zorin dom Jerebovce in Dolenjski oktet, mesto ob Kolpi pa jim je za „lon“ ponudilo „Kontura“: zabavni ansambel, ki se ponaša z instrumenti, vrednimi več kot 200.000 din.

Enoinpolni koncert karlovške instrumentalne skupine bo v Domu kulture 4. februarja zvečer. Zavod za kulturno dejavnost je sklenil, da bo to ena uvodnih prireditev v Prešernovem tednu. Na sporedu bodo skladbe, ki so osvojile svet, „Kontura“ pa jim bodo dodale še lastna dela.

„Res je tako. Manj razvita območja imajo ponavadi veliko zgodovinskega kulturnega bogastva, vendar zaradi gnotnega pomanjkanja propada. Zato potrebujemo republiško kulturno skupnost, a ne le zaradi denarja, marveč zaradi strokovne pomoči. Zaenkrat je tako, da republiške kulturne skupnosti dovolj ne čutimo, ne vemo, kaj dela. Upamo, da je to le prehodno.“

M. LEGAN

Smrt preprečila nastop na odru

V ponedeljek zvečer bi moralo na novomeškem odru gostovati Mestno gledališče ljubljansko z J. Anouilh „Igro „Ne budite gospe“. Igralci so prispeli v Novo mesto, na odru pa so že začeli postavljati kulise, ko so iz Ljubljane sporočili, da ima eden od igralcev smrt v družini. Igralec se je takoj vrnil, za njim pa še celoten ansambel. Obiskovalcem, ki so prišli k predstavi, so povedali, kaj se je zgodilo. Kdaj bo ta abonmajski prireditvev spet na sporedu v Novem mestu, še ne vedo.

NOVOST, KI RAZVESELJUJE IN ŽALOSTI

Novo: pouk z malih zaslonov

Uvajanje televizije v šolah je za razvite sprejemljivo in sodobno, nerazviti, ki še spodobnega učila ne premorejo, pa bodo spet samo pobožno hrenpeneli – Dolenjska (najbrž) na novost še ni pripravljena

Šolam se obetajo boljši časi: obrniti bo treba le gumb na televizorju, izostriti sliko, učencem pa bo spregovoril „učitelj“ z mallega zaslona. Televizijskemu predavatelju bodo prislusnili tudi učitelji: v posebnih oddajah jim bo strokovnjak natresel znanja, ki ga potrebujejo za nenehno dopolnilno izobraževanje.

Napoved ni privlačna za lase. Iz kratkega televizijskega sporočila, objavljenega prejšnji teden, povzemamo, da bodo predavanja februarja. O tem sta se pred kratkim sporazumeli ljubljanska televizija in republiška izobraževalna skupnost.

S tem sporazumom so odgovorni v Sloveniji prvič dosegli, da bo televizija postala tudi nepogrešljivo „učilo“. To je korak naprej, tako naj bi ujeli razvitejšo od nas.

Na Dolenjskem menijo, da bo tak način izobraževanja vsekakor cenejši

lega zaslona, ki bi ustrezala predmetniku tega ali onega razreda. Tretjič: razpored televizijskih predavanj bi moral biti tak, da bi učitelj vsaj za nekaj tednov vnaprej vedel, kdaj si bo pomagal z malim zaslonom.

Televizijske učne ure bodo nedvomno prvi uvedli v mestih in razvitih občinah. Dolenjska bo kajpak spet prikrajšana. Še več: kako naj bi si v hribovski šoli omislili televizor v vsakem razredu, ko pa niti najosnovnejših učil nimajo? Ali ni to napoved tudi korak, ki bo razvite še bolj odmaknil od nerazvitih? I. ZORAN

NOV PREDLOG:

Galerija v kavarni

Najboljša rešitev za ribniško kavarno?

Grajska kavarna v Ribnici je že leto dni prazna. Mnogo so govorili o njej, razrešitev pa ni in ni hotela priti. Ostalo je pri besedah. Zdaj je začel krožiti nov predlog: kavarno naj bi preuredili v galerijo in v njej odprli stalno razstavo. Za razstavo bi zbrali dela domačinov – slikarjev in kiparjev iz ribniške občine.

V novem razstavišču bi tako dobili prostor: kipar Karel Košir iz Jelovca, Slavko Felician in Andrej Debeljak, slikarja iz Ribnice, pa še kdo, ki vihti kiparsko dleto ali slikarski čopič. Razstavljena dela bi bila na prodaj. Predlog je vreden premisleka. Če bi se namera posrečila, bi dobila Ribnica z galerijo lepo kulturno pridobitev, turistične organizacije pa zanimivost.

Pomlad in z njo turistično obdobje je malone na pragu, predlog je tu, zato se je treba odločiti. Čim prej bo prišla zadnja beseda, tem bolje bo. Sedanja kavarna je opuščena res taka, da ne koristi, ampak bolj škodi. Mimogrede: Ribnica se ta čas tudi ne more pohvaliti, da ima kulture in turizma na pretek.

Gredo televizijskim učnim uram naproti? (Foto: I. Z.)

od sedanjega, ustaljenega. Drugo vprašanje pa je, kako so tu in tam na televizijske šolske ure pripravljani.

Prof. Veljko Troha, predstojnik novomeške organizacijske enote Zavoda za šolstvo SRS in član republiške izobraževalne skupnosti, je dejal, da velja zlasti pozdraviti pripravljenost televizije za posredovanje predavanj za učitelje.

„Težje pa si je zamisliti,“ je razmišljal profesor Troha, „kako bi se dolenjske šole vključile v televizijske šolske ure. Tu je več stvari, ki bi jih morali urediti, da bi lahko sprejemali televizijsko razlago. Prvič: šola premore komaj po en TV sprejemnik, moral pa bi ga imeti vsak razred, da bi lahko izbral televizijsko učno uro. Drugič: pri sedanjih razporeditvah in razdrobljenosti pouka bi bilo težko ujeti uro z ma-

Ljubo Ravnikar: VAVTA VAS, akvarel, avgusta 1971 – Z razstave „Mlini ob Krki“ v Dolenjski galeriji decembra 1971

OGLE* DALO MLA *DIH

mladi in svet

Računajmo tudi na mlade!

Organiziranega splošnega ljudskega odpora si ne moremo predstavljati brez mladine — V Novem mestu so mladi dobro zastavili delo

Pri občinski konferenci ZMS Novo mesto so sredi lanskega leta ustanovili komisijo za splošni ljudski odpor (SLO). Predsednik komisije je član občinske konference Slavko Jarkovič, ki nas je tudi seznanil z nekaterimi svojimi pogledi ob vedno večjem vključevanju mladih v SLO. Komisija ima že pripravljen program dela, o katerem pa bodo mladinci razpravljali te dni. V razgovoru nam je tovariš Jarkovič omenil, da so bili zadnji manevri „SVOBODA 71“ odlična šola za mlade, saj se je praktično pokazalo, kje je njihovo mesto v morebitnem vojnem stanju.

— Kaj bo zajel program vaše dela?

„Naš program, ki ga bomo sprejeli, obsega dva dela. V prvem smo zajeli priprave mladine na SLO; drugi del pa govori o pogojih vključevanja v splošni ljudski odpor. V celoti vzeto, imam v mislih negovanje tradicij iz NOB, sodelovanje s pripadniki JLA, koordinirano dejavnost s posebnimi organizacijami, kot so taborniki, planinci, radioamaterji, športniki itd. Velik poudarek smo dali tudi idejnovzgojnemu delu mladih in praktičnemu razporedu mladine v teritorialnih odredih in podobno.“

— Ste prepričani, da bo ta precej razgibani program dovolj zanimiv?

„Razumljivo, da ne nameravamo ostati samo pri tem! Program bomo sproti dopolnjevali in ga obogatili, če bodo potrebe tako pokazale. Zavedam se, da ne bomo v prvem zamahu zajeli vsega, kar mladino priteguje, vem, da je treba dati poseben poudarek na praktični del, ki je verjetno najbolj privlačen.“

— Ali imate občutek, da v vseh teh prizadevanjih postaviti na SLO na čvrste noge, dovolj računamo na mladino?

„Brez zamere, vendar moram povedati, da le premalo računamo na mladino, ki je pripravljena sodelovati! Če se spomnimo, da so med revolucijo nosili puško 14-letni pionirski, potem ne bi smeli zapostavljati današnje mladine v starosti do 20 let.“

— Kaj pa splošna pripravljenost ljudi, da se čim bolj vključijo v SLO?

„Morda sem mladeniško revolucionaren, zato morate razumeti moje izjavo malce drugače. Zdi se mi, da ni več tiste zagrelosti, kot je bila recimo pred dvema letoma, vsem se nam že počasi dozdeva, da smo dovolj pripravljeni na morebitne posege od zunaj. Cutim, da se neke spet uspravljajo, kar pa ni prav! Resnost svetovnih dogodkov opozarja na potrebo po stalni pripravljenosti, ki ni nikoli odveč.“

S. DOKL

»Trim — šport za vsakogar«

Navodila za vključitev v to koristno dejavnost imajo občinski sindikalni sveti

Zveza za telesno kulturo, Partizan in Zveza sindikatov Slovenije organizirajo za pospešen razvoj športne rekreacije enotno akcijo z nazivom „TRIM — ŠPORT ZA VSAKOGAR“, ki se je že z uspehom uveljavila v številnih deželah. Namen akcije je, da bi se telesnovzgojno udeleževali vsi občani, ki zaradi industrializacije in urbanizacije zanemarjajo svoje telesne in druge sposobnosti. Namenjena je mladini, predvsem pa starejšim, ki se ne udeležujejo več v športu.

Novi pogoji sodobnega življenja in dela vedno bolj kažejo negativne spremembe, značilne za vse industrializirane sredine. Le-to se kaže v poslabšanih telesnih sposobnostih ljudi, ki trpijo zaradi sodobnih bolezni. To se med drugim pozna tudi na zmanjšanih delovnih in obrambnih sposobnostih, na pove-

čanju števila poškodb, bolezenskih dopustov in invalidnosti, skratka ogrožen je telesni in duševni razvoj človeka.

Pobudniki akcije „Šport za vsakogar“ menijo, da je takšno stanje v precejšnji meri posledica tega, ker je telesna kultura pri nas zelo slabo razvita. V Jugoslaviji se vsega le 6 odstotkov ljudi aktivno udeležuje v telesni kulturi.

Da bi ustvarili pogoje za hitrejši napredek in organiziran razvoj športne rekreacije, pobudniki akcije TRIM predlagajo, da se vanjo vključijo vsi, ki želijo krepiti svoje telo. Pri občinskih sindikalnih svetih bodo na voljo posebne izkaznice, kartončki in prospekti z navodili. Za vse to je treba odšteti 1,50 dinarja.

V poseben kartonček bo vsak sodelujoči vpisoval dejavnosti; v enem letu je treba izpolniti 150 polj. Za

V BELI CERKVI SPET GIBLJEJO

Vaši mladinski aktiv, ki ga vodi predsednica Martina Gregorič, je v zadnjem času zelo razgibal svojo dejavnost. Aktivnih je 30 mladincev, ki so dobili svoje prostore v prosvetnem domu. V kratkem bodo začeli delati tudi v dramskem krožku, uvedli pa bodo še nekatere druge dejavnosti mladinskega vzgojno-zabavnega življenja.

O. D.

NEMCI PRIDEJO FEBRUARJA

Obisk mladine iz zahodnonemškega mesta Ditzingen, ki je namenjen novomeški mladini, je prestavljen na februar. Na Dolenjsko bodo prišli trije mladi Nemci, ki se bodo z novomeškimi mladinskimi vodstvom pogovarjali o tesnejšem sodelovanju med mladino. Novega mesta in Ditzingena.

A. P.

PREGL IN SE TRIJE!

Prejšnji teden je bil v Novem mestu sklican sestanek ožjega občinskega aktiv, na katerega je bil povabljen tudi predsednik Zveze mladine Slovenije Živko Pregl. Namesto osem udeležencev so bili na sestanku samo štirje (prišli smo tudi Pregl). Dosti boljše udeležba pa je bila na posebnem shodu, ki ga je imel predsednik s predsedniki mladinskih aktivov iz občine. Prepričani smo, da mu je ta sestanek le popravil nekoliko neugodnejši vtis, ki ga je dobil ob prvem stiku.

J. J.

Po poteh Kozjanskega odreda

V petek je bilo v Sevnici posvetovanje o pripravi partizanskega pohoda mladine po poteh Kozjanskega odreda, ki ga bodo priredili poleti. Udeležili naj bi se ga člani specializiranih organizacij, mladi iz delovnih organizacij in teritorialne čete, seveda pa tudi nekateri borci odreda.

S. DOKL

TRIM

izpolnitev enega polja že zadostuje: 10 minut teka, telovadbe doma, ali: 20 minut gimnastike, čolnarjenja, planinstva, drsanja itd. oziroma: 30 minut nogometa, košarke, odbojke, rokomet, namiznega tenisa, plesa itd. Za izpolnitev obvez se šteje tudi 45 minut hitre hoje, vrtnega dela, sprehoda v naravi, lova, ribolova in podobnih opravil.

Ko bodo sodelujoči izpolnili kartončke, bodo zanje dobili značke TRIM, ki bodo plačilo za njihovo prizadevnost in skrb za ohranitev svežine telesa.

S. DOKL

Košarkarji metliške Beti so se v zadnjem času okrepili s tremi odličnimi košarkarji iz Karlovca. Z novo postavo bodo igrali pomembno vlogo v II. republiški ligi. Na sliki: prva peterka Beti. (Foto: S. Dokl)

I. REPUBLIŠKI ŽENSKI ODOBJKARSKI TURNIR

Škoda za lepo priložnost!

Odbojkarice Novega mesta zamudile enkratno priložnost, da postanejo zmagovalke turnirja

Z zgraditvijo novih sodobnih telovadnic v Brslinu in na Grmu je dobilo Novo mesto lepe možnosti, da prireja razne turnirje za igre z žogami. Prvega so priredili 16. januarja, ko so v brslinski telovadnici prekrizale kopja najboljše slovenske odbojkarice. Nihče ni slutil, da bodo ravno mlade novomeške odbojkarice igrale pomembno vlogo. Na mladinskem ženskem odbojkarškem turnirju v Kočevju so res opozorile nase, vendar jim v takšni družini niso obetali nič dobrega.

Na turnir, ki ga je pripravil odbojkarški klub Novo mesto, so prišle vse najboljše ženske odbojkarice ekipe, manjkale so samo odbojkarice Jesenic, Brestanice in Kočevja.

Novomeščanke so imele ugoden zreb, znašle so se v skupini z Mariborom in Kamnikom. Proti pričakovanju so z dobro igro odpravile oba nasprotnika in si priborile mesto v finalu. Lepo je bilo zlasti srečanje z Mariborom, ki so ga zasluženoma odločile v svojo korist. V finalu jih je čakala ekipa ravskega Fužinarja, ki je jesenski republiški prvak. Novomeščanke so igrale brez strahu, s poletom in poštvalno. V prvem nizu gostjam niso dale dihati, odločile so ga v svojo korist s 15:9. V drugem nizu so domačinke zaigrale še bolj in obdelovale zlomljeno ekipo prvaka. Vse je šlo lepo do stanja 11:1, nato pa se je zaustavilo. Novomeščankam je prišel še en približ pri stanju 14:9, vendar od

tu naprej ni šlo več! Ni so izgubile na razliko, plačale so ceho za svojo neizkušenost. V tretjem, odločilnem so gostje spet zaigrale s polnimi pljuči in porazile razbito ekipo Dolenjk.

Drugo mesto je velik uspeh, vendar tudi prvo mesto ne bi bilo nezahvalno! Vse so se srčno borile in so bile že blizu velikemu uspehu.

Fužinarke se morajo zahvaliti samo svoji izkušenosti, da so odnesle zdravo kožo iz Brslina. Glejaleci so menili, da so se Kočevčice rešile skozi švankino uho in res je bilo tako.

Rezultati predtekmovalja: Novo mesto: Maribor 2:1, Novo mesto: Kamnik 2:0, Maribor: Kamnik 2:0, Fužinar: Ljubljana 2:1, Fužinar: Celje 2:0, Celje: Ljubljana 2:0; finale: Fužinar: Novo mesto 2:1, Celje: Maribor 2:1, Ljubljana: Kamnik 2:0.

Vrstni red: 1. Fužinar, 2. Novo mesto, 3. Celje, 4. Maribor, 5. Ljubljana in 6. Kamnik.

Republiški odbojkarški trener Ravančan Tušek je izbral naslednje dvanajstero najboljših odbojkaric z brslinskega turnirja: Pučko, Rajer (N. mesto); Oblak, Ramšek (Maribor); Kolar, Lesjak (Celje); Grum (Ljubljana); ter Majerič, Košak, Tušek, Ajtnik in Jeseničnik (vse Fužinar). Ob koncu pa še sodba pisca tega sestavka: Pučko (N. m), Košak in Ajtnik (Fužinar), Grum (Ljubljana), Majerič (Maribor) in Kolar (Celje).

S. DOKL

športn obraz

Ostati v ligi!

Slavko Kovačević obiskuje IV. letnik gimnazije v Novem mestu. Le nekaj sto metrov loči njegov dom od športnih igrišč na Loki. Spominjam se še tistih osnovnošolskih dni, ko smo ga imeli za najboljšega nogometa-nega vratarja na šoli. Kmalu pa je začel redno vaditi košarko pri novomeškem košarkarskem klubu, kjer je še danes nepogrešljiv član novomeške prve peterke.

— Slavko, kako usklajuješ pouk s košarko, ki ti vzame skoraj ves prosti čas?

„Držim se reka, ki pravi: Najprej šola, potem pa ... Na račun košarke nisem šel poleti na morje, ravno tako nisem bil na maturantskem izletu. Upam, da bom šel vsaj na maturantski ples.“

Kvalitete tega mladega košarkarja niso ostale skrite strokovnjakom. Avgusta so ga povabili v Kranjsko goro, kjer je pod vodstvom trenerja Gagla in Ranka Žeravice treniral z ostalimi mladimi člani mladinske republiške reprezentance. Njegova igra je vse navdušila, zato so kmalu nato prišli v Novo mesto igralci ljubljanskega Slovana in ga povabili, da bi igral za mladinsko ekipo tega kluba, ki je državni mladinski prvak.

Slavko je, kljub temu da bo šel prihodnje leto v Ljubljano, ostal zvest svojememu Novemu mestu in ga bomo verjetno še dolgo gledali pod našimi koši, ker je njegova velika želja, da bi Novo mesto ostalo v republiški ligi.

D. VOVK

Zadovoljiv štart

V ljubljanski dvorani Tivoli je bil v nedeljo na sporedu prvi del zimskega prvenstva Slovenije v rokometu v B skupini za moške in v A skupini za ženske. Nastopajo tri dolenjske ekipe: COSMOS-BELT (Crnomelj), LABOD (Novo mesto) in ITAS (Kočevje). V ženski A skupini pa igrajo Brežičanke.

Najuspešnejši štart so imeli Crnomalčji, ki so porazili ekipo Alples s 12:8. Novomeščani in Kočevčarji pa so doživeli dva poraza. Slovan B je porazil Labod s 23:13, Itas pa je izgubil z ekipo Šmarje-Sap s 17:15. Dolenjski derbi med Crnomalčani in Novomeščani so odločili Belokranjci v svojo korist s 17:15. Itas pa je doživel poraz z Alplesom, rezultat je bil 20:10.

Brežičanke so startale z zmago. Premagale so Stekljarja s 6:5. Drugo srečanje so odigrale z ekipo Zameta z Reke. Na začetku so zaigrale odlično, saj je bil v prvem polčasu rezultat 2:2; nato pa so popustile in izgubile z 8:3.

Brežičanke so v nedeljo zvečer ugnale še Gorenje iz Velenja s 7:6 in so tako še vedno med vodilnimi ekipami.

T. LATERNER

Zmagala je KRKA

Končano je tekmovalje v zimski dolenjski kegljaški ligi. Z veliko prednostjo je zmagala novomeška Krka pred ekipo Krškega. Krka je tri srečanja odločila v svojo korist, enkrat pa je bila druga. V zadnjem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Krka 4916, Krško 4777, Celulozar 4756, Brežice 4644, Iskra 4738. Končni vrstni red: 1. Krka 19.851 kegljev (19 točk), 2. Krško 19.515 (16 točk), 3. Iskra 19.090 (12), 4. Brežice 18.686 (7), 5. Celulozar 18.724 (6).

Med posamezniki pa je bil vrstni red naslednji: 1. Badovinac (Iskra) 3.433, 2. Krušič 3.401, 3. Mrzlak (oba Krka) 3.367, 4. Runovec (Krško) 3.337, 5. Jarc 3.329, 6. Rožič (oba Krka) 3.307, 7. Bajc 3.280, 8. Ferlin (oba Krško) 3.269, 9. Turk (Krka) 3.254, 10. Vanič (Krško) 3.237 in Kuzmin (Brežice) 3.237.

J. MRZLAK

šport

KOČEVJE — Na hitropoteznem pionirskem šahovskem prvenstvu za januar je zmagal Kirasič s 14,5 točke. Sledijo: Malnar 14,5, Jambrovič 14, Cuk in Kovač 13, Ofak 12 itd. V finalnem delu je tekmovalo 18 tekmovalcev; prvih 13 je dobilo praktične nagrade. (I. S.)

KRŠKO — Odkar imajo v Krškem novo telovadnico, se je precej poživelo delo Partizana. Imajo redno vadbo za mladino in starejše. Največje zanimanje je pri najmlajših, ki radi obiskujejo vadbene ure. (R. S.)

NOVO MESTO — 11. januarja je imel šahovski klub Novo mesto občni zbor, na katerem so ugotovili, da je bilo preteklo leto eno najuspešnejših v tekmovalnem pogledu. Delo kluba je bilo zelo pestro. Od važnejših tekmovalj naj omenimo zelo močan II. novomeški turnir in 25. žensko republiško prvenstvo, ki so ju pripravili novomeški šahovski delavci. Poleg mesečnih hitropoteznih turnirjev je bilo poskrbljeno tudi za razvoj in napredovanje mladih šahistov, saj so odigrali kar šest kategorijskih turnirjev. Velik uspeh so dosegli tudi na republiškem moštvenem prvenstvu. Za predsednika so ponovno izvolili Jožeta Udirja, Vinko Istenič je blaginik, Ivan Ilc pa gospodar. (J. U.)

KOČEVJE — Novoletni nagradni šahovski problem je reševalo 41 pionirjev; od teh ga je 16 rešilo pravilno. Zreb je določil nagrado Romanu Gasparcu, Janezu Maršiču in Mitji Dulminu. (I. S.)

NOVO MESTO — Po občnem zboru SK Novo mesto je bil odigran hitropotezni nagradni turnir, na katerem je igralo 14 igralcev. Zmagal je Marjan Štokanovič, ki je zbral 12 točk. Sledijo: M. Picek (10,5), I. Milič (10), V. Istenič (9,5), Ščep in Lubej (7,5), Komelj (6) itd. (J. U.)

KOČEVJE — Na mednarodnem šahovskem prvenstvu osnovne šole Kočevje sodeluje 18 razrednih ekip s skupno 90 igralci. Po tretjem kolu vodi S. e pred 6. h. (I. S.)

MOKRONOG — Na članskem šahovskem prvenstvu za posameznike sodeluje 13 tekmovalcev. Po 4 kolid sta v vodstvu Godnjavec in Hočevar, ki sta zbrala 4 točke. Sledijo: Peterle in Bulc (3), Kramer, Dvornik, Zupančič (2) itd. (J. H.)

NOVO MESTO — Robert Romih je te dni dobil od kegljaške zveze Jugoslavije priznanje za 20 let dela v tej organizaciji. (J. S.)

MOKRONOG — Na brezkategorijskem turnirju sodeluje 12 šahistov. Po petih nepopolnih kolid sta v vodstvu D. Gačnik in P. Lavrinšek s 4 točkama. Sledijo: Preskar, F. Lavrinšek, S. Gačnik in Bonca z dvema točkama. (J. H.)

BREŽICE — Prizadevni smučarski delavci iz Brežic so v nedeljo organizirali prvenstvo osnovnih šol in gimnazij v smučanju. Zmagovalci so bili: cibicani — Filipčič (Brežice); mlajši pionirke — De Costa (Br.); mlajši pionirji — Gerjevič (Br.); mlajše pionirke — Gerjevič (Globoko); starejši pionirji — Balon (Br.); mlajši mladinci — Hotko (Artiče); mlajše mladinke — Avšič (Br.); mladinci — Kolar (gimn. Br.); člani — De Gloria (Br.); mladinke — Simončič (Br.) (V. P.)

PEČICE — Smučarski klub Brežice bo v zimskih počitnicah organiziral v Pečicah tečaj za šolske in predšolske otroke. Z vadbo bodo pričeli v soboto, do smučišča pa jih bo vozil avtobus. Zaradi pomanjkanja vadiateljev bo ena skupina vadiła dopoldne, druga pa popoldne. (V. P.)

CRMOŠNICE — Preteklo soboto je bilo na smučiščih pod Gačami zelo živahno. Smučalo je več sto mladih smučarjev iz črnomske, novomeške in krške občine. (K. K.)

ŽEBLJIČEK

Novomeške odbojkarice, ki se zanesljivo prebijajo v vrh slovenske odbojke, so že večkrat doslej plačale svojo neizkušenost s porazi. Enaka usoda jih je doletela tudi na nedeljskem odbojkarškem turnirju v Brslinu. Slovenske pravkinje, to je ravenški Fužinar, so imele že matirane, saj so Dolenjke dvakrat zanesljivo vodile z 11:1 in 14:9, vendar spet niso zdržale. Ravenčanke, ki so jim v tem srečanju potonile vse ladje, so potem reševale nemogoče. Uspejo jim je, in s tem so ponovno dokazale, da so močnejše, ko je treba loviti izgubljeno. Opozoriti moramo tudi na Novomeščanke; s časom si bodo nabrale izkušnje, potem pa bodo postale še bolj upoštevana ekipa v Sloveniji. Znano pa je, da slovenska ženska odbojka v zveznem merjenju moči ni enakovredna ekipam iz drugih republik.

naši znanci

Srce za mlade

Znani slovenski mladinski skladatelj in pevovodja Janez Kuhar iz Ljubljane je vedno bolj priljubljen med mladimi. Števil-

ne njegove skladbe so postale zlasti popularne med najmlajšim svetom. Veliko jih pojo in recitirajo v otroških vrtilah, skoraj vsak dan pa jih slišimo tudi na radiu. Zadnji Kuharjev nastop, ki smo ga gledali ob dnevu republike v Beogradu, ko so učenci ljubljanskih glasbenih šol peli v okviru oddaje „Radost Evrope“, smo imeli priložnost občudovati njega in mlade umetnike, ki rastejo pod vodstvom znanega glasbenega pedagoga Janeza Kuharja, ki je napisal prvo partizansko opero, poznamo tudi na Dolenjskem, saj večkrat obišče tudi naše vzgojnovarstvene ustanove in najde med mladimi vedno vnete poslušalce.

Veliko prizadevanj

Zvone Perc: »Krajevnim skupnostim, ki se ukvarjajo z resničnimi potrebami občanov, bi morali zagotoviti več denarja!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je Boris Gabrič zaprosil Zvone Perca, predsednika stalne konference krajevnih skupnosti, naj odgovori, kakšna je bila lanska bera krajevnih skupnosti in kakšni so njihovi načrti za leto 1972. Zvone Perc je odgovoril:

Vprašanje je prišlo malce prezgodaj, ker bomo šele te dni začeli zbirati natančne podatke o delu KS v minulem letu in predloge njihovih načrtov za 1972. Storitvenega pa je bilo lani toliko, da se bo dalo brez težav odgovoriti tudi kar na pamet.

Krajevne skupnosti se zavzemajo zlasti za uresničitev stvari, ki smo jih ob zadnjih volitvah zajeli v volilnem programu SZDL. Med največja lanska dela štejejo vodovodi na Dvoru, v Oreho-

Kdo jim je dal denar za njihovo dejavnost?

Približno 60 milijonov S-din so dobile iz proračuna, s svojo dejavnostjo pa so ustvarile okoli 1 milijardo S-din. V ta znesek so všteli krajevni samoprispevki, prostovoljno delo občanov in prispevki območnih delovnih organizacij.

Višni napredek v ureditvi vaških naselij, k čemur je povsod pripomogla elektrika, vodovod in več asfaltiranih cest, je v največji meri zaslug krajevnih skupnosti. Za podeželsko naselje pomeni ena sama javna svetilka, urejeno pokopališče, urejen vaški vodnjak, vaška dvorana, v kateri se lahko zbirajo občani in podobno, zelo veliko. Takšnih prizadevanj in vnetega in zavzetega dela je v vseh KS na pretek, čeprav sem v uvodu naštel samo večje akcije KS.

Kakšni so načrti za leto 1972?

Podrobnosti o tem ne bi mogel naštevati, zakaj, sem povedal že v začetku tega razgovora. Rekel bi lahko le to, da bodo KS še naprej uresničevale volilni program SZDL in si prizadevale za boljše uredenost naselij in vasi. Pri tem pričakujemo v prihodnje še večjo pomoč prizadetih prebivalcev, ter sodelovanje delovnih organizacij in večjo finančno podporo proračuna, saj smo lani skoraj podvajšterili tisto, kar smo dobili iz proračuna!

Moje vprašanje: direktor zdravilišča Dol. Toplice Janjo Pöporič naj pove, zakaj se gostinci v občini niso mogli zediniti za združitev v okviru obstoječih gostinško-turističnih organizacij in kaj pričakujejo od nove direktorice za turizem pri tovarni zdravil KRKA, v katero so se združile Dol. in Šmarješke Toplice.

M. JAKOPEC

Decembra so se v Novem mestu spet začeli tečaji prve pomoči za vodje in namestnike ekip civilne zaščite v krajevnih skupnostih in podjetjih. 80-urni tečaj obiskuje 42 kandidatov, pouk pa bodo končali sredi februarja. Na sliki: dr. Peter Kapš razlaga tečajnicam, kako se daje ponesrečencem umetno dihanje. (Foto: S. Dokl)

IMV prva: v izvozu in dolarjih

Leto 1971 za izvoz iz novomeške občine rekordno: podjetja so v tujini prodala za 36,312.958 dolarjev blaga — Izvozni načrt presežen za polovico — Iztržek s konvertibilnega področja: 32,786.490 dolarjev

Najuspešnejša izvoznica Industrija motornih vozil je prodala v tujino za 24.309.321 dolarjev avtomobilov in stanovanjskih prikolic ali za 60 odstotkov več kot leta 1970. S tem je za 91,9 odst. presežila izvozni načrt. Vsi izdelki so šli na konvertibilno področje: izvoz na trg s trdno valuto v primerjavi z načrtom je podvojila.

Novo mesto: danes novo vodstvo ZKS

Danes ob 16. uri se bo v sindikalnem domu začela prva seja občinske konference ZK v Novem mestu. Dnevni red obeta zanimivo razpravo po osrednjem poročilu o nalogah organizacij in članstva ZK v prihodnjem obdobju. Danes bodo izvolili tudi novo vodstvo: komite, sekretarja in njegovega namestnika, komisije, častno razsodišče in člane medobčinskega sveta ZK.

ŠMIHEL: PRIKLJUČEK

Prebivalci Šmihela pri Žužemberku že deset let čakajo na preureditev priključka drugorazredne ceste v Poljanah na krajevna cestišča. Dosedanji koraki ljudi in krajevne skupnosti v zadnjih dveh letih niso bili uspešni. Zdaj je priključek še posebej nevaren iz ljubljanske smeri, odkoder morajo tovornjaki okoli 100 metrov voziti vzvratno pri nepreglednem ovinku.

Izvoz tovarne zdravil „Krka“ je bil lani za 17 odstotkov večji kot leta 1970. Skupaj je „Krka“ izvozila za 7.298.653 dolarjev izdelkov, od tega več kot polovico (ali za 3.787.317 dolarjev) na konvertibilno področje. Lanski izvozni načrt na to področje je presežila za 12 odstotkov.

Straški Novoles je iztržil

Suhokrajinski drobiž

NOV AVTO je pred dnevi nabavilo gasilsko društvo Reber pri Žužemberku. Zanj so največ prispevali gasilci sami in občani iz vasi Reber in Zališec, precej prispevkov pa so nabrali tudi od občanov izven svojega območja. Seveda vozilo še ni v celoti plačano, zato pričakujejo pomoč od občinske gasilske zveze Novo mesto in krajevne skupnosti Žužemberk.

ODESELJEVANJE MLADIH iz območja žužemberške krajevnih skupnosti se je v zadnjih dveh letih ustavilo. To dokazuje gibanje števila prebivalstva, ki se je v lanskem letu povečalo za več kot 1 %. Na ustavitve odseljevanja vpliva možnost zaposlitve pri podjetjih NOVOLES v Straži in IMV Novo mesto. Delavci, zaposleni v teh podjetjih, imajo namreč zagotovljen tudi prevoz na delo in z dela.

DENAR OD PRISPEVKA NA MESTNO ZEMLJIŠČE V ŽUŽEMBERKU je doslej neokrnjen. Čeprav je bil sklep, da se ta denar lahko uporabi tudi za razširitev javne razsvetljave v Žužemberku, je krajevna skupnost od tega odstopila in je denar za razširitev javne razsvetljave zagotovila iz lastne dejavnosti. Prispevek od mestnega zemljišča, ki se zbira na zbirnem računu pri občini, je torej naložen izključno za ureditev kanalizacije. Tega prispevka se je v treh letih zbralo komaj okoli 40.000,00 din.

S. DOKL

3.042.128 dolarjev, pri čemer je izvozil za 7 odstotkov več svojih izdelkov kot leta 1970. Izvoz je šel v celoti na konvertibilno področje. Izvoznega načrta niso dosegli: ostali so 3,7 odst. pod njim.

Za 20 odstotkov večji izvoz kot predlanskim je dosegel Novoteks. Novomeški tekstilci so vse blago prodali na konvertibilnem področju in pri tem iztržili 1.024.808 dolarjev. Za izvozni načrtom so zaostali precej: dosegli so le 70,6 odstotka letnega načrta.

Tudi Labodovih sraje je šlo lani čez mejo več kot leta 1970: dobili so 28 odst. več deviz oziroma 25,3 odst. več, kot so predvidevali. Za četrtino preseženi lanski izvoz jim je zagotovil 501.173 dolarjev.

Skupaj so izvozniki novomeške občine lani ustvarili 36.312.958 dolarjev iz izvoza ali za 42 odstotkov več kot leto dni prej. S tem so presežili izvozni načrt za 50,4 odstotka. Večino blaga so prodali na konvertibilnem področju, in sicer za 32.786.490 dolarjev. Izvozni načrt na tem področju so presežili za 55,9 odstotka — tudi največ do zdaj.

Novomeška kronika

POČITNICE — Danes imajo zadnji dan pouka na ekonomski srednji šoli, jutri pa: na gimnaziji, osnovnih šolah „Katja Rupena“, „Milka Šobar — Nataša“, na Grmu in v Bršlinu ter v posebni šoli v Šmihelu. V soboto bodo prvo polletje končali tudi na šoli za zdravstvene delavce. Zimske počitnice bodo različno dolge, v Bršlinu se bo drugo polletje začelo 31. januarja.

MENJAVA NA GOSTINSKI — Jutri bodo podelili spričevala vsem razredom prve izmene učencev na šolskem centru za gostinstvo, ki končujejo pouk danes. Druga izmena razredov (od prvega do tretjega) na tej šoli — kuharji in natakarji — bo začela pouk 3. februarja od 9. uri v prostorih šolskega centra za gostinstvo. Učenci, ki bodo jutri končali teoretični del šole, bodo nastopili prako.

ZNIZANO — Konfekcijsko blago po znižanih cenah prodajajo v Novi modi ob Cesti komandanta Staneta in v njeni poslovalnici na Glavnem trgu. Popust je 30 do 60 odstotkov. Na voljo so moški in ženski zimski plašči.

GNEČA — Kandijski most je še nadalje podoben natlačeni konzervi: najraje je ob 14. uri, ko hočejo vsi avtomobilisti hkrati na drugo stran. Do prometnih zastojev prihaja čisto tudi zato, ker se nekateri še vedno ne znajdejo v „prednostnem“ režimu na kandijski strani. Bo spet potrebna anketa, da bi se tudi „uradno“ preprečili, kako potreben je nov, predvsem pa širši most čez Krko?

ŽIVILSKI TRG — Hujsi mraz je v ponedeljek marsikatero prodajalko odvrnil od tržnice, zato je bila tokrat manj založena in slabše obiskana. Cene so bile take: jajca — 1,10 din, fižol — 10 din/kg, žganje —

Plače na knjižnicah

Decembrskih osebnih dohodkov Labodovi delavci in delavke domov niso prinesli tako kot mesec za mesecem, leto za letom: namesto modrih kuvert s tisočaki so dobili v roke hranilne knjižice DBH z vpisanimi zasluzkom za ta mesec. Denar bodo lahko sprli dvigali na banki ali pa ga pustili kar naloženega v hranilnici, kjer jim bodo tekli 7,5-odstotne obresti.

Labodovci so najnovejši kolektivni varčevalci. O podobnem načinu „nakazovanja“ plač razmišljajo ali pa se že odločajo tudi drugod. Predstavniki podjetij so takole odgovorili na vprašanje, kaj mislijo o tej novosti: NIKO HRNJAK, Labod: „Naši so ugodno sprejeli ta način izplačevanja zaslužkov. Mislim, da bodo mnogi res začeli varčevati. Vsekakor pa bi morali na banki ali njeni novomeški ekspozituri poslovanje urediti tako, da bi lahko delavec dvignil denar s hranilne knjižice tudi v poznih popoldanskih urah. Koristi od vsega tega bo imelo tudi podjetje: na razliko, ki bo po dvigih s hranilnih knjižic gotovo še precejšnja, bo lahko dobilo od banke posojilo.“

STEFAN GALIČ, Gorjanci: „Izplačilo zaslužkov prek hranilnih knjižic je sodobno in pametno. Odpade poslovanje z gotovino, kar pomeni tudi precejšen prihranek časa. Ljudje bodo bolj varčevali kot do zdaj. O teh rečeh se pri nas že nekaj časa pogovarjamo in upam, da bomo lahko kmalu opustili izplačilne kuverte.“

JOŽE CVITKOVIČ, opekar na Zalogo: „Zadeva se mi zdi pametna in v redu, čeprav o njej pri nas nismo še nič govorili. Ne vem, kako bi ta novost vplivala na podeželan, če bi jim povedali, da bodo poslej svojo plačo lahko dvignili samo v mestu. V mestu je drugače: ljudje imajo banko pred nosom.“

LUDVIK SIMONIČ, Iskra — Sentej: „Novost se mi zdi imenitna in bom tudi pri nas sprožil vprašanje, če so ljudje zanj. Samo korist vidim v njej: za delavca in gospodarstvo. Najpomembnejše je, da bo denar bolj krožil.“

IVAN KOČEVAR, Pionir: „Za pred dvema letoma smo začeli govoriti, da bi prešli na sodobno izplačevanje osebnih dohodkov — pri tem pa je tudi ostalo. Ugotovili smo, da se stvar ne bi obnesla, saj naš sezonski delavec komaj čaka, da pošlje svoj denar po pošti nakaznici. Kajpak zadnje besede še nismo rekli, in če bo le kakšna možnost, da bi vse zadovoljili, bomo tudi pri nas zagotovo opravili s kuvertami.“

Novo mesto: 846 krvodajalcev več

Lani so imeli v novomeški občini vpisanih 3.382 krvodajalcev, odvzemov je bilo 2.822 — Med krvodajalci je bilo 846 novincev

Kri je še vedno nenadomestljivo zdravilo. Medicina je zelo napredovala, vendar je pri nadomestljanju najpomembnejše življenjske tekočine še precej na začetku. Da bi lahko zdravstveni delavci reševali dragocena življenja, se morajo še vedno zatekati k zbiranju krvi prostovoljnih krvodajalcev.

Franciška Tutin

V Gabrju pod Gorjanci so na staro leto pokopali 83-letno partizansko mater Franciško Tutin. Pokojna je imela trdo življenje, saj je še mlada odšla za delom v Ameriko, od koder se je po petih letih vrnila v rodno vas. Osemnajst let je hodila delat na žago na Gorjancih, kamor je vsak dan imela v breg poldrugo uro hoda. Poročila se je z domačinom iz Gabrja in rodila dvanajst otrok, od katerih je osem še živih — dva sinova in šest hčera — spremilo na zadnji poti.

Med zadnjo vojno je pokojna Franciška z vsem srcem delala za partizane. Oba sinova sta bila pri partizanih, prav zato pa so Tutinovi Italijani in belogardisti že 1942 požgali domačijo. Marsikaj težkega je morala pokojna prenesti v dolgih letih, vendar je vse do zadnjega ohranila telesno prožnost in duševno bistriino. Dobre partizanske matere se bo marsikdo hvaležno spominjal.

Novomeška bolnišnica z vsemi svojimi oddelki porabi na leto 900 litrov krvi. Največ je porabi ob hujših nesrečah, operacijah, potrebujejo jo porodnice in drugi. S prizadevanjstvom aktivistov Rdečega križa in zdravstvenih delavcev so lani v novomeški občini zbrali 905 litrov krvi, darovalo pa jo je 2.822 krvodajalcev. Med temi jih je 846 prvič dalo kri.

Pogoji, v katerih je delala transfuzijska postaja v Novem mestu, so bili vse prej kot dobri: stiskala se je v kletnih prostorih nekdanje ženske bolnišnice na levem bregu Krke. Kljub slabim razmeram so z veliko prizadevanjem medicinskih kadrov in samih krvodajalcev v vseh letih do zdaj presegli svoje obveznosti.

Z otvoritvijo novih prostorov v prizidku novomeške bolnišnice je transfuzijska služba dobila izredno možnosti za delo. Počutje je odlično, vsi so zadovoljni. Tudi na prvem odvzemu, ki je bil ob otv-

JUTRI: KAKO ŽIVIMO?

Jutri ob 12. uri bo na občinskem sindikalnem svetu v Novem mestu pogovor s predsedniki sindikalnih organizacij, na katerem se bodo pogovarjali o bližnji občinski konferenci. Na tej konferenci bodo obravnavali zlasti dvojce: življenjske razmere in delovne pogoje zaposlenih. Predsedniki sindikalnih organizacij morajo zato za jutrišnji pogovor pripraviti tudi takele podatke: koliko ljudi v njihovi delovni organizaciji prejema manjše osebne dohodke od 1.000 din, kako obračunavajo bolezenske izostanke, kako je z regresi in dopusti, kako pomagajo zaposlenim pri stanovanjski izgradnji in podobno.

Za noveletne praznike so v šentjernejski krajevni skupnosti obdarovali 77 ostarelih in bolnih ljudi: vsakemu so dali 8 kg težak paket s hrano, odejo, rjuhami, blagom za obleke. Denar so prispevali RK, podjetja, kartuzija Pleterje in drugi. Na sliki: obdarovana Grubarjeva iz Gornjega Vrhopolja. (Foto: Branko Krošelj)

„Ena gospa je rekla, da je hotela v soboto k Marički v Bučno vas, pa je šla, da je še na tleh vse polno: tam so postali dekletom ravnateljica „Fužinarja“, da so bolj „utirjene“ v nedeljo zmagale na republiškem odbojarskem turnirju.“

Ulica 21. maja bi morala imeti označene tudi prehode za pešce na vseh križiščih. (Foto: Jaranović)

VELIKO NESREČ NA ULICI 21. MAJA Najširša in najbolj nevarna

Zakaj se ne bi izognili nesrečam?

Ulica 21. maja, ki povezuje mestno središče z bizeljsko cesto, je ena najprometnejših v Brežicah. Čeravno je zelo široka in na prvi pogled ni videti nevarna, se je na njej pripetilo lani precej prometnih nesreč, ena celo smrtna.

Novo leto se je prav tako začelo s trčenjem dveh osebnih avtomobilov. Nesreč bi bilo prav gotovo manj, če bi bil promet v tej ulici bolj urejen. Brezvestni vozniki uporabljajo za preizkus avtomobilov, zavor, mnogi pa na njej parkirajo po več dni. To so največkrat vozniki tovornjakov s prikolicami. Na tej ulici je tudi veliko kolesarjev in šolske mladine, ki se vozi k pouku s kolesi iz bližnje okolice mesta.

Zakaj se ne bi izognili nesrečam z nekaj preventivnimi ukrepi? Menim, da bi morali predvsem omejiti hitrost vozil na 40 km, prepovedati parkiranje in daljše zadrževanje vozil na cestišču, z neprekinjeno belo

črto na sredi pa od semafora dalje prepovedati prehitvevanje. Ne bi bilo odveč označiti stezo za kolesarje in mopediste, saj je ulica dovolj široka. Od časa do časa bi kazalo poklicati na pomoč prometno milico, ki bi nadzorovala hitrost na omenjeni ulici. Ob neki taki priložnosti so že ugotovili vrsto prehitrih voženj in v kratkem razdobju je moralo plačati kazni okoli 60 voznikov, ker se jim je preveč mudilo.

M. JARANOVIC

KMALU PITNA VODA NA DOBOVSKEM POLJU

Na ravnem, pa še brez vode

Ustanoviti čimprej vaške vodovodne odbore!

Pa se je začelo, tokrat zares. V Dobovi so na pobudo ZK ustanovili vodovodni odbor za celotno območje krajevne skupnosti, po vaseh pa bodo ustanovili še vaške vodovodne odbore.

Lanska napoved za napeljavo pitne vode na dobovsko polje se bo torej le uresničila. To veliko investicijo je omogočilo stanovanjsko in komunalno podjetje iz Brežic, ko je pred meseci napeljalo cevovod na čateški hrib in tamkaj zgradilo dvojne rezervoarje. Glavni vod se bo od tega cevovoda odcepil iz Brežic do Trnja, Mosteca in Dobove.

Po približnem računu bodo dosegli stroški za glavni vod po dva tisočaka na hišo, seveda če bo interesov za vodo vsaj 500.

Vaški odbori bodo obračunavali napeljavo vodovodne mreže po naseljih. O teh stroških se ni mogoče povedati, koliko bodo znašali. Odvisni bodo od gostote naselja.

V akcijo za vodovod se bodo vključile vse organizacije Socialistične zveze in pomagale krajevni skupnosti uresničiti zastavljene načrte. Če bodo ljudje pokazali toliko delovne volje in pripravljenosti, kot so je lani pri asfaltiranju cestišča skozi vas, potem je pričakovati, da

VEČ KORUZE NA POLJA!

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo v Brežicah se je v torek sestal z upravnim odborom sklada za kmetijstvo. Skupna razprava je tekla o predlogu akcije za povečanje pridelovanja koruze. Dogovarjali so se tudi o organizaciji in financiranju strojnih skupnosti.

NOVO V BREŽICAH

LJUBITELJI CVETJA IN ZELENJA so se v soboto popoldne zbrali v domu JLA, kjer je bilo na sporedu predavanje inž. Mihe Ogoreca o predhodnih vrstah. Za uvod je pevski zbor bratov Milavcev zapel nekaj pesmi, nakar je predsednik društva Anton Krušnik podelil vrsto diplom najprizadevnejšim članom, podpor-nim članom in vsem tistim, ki so pomagali, da se je brežiško hortikulturno društvo tako hitro uveljavilo in privabilo v svoje vrste do zdaj 400 članov.

V SOBOTO IN NEDELJO NA SNEGU. Smučarji osnovnih in sred-njih šol so prebili na smučiščih v Pečicah dva prijetna dneva. V soboto so vadili za nedeljsko tekmovalno, na katerem so sodelovali učenci iz Brežic, Bizeljskega, Dobove in Artič. Tudi gimnazijci in učenci trgovske šole so preizkusili svoje sposobnosti na smučeh. Tekmoval-nje je organiziralo Smučarsko društvo iz Brežic.

KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL bodo v kratkem napravile novo evidenco članov in poskrbele za plačevanje članarine. Na leto

bodo pobirale po pet dinarjev. Čla-narina bo ostala v blaginjah krajev-nih organizacij za njihove potrebe.

BREŽISKA DELAVSKA UNI-VERZA je v tej sezoni odprla v Se-nici oddelke za kvalifikacijo voznikov motornih vozil in oddelke za polkvalifikacijo gostinskih delavcev.

VEC ZANIMANJA ZA KNJIGE. Občinska matična knjižnica je lani izposodila bralcem na dom 19.873 knjig ali 4.272 več kot v letu 1970. Tudi obiskovalcev je imela tisoč več kot leto poprej. Privabila jih je večja izbira knjig na njenih policah, saj je v zadnjih mesecih knjižnica oboga-tila svoje zaloge za 1103 knjige.

Sobotne cene v trgovini s sadjem in zelenjavo: cve-tača 7 din kg, čebula 3, česen 8, fižol od 4,5 do 8,5 din, krompir od 0,8 do 1 din, korenje 3 do 5 din kg, motovilac 15, pesa 3,5, por 5, peter-šilj 9, kisa repa 4,5, endivija 6, špi-nača 10, sveže zelje 1,3, kislo zelje 4,5, zelena 6, suhe fige 9, grozdje 8, hruške 5,2, jabolka 3 do 5, orehova jedra 38, čeli orehi 7,5, pomaranče 6, banane 7,4 din za kg.

KAKO NA PRAVO POT?

Uničevalna sla

med mladoletniki

V Brežicah se je lani pove-čalo število prestopkov, ki so jih zakrivali mladoletniki. Tudi v ja-nuarju letos so jih že zabeležili. Mladi objestneži najraje vdirajo v prazna vojaška stanovanja, razbi-jajo šipe na oknih in stekla na oglašnih deskah, trgajo lepake, uničujejo žarnice javne raz-svetljave in celo odtočnim žlebo-vom ne prizanašajo.

Na postaji milice so dobili imena osumljenih deklet in fan-tov, ki so trgali lepake po mestu. Lepaki so opozarjali na nesmisel-nost vojne in trpljenja ljudi v Vietnamu. Razobešali so jih člani mladinske organizacije. Vse udeležence uničevalne akci-je bodo predali sodniku za pre-kriške in obvestili o prestopkih njihove starše in šolska vodstva.

S tem da bo za prestopke ukrepal sodnik za prekrške, pa vprašanje mladoletnikov še ne bo urejeno. Nujen je večji vpliv staršev, pa tudi v šolah naj bi se strože pomenili s prestopniki. Pri tem vsekakor lahko največ napravi mladinska organizacija, če jih bo znala pritegniti v svoje vrste in jih primerno zaposliti. Seveda bo za to potrebno veliko iznajdljivosti, vabljenih delovnih oblik, da jih bodo odtegnile cesti in potepanju. Če ni že prepozno.

M. J.

Osnovna šola v Brestanici je edina v občini, ki ima urejeno varstvo učencev. Pouk ima samo v eni izmeni. Prvi vozači so v šoli že ob 6.15. Ti imajo varstvo do začetka pouka. Po končanem šolskem delavniku je popoldansko varstvo do 17. ure. Vozači se odpeljejo že prej. Zadnji zapustijo šolo ob treh. Na sliki: pisanje narog. (Foto: J. Teppey)

V SLAVNIKOVEM MOŠNJIČKU JE DENAR PRIPRAVLJEN

Vez turizma s trgovino in »atomsko«

Nov hotel na Vidmu, tujske sobe v Kostanjevici, osvežitev v Sremiču

Kratko zatišje še ne pomeni, da so Slavnikovi turistični načrti pozabljeni, pravi direktor hotela Sremič v Krškem Peter Markovič.

Staremu hotelu prav zdaj na-devamo znotraj nove barve, da bo zadiral bolj sveže. Kakih velikih pre-ureditev ne bo doživel, to bi bilo predrago, kajti tako ali tako tečejo dogovori za postavitev novega ho-tela B kategorije v neposredni bližini nasproti pošte na Vidmu. Ta predel je namenjen trgovini in gostinstvu, zato rešujemo nekatere tehnične stvari skupaj s Preskrbo, kar bo gradnjo bistveno pocenilo. Trgovsko

podjetje Preskrba bo namreč gradila tam novo blagovnico, zato imamo možnost, da se skupaj lotimo neka-terih komunalnih rešitev.

Kdaj se potemtakem nadejate, da bo hotel dograjen?

Kolektiv Slavnika in občinska skupščina, oboji si želimo, da bi bilo to čimprej. Menim, da bomo lahko začeli graditi še to jesen ali najkas-neje v začetku prihodnjega leta. Po-vezujemo se tudi z investitorji atom-ske centrale, ker bo najbrž vzpo-redno z rastjo hotela potekala tudi graditev stanovanj za strokovnjake jedrske elektrarne. V hotelu bo le kakih 80 postelj in ne 250, kot je bilo sprva predvideno. Pod njegovo streho bodo sejele sobe, snack bari in vse, kar sodi zraven.

Torej denar bo na razpolago? Vsekakor prej, kot bomo mogli dobiti podrobne načrte. Priza-devali si bomo, da bodo projektanti kolikor se da pohiteli.

Pa se preseliva še v Kostanje-vico, kjer bo letos spet kiparski sim-pozij? Se je Slavnik kaj pripravil na sprejem gostov v kulturnem poletju,

ki je doslej domačine vedno sprav-ljalo v zadrego?

Začeli smo že lani. V restavraciji Pod Gorjanci smo uredili fasado, streho in pritličje, letos pa bomo pomnožili število sob od dotedanjih štiri na deset in še apartma bomo dobili poleg. Vseh ležišč bo 30. Restavracija bo imela 150 sedežev pod streho in 250 sedežev na vrtu, kjer bomo uredili tudi plešišče. Za pre-nočišča bo še vedno težko, saj niti enega avtobusa gostov ne bomo mogli sprejeti. Veselilo bi nas, če bi se domačini vključevali v turizem tako kot na primer prebivalci Ča-čeza v brežiški občini. Za sedaj pa -tega interesa, žal, pri njih nismo opazili.

J. TEPPEY

Temna senca

omajala zaupanje

V krški banki imam naloženih nekaj deviznih prihrankov, pa sem razočaran nad njenimi poslo-vanjem, mi je ondan potožil zdo-mec Božidar Volčanšek z Libne št. 21. Tri leta dela kot sofer pri nemški špediciji, kamor je odšel iz obrata IMV v Brežicah zaradi majhnih osebnih dohodkov. Ne-kaj denarja nalaga v nemško ban-ko, nekaj v novomeško. Ko se je decembra vračal domov na obisk, v Nemčiji zaradi stavke ni dvignil plače. Šel je v Krško ban-ko po 200 mark (DM). Izplačali so mu jih po stari vrednosti, po 3,60 din, čeravno so bile že po 4,45 din, nekaj dni kasneje pa so ponovno poskočile.

Morda je bila le pomota, toda temna senca bo ostala in za-upanje je tudi splavalo po vodi. Tovariš Volčanšek se tisti trenu-tek ni znešel, da bi protestiral. Doma je vse preračunal in ni mogel razumeti, da je bil opehar-jen, četudi zaradi pomote. Pre-pričan je, da se to ne bi smelo dogajati in da bi morali biti uslužbenci bolj pazljivi tudi do zdomcev.

J. TEPPEY

»Naši pogovori« modernejša obveščanje

Sestanki imajo svojo dobro in slabo stran. Če je obisk slab, potem ne dosežejo namena, besede stenam pa ne obrodijo sadu.

V krški občini so se v torek pred novim letom srečali predstavniki kra-jevnih organizacij SZDL in se ogreli za občansko izdajanje informativnega glasila občinske konference SZDL. Dali so mu ime »Naši pogovori«. Vsebovali bodo novice o delu in na-logah Socialistične zveze, prinašali sklepe raznih posvetov in konfere-ter zapise o dejavnostih posameznih krajevnih organizacij v občini. Vod-stva krajevnih organizacij jih bodo lahko uporabljala kot priročnik za delo s članstvom v svojem kraju. Tako si bodo laže zamislili delovne načrte za organizacijo in naši obli-ke, ki bodo bolj povezovale člane in jih obenem spodbujale k delu.

J. T.

KRŠKE NOVICE

NASLOVI PREDAVANJ, NA-MENJENIH ZIMSKEMU izobra-ževanju kmečkega prebivalstva, še niso znani. Kmetijska sekcija pri ob-činski konferenci SZDL je pravkar izdala anketne liste z vprašanji, kakšnih predavanj si podeželsko pre-bivalstvo najbolj želi.

V ZIMSKEM CASU BODO V KUHNJI NOVE osnovne šole poleg matic, pripravljali tudi kosila. Vod-stvo šole je pričakovalo, da se bo za kosila prijavilo največ šolarjev vo-začev. Anketa je pokazala, da se je do-slej prijavilo največ krških otrok, tistim pa, ki bi jih bili najbolj po-trebni, bodo dostopna šole ob izdat-nejši družbeni pomoči.

PRED TEDNOM DNI SO na seji plenuma občinskega sindikalnega sveta nagradili 28 članov tega or-gana z zbornikom »Padlim v ognju revolucije«. Ob 30-letnici vstaje slo-venskega ljudstva je prizadevnim sin-dikalnim delavcem izročil skromna priznanja predsednik občinskega sindikalnega sveta Fido Komočar.

DA BI POŽIVIL DRUŽABNO ZIVLJENJE V KLUBU in okrepil

zveze s starši svojih članov, bo pla-valni klub Celulozar v kratkem izdal prvo številko klubskega biltena. V njej bodo prikazani tekmovalni uspehi v 1971. letu in objavljen de-lovni načrt za zimsko sezono 1972.

DANES POTEKA V KRŠKEM PRVA letošnja seja občinske skup-ščine s sedemnajstimi točkami dne-vnega reda. Med drugim razpravljajo odborniki o predlogu občinskega načrta civilne zaščite, o ustanovitvi sveta za preventivo in vzgojo v cest-nem prometu, o ustanovitvi kra-jevne skupnosti Dolenja vas, kakor tudi o spremembi pravil sklada za pospeševanje kmetijstva...

KOMISIJA ZA SPORT PRI SIN-DIKALNI podružnici tovarne celu-loze in papirja Djuro Salaj je že pri-čela uresničevati program, s katerim bi v redno rekreacijsko aktivnost vključili čim več zaposlenih. V ta namen bodo pripravili tekmovalna med delovnimi enotami v različnih športnih panogah. Začeli bodo s kegljanjem, za katerega se je prija-vilo osem ekip.

BREŽIŠKE VESTI

V minulnem letu je imela radijska postaja Brežice 189 rednih in izred-nih oddaj, povprečno 14 do 15 na mesec. Lokalnega programa je bilo za 517 ur, od tega kar 208 ur govornih oddaj, kar je izredno razveseljiv podatek. Radio Brežice je tako lani prvič presegel 500 ur, odkar je usta-novljen. Za približno 60 ur je pre-segel obseg oddaj v preteklih letih, predvsem zaradi tega, ker je vpeljal novo tedensko oddajo.

Podbočje: v nedeljo zbor gasilcev

Gasilci iz Podbočja bodo imeli 23. januarja letni občni zbor, na katerem bodo razpravljali o delu v preteklosti. Lansko leto so si k dose-ganju opremi kupili še gasilski avto, ki ga bodo že letos docela izplačali. Priznati je treba, da jim je prišla zelo prav pomoč občinske gasilske zveze. Zanj so zelo hvaležni. Društvo ima zdaj novo brigadno, nov avto in tudi nove cevi ter nad 40 članov, pionirsko desetino in še eno deseti-no v gorjanskih vaseh s sedežem v vasi Planina. Gasilci iz Podbočja so lani posredovali v petih požarih, od tega v dveh večjih. Pomagali so tudi pri oskrbi z vodo v vasi.

J. S.

KRŠKI TEDNIK

V sevniskem podjetju „Stilles“ je prejšnje sredo zgorela lakirnica. Požar je nastal, ko si je eden izmed delavcev umival roke v razredčilu, medtem pa je opral tudi vžigalnik in ga nehotno prižgal. Lakirnica bo začela obratovati prihodnji teden.

(Foto: A. Železnik)

SPREJET REPUBLIŠKI ODLOK

Sevniški cestni dvomi

Ne verjamejo, dokler večje pomoči ne vidijo — Občinski cestarji so preslabo opremljeni

Kaj dosti ni pomagalo negodovanje odbornikov sevniske občinske skupščine, ki so nasprotovali predlogu republiškega odloka o razvrstitvi cest. Na njihovo zahtevo so samo cesto Sevnico-Breg uvrstili med regionalne ceste.

Z letošnjim prvim januarjem se je 80 km občinskih cest četrtega reda

vsem spomladi, ko bo šel prek nje spet ves obnavski cestni promet. Tej cesti novomeško Cestno podjetje že lani ni bilo kos, čeravno je po njej posulo nič manj kot 800 kubičnih metrov gramoza.

Pa še ena stvar je, nad katero se je treba zamisliti: občinska cestna služba ima sedaj 19 cestarjev, ki imajo na voljo le lopate in krampce. Iskati bo treba vsaj sprva usluge drugih, ki so boljše opremljeni za to delo.

Sevnica torej ne ve dobro, pri čem je. Pričakuje, da bo novi zakon o cestah upošteval potrebe manj razvitih krajev in območij.

A. Ž.

Odlikovanje Jožetu Knezu

Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval podpredsednika občinske skupščine Sevnica Jožeta Kneza z redom dela z zlatim vencem. Cestitamo!

VODOVODNA TEKMA

V minulem letu je bilo v sevniski občini vpisanih na občinski upravi kar 21 novih vodovodov. Možno je tudi, da je bil zgrajen še kak manjši vodovod, ki pa ga graditelji niso prijavili. Napeljava vodovodov se je spremenila v pravo tekmovalstvo med posameznimi vasi, seveda koristno in hvale vredno.

LOG: POLNO POKOPALIŠČE

V Logu pri Sevnici je zmanjkalo prostora na pokopališču. Da je treba zadnje počivališče povečati, o tem se vaščani strinjajo, ne ve pa se še, kako bi prišli do potrebnega denarja. Najbrž brez nabiralne akcije tudi tokrat ne bo šlo.

SEVNIŠKI PABERKI

SE JE ČAS — Občinska konferenca SZDL bo še do konca januarja zbirala predloge za letošnja priznanja OF, ki jih bodo podelili 27. aprila. Torej ni še prepozno: krajevne organizacije SZDL, društva in drugi imajo še čas, da pošljejo predloge.

ČAKALIŠČE BO DELAL „BOHOR“ — Na zadnji seji sveta za izobraževanje so razpravljali o ponudbah za čakališča, ki jih v teh mrzlih zimskih dneh čakajo in delavci težko pogrešajo na avtobuse. Pri temeljni izobraževalni skupnosti se bodo verjetno odločili za ponudbo podjetja „Bohor“, saj bodo njegove čakalnice montažne in jim bo mogoče po potrebi posamezne elemente dodajati.

DEDEK MRAZ NELIKVIDEN — Društvo prijateljev mladine iz Sevnice je kot prejšnja leta priredilo sprejem in obdaritev otrok. Udeležilo se ga je nad 500 malčkov. Stvar bi bila še bolj prijetna, če ne bi dedka Mraza po novem letu pestili dolгови,

ker nekatere delovne organizacije še niso poravnale prispevkov.

SKAKALNICA ČAKA SNEG — Taborniki čete „Treh smrek“ so popravili odskočno mizo 30-metrse skakalnice. Zima jim, žal, doslej še ni bila prav naklonjena, da bi lahko preizkusili svoj izdelek.

IZKAZALA SE JE BRIZGALNA — Ob požaru v podjetju „Stilles“ se je izkazala vrednost lastne gasilske desetine. Prepričali pa smo se lahko tudi, da je bil na mestu nakup sicer dragega gasilskega orodja, zlasti brizgalne. Izkazali so se tudi delavci, ki so vedeli, kaj morajo narediti v odločilnih trenutkih. Seveda pa niso reševali le sebi, marveč tudi zavarovalnici, ki pa, žal, za protipožarno zaščito ne prispeva kaj dosti.

ZAHVALA UPOKOJENCEV — Podjetji „Stilles“ in „Lisca“ sta za novo leto povabili na srečanje svoje upokojece. Seznanili so jih s poslovanjem in načrti. Za sprejem se upokojece iskreno zahvaljujejo.

Nov daljnovod

Prizanesel bo kmetijskim površinam

Gospodarski načrt razvoja sevniske občine predvideva nov daljnovod šele za razdobje 1975-1980, kar pomeni, da kmalu ne bi bilo več mogoče na sedanje omrežje priključevati večjih odjemalcev. Zaradi tega se je Elektro Celje odločilo za gradnjo mnogo prej. Daljnovod od brestaniške termocentrale do razdelilne transformatorske postaje Boštanj naj bi postavili že letos, transformatorsko postajo pa razširili prihodnje leto.

V četrtek je bila na oddelku za gospodarstvo pri sevniski občinski skupščini razprava o lokaciji te 80 milijonske investicije. Pred tem je sevniski kmetijski kombinat poslal pismo, v katerem je izrazil bojazn, da bo predvidena trasa daljnovoda ogrozila sadovnjake v Canju in polja pri Logu. Na razgovoru so se dogovorili, da bodo loškemu polju prizanesli tako, da bodo daljnovod postavili ob nabrežje Save, glede Canja pa se bodo dogovorili kasneje, ko bodo znane nekatere druge nadrobnosti.

Zaskrbljenost sevniskega kombinata je upravičena, saj ima občina malo strnjjenih kmetijskih površin, ki bi jih bilo mogoče obdelovati s stroji, nova trasa daljnovoda pa bo razen tega tudi manj kvarila podobo krajine.

A. Železnik

Krmelj: boj »polenarjem«

Na zadnji seji je svet krajevne skupnosti razpravljal o delu v preteklosti ter o pomanjkanju denarja za dokončanje nekaterih komunalnih del. V prihodnje se bo treba posvetiti krmeljskemu vodovodu. Pretresali so tudi urbanistični načrt in ugotavljali, da so nekateri občani, ki svojevoljno jemljejo lastnino krajevne skupnosti, ji „mečejo polena pod noge“ in menijo, da je delo KS nepotrebno. Letos bo po zagotovitvi cestnega sklada narejena asfaltna prevleka, kar je že skrajni čas. Predlagali so tudi morebitno uvedbo krajevnega samoprispevka za komunalne potrebe, o čemer mora odločiti zbor občanov.

B. D.

LOKA: TEMA DO POSTAJE

Cesta, ki pelje z Glavnega trga v Loko na železniško postajo, je lepo urejena. Ljudje bi bili zadovoljni, če ne bi odločevala razsvetljava. Ko sem pred kratkim obiskal Loko, so kar tri svetilke dogorele, tako da so morali potniki tavati v temi. Kdor že ima cestno razsvetljavo, naj bi vestno opravljal svoj posol, predvsem v zimskem času, ko so dnevi kratki.

S. Sk.

Krme : kaj vse letos?

V letu 1972 bo Krmelj prvič praznoval svoj krajevni praznik 22. oktobra. V tem letu bo tudi deseta obletnica ustanovitve obrata Metalne in obrata Lisce. Želja Krmeljčanov je, da bi Metalna, brez katere si je zdaj težko zamisliti življenje v kraju, dobila letos potrebno novo proizvodno dvorano. Tudi Lisca, ki daje kruh mnogim ženam, bi zelo prav prišli večji, primernejši prostori. Krmelj ima še vrsto težav. Računa na večjo pomoč občinske skupščine, pa tudi na prizadevanje sodelovanje ljudi samih.

B. D.

STUDENEC: KUPILI BODO AVTO

11. decembra so na seji upravnega odbora gasilskega društva na Studencu sklenili, da bodo kupili gasilski kombi, s katerim bi prevažali gasilsko brigado in gasilce. Društvo ima nekaj nad pet novih tisočakov denarja, zaprosilo bo za dovoljenje za zbiranje prostovoljnih prispevkov, računajo pa tudi na pomoč občinske skupščine in podjetij.

K. Z.

LOKA: DOM RAZPADA

Martin Kocjan je na zadnji seji občinske konference SZDL splošno opozoril na žalostno usodo gasilskega doma v Loki pri Zidanem mostu. Pozval je družbenopolitične organizacije in občinsko skupščino, naj preprečijo razpadanje stavbe, ki je bila zgrajena s prostovoljnimi delom.

KRMELJ: GRAJANA ZDRAVSTVENA SLUŽBA

Z zdravstveno službo nismo zadovoljni. Ljudje prihajajo v ambulanto v Krmelju, čakajo in čakajo, zdravnik iz Sevnice pa ni. Posebno velike težave imajo tisti ljudje, ki jih bolijo zobje. Zgodi se, da zobozdravnik tudi po cel teden dni ni v Krmelju. Ljudje se nezadovoljno, posebno se, ker plačujejo samoprispevek za zdravstveni dom. O tem nezadovoljstvu je na konferenci SZDL v Sevnici govoril Matija Blas iz Budne vasi.

Štiri poti do kmetijskega znanja

Izobraževalni načrt: za starejše enotedenski in enodnevni seminarji, za gospodinje pa gospodinjski tečaji

Kar najširšemu krogu ljudi omogočiti več strokovnega znanja, to je bilo vodilo upravnega odbora sklada za pospeševanje kmetijstva, ko je sestavil letošnji načrt izobraževanja kmetov in kmečke mladine.

Načrt vsebuje štiri oblike izobraževanja. Prva so enotedenski seminarji, ki naj bi jih skupno priredili v devetih krajih trebanjske občine in na katerih naj bi se čimveč kmetov

seznanilo z letošnjimi proizvodnimi programi, z nalogami in ukrepi kmetijske družbe ter s sodobnejšimi načeli gospodarjenja in agrotehnike. Na Trebelnem, Selih-Sumberku in

MLADINSKA ORGANIZACIJA

Nova načela dela ZMS

Z obiska predsednika Živka Pregla v Trebnjem

Predsednik republiške konference Zveze mladine Slovenije Živko Pregl je bil 13. januarja ves dan na obisku v trebanjski občini. Obiskal je osnovno šolo v Velikem Gabru, tovarno „Trimo“ in obrat Modnih oblačil v Trebnjem, sprejel pa ga je tudi predsednik ObS Ciril Pevec.

V zelo koristnem in dobro obiskanem popoldanskem razgovoru z mladinskim političnim aktivom občine in predstavniki družbenopolitičnih organizacij je obširneje govoril o sodobnih načelih delovanja mladinske organizacije.

Poudarjal je, da je vsaka nova generacija bolj izobražena od prejšnje, da pa to še ni jamstvo za naprednost. Odtod potreba po zavestni organiziranosti v mladinski organizaciji, ki pa sama, brez aktivnega sodelovanja mladih ljudi mladini ne more nuditi ničesar.

Govoril je tudi o vsebinskih razlikah članstva nekoč in danes ter o delovanju, ki sloni na treh načelih: samoupravnem, interesnem ter na načelu idejnih jeder. Osnovna oblika dela postaja občinska organizacija, ne pa aktiv, ki sam ne more zadostiti vsem interesom mladih ljudi. To seveda ne pomeni, da aktiv niso potrebni, nasprotno zanje je še dovolj prostora, zlasti kar zadeva združevanje po interesih.

Skupaj z mladinci iz trebanjske občine je razpravljal tudi o delu občinske mladinske organizacije v prihodnje.

M. L.

Podpora kandidatom

Kandidacijska konferenca SZDL Trebnje je v petek podprla oba kandidata za predsedstvo skupščine SRS. Domačin Roman Ogrin, predsednik IO TIS, je dobil 34 glasov, Zdravko Krvina, predsednik ObS Skofja Loka, pa 31. Glasovalo je 38 članov konference. Kandidacijska konferenca je dala podporo tudi Stanetu Kavčiču, ki naj bi se vnaprej opravičil funkcijo predsednika republiškega izvršnega sveta.

Živko Pregl, predsednik RK ZMS, si je v spremstvu Tomaža Plazarja, predsednika občinske mladinske organizacije in drugih v četrtek ogledal podjetje „Trimo“. Na sliki: direktor Ivan Gole razkazuje gostu varjenje konstrukcij. (Foto: Legan)

DROBNE Z MIRNE

NE PREPOZNO! Lastniki gozdov sprašujejo, kdaj bo gozdni obrat Mokronog začel zbirati prijave za sečnjo lesa. Bojijo se, da ne bo vse skupaj prepozno in da se bo sečnja preveč zavlekla.

VODA V DOMOVH — Vaščani Sevnice pri Mirni so že dobili prvo vodo iz novega vodovoda. V kratkem se bo tega razveselila lahko tudi vas Skrajnce. Pri napeljavi tekoče vode je veliko pomagala krajevna skupnost Mirna.

SOLA V NARAVI — Vodstvo osnovne šole je že začelo pripravljati šolo v naravi, ki bo za učence četrtih razredov v juniju — ob morju.

KONČNO OSKRBA — Koča na Debencu že obratuje. Prvič je bila odprta na Silvestrovo. Nismo se zasledili, kakšen je obratovalni čas.

UBOŽEN DEDEK MRAZ — Prvič po vojni se je zgodilo, da je hudo primanjkovalo denarja za obdaritev otrok. Vodstvo DPM je bilo zato resno zaskrbljeno. Zbrani denar je zadoščal le za obdaritev šolskih otrok. V prihodnje se bo treba odločiti, ali bomo še obdarovali vse otro-

ke (kar bi bilo še edino prav) ali samo nekatere.

OBRAČUN REZERVISTOV — 13. januarja je bil ob zadovoljivi udeležbi letni občni zbor Združenja rezervnih vojaških starešin. Kritično so obravnavali nedavna izpitna vprašanja. Poudarili so, da je treba krajevnim organizacijam bolj pomagati in da je v delovanju rezervnih starešin treba vnesti več praktičnega dela. Za predsednika miranske organizacije, ki je ena najbolj delavnih v občini, so izvolili Jožeta Pravneto.

UPOŠTEVATI ŽELJE STANOVALCEV — Hišni svet stanovanjskih poslopj št. 93, 61, 17 in 11 je imel 12. januarja prvo sejo, na kateri so razpravljali o predlogu načrta vzdrževalnih del ter pravilnik o dobi trajanja vgrajenih elementov in opreme v stanovanjskih hišah. Zeleli so, naj stanovanjsko podjetje bolj upošteva želje stanovalcev, kar zadeva popravila hiš.

HIŠA GROZI — Hiša št. 54, ki je last Jožeta Pavlina z Mirne, grozi, da se bo zrušila. Lastnik se je iz nje že izselil. Stavba stoji na bregu (nad cerkvijo), ki se kruši od mraza.

Še posebno pa jim »smrdi« zduževanje

Podjetja v kočevski občini bolj ali manj uspešno sodelujejo ali se celo združujejo s sorodnimi podjetji v drugih občinah, za združevanje znotraj občine pa je vse pre malo razumevanja.

Tako je propadel pameten predlog o združitvi stanovanjsko-komunalnih delovnih organizacij v občini (Stanovanjsko podjetje in stanovanjski enoti ZKGP ter Rudnika, KOMUNALA, HYDROVOD, Pogrebni zavod). Zdaj nekaterim teh podjetij manjka delavcev poleti (gradbenim enotam pri teh podjetjih), drugim pa pozimi (na primer KOMUNALI za zimsko službo).

Združeno podjetje bi lahko poslovalo in tako s prihrankom denarjem delno zvečalo osebne dohodke

Plina zmanjkuje, občani zmrzujejo

V Kočevju po novem letu najprej 5 dni ni bilo plina, nato pa še teden dni (od 8. do 15. januarja). Najbolj so seveda prizadete družine z otroki, ki imajo urejeno ogrevanje samo na plin, in čuvajo v podjetjih, kjer imajo le plinske peči. V PLINARNI v Ljubljani pravijo, da imajo plina dovolj, manjka pa jim plinskih steklenic, ker jih je kar 20.000 »zamrznjenih« na carini, prav zato pa zmrzujejo tudi potrošniki. Vendar bi se gotovo dalo z umnejšim gospodarjenjem z jeklenkami, ki jih imajo, bolje oskrbovati potrošnike.

Pregl v Kočevju in Ribnici

Mladi razočarani, ker na sestanek v Kočevju ni bilo najvidnejših domačih osebnosti

Živko Pregl, predsednik Zveze mladine Slovenije, je bil 6. januarja na obisku v kočevski občini, dan prej pa v ribniški.

V kočevski občini je predsednik obiskal mladinske aktivne v TEKSTILANI, v Vasi-Fari in na Delavski univerzi. V TEKSTILANI so razpravljali predvsem o uveljavljanju mladih v organih samoupravljanja. V Vasi-Fari so ga seznanili, kako težavno je pot mladine in otrok iz oddaljenih krajev do šole; razen tega se šola otepa za v vrsto težav, med katerimi sta najpomembnejši pomanjkanje učiteljev (in stanovanj za njih) ter učnih pripomočkov. S podobnimi težavami se otepajo tudi pri Delavski univerzi.

Za popoldne je mladina sklicala razgovor o sodelovanju družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. Žal so lahko razpravljali le o sodelovanju s SZDL, ker predstavnikov ostalih organizacij (ZK, Sindikata, ZZB) in občinske skupščine ni bilo na razgovor.

Na razširjeni seji predsedstva Zve-

zaposlenih, delno ga porabilo za boljše opremo, delno pa bi lahko tudi pocenilo svoje storitve. V združenem podjetju bi bil sicer le en direktor, ostali sedanjí direktorji pa bi bili morda le obratovodje, vendar bi zelo verjetno imeli zaradi prihrankov večje osebne dohodke, kot znašajo zdaj njihove direktorske »plače«.

Prav gotovo bodo zamisel o združevanju postopoma sprejela tudi podjetja, ki se ukvarjajo s turizmom in gostinstvom. Ugotovili bodo da bi se dalo v združenem podjetju marsikaj poceniti (skupna razvojna služba, recepcija, propaganda, načrtneje investiranje, boljše izobraževanje, zaposlovanje kadrov itd.).

V potrditev te trditve naj navedem, da je v občini Opatija le eno gostinsko podjetje (3 hotele ima še zelo reško podjetje), vendar razpolaga v tej občini s skupno 20.000 ležišči in zabeležilo na leto 1.800.000 nočitev. V kočevski občini se ukvarja s turizmom in gostinstvom vrsta podjetij (Hotel PUGLED, AVTO, ZKGP, RESTAVRACIJA in še nekatera druga), po približni oceni, ki pa je gotovo zelo blizu resnice, je v občini manj kot 200 postelj za turiste (1 odstotek v primerjavi z Opatijo) in precej manj kot 18.000 nočitev na leto, kar je spet le odstotek v primerjavi z Opatijo, ki ima le eno gostinsko podjetje!

J. PRIMC

Neža Mohorič iz Rudnika, ki je stara 61 let, je najstarejša krvodajalka v kočevski občini. Doslej je darovala kri že 11-krat. (Foto: D. Mohar)

Priznanja krvodajalcem

Pred kratkim je občinski odbor RK Kočevje podelil priznanja večkratnim krvodajalcem. Značke za 5 do 10-kratno darovanje krvi so prejeli:

Jože Adamič, Rudnik, Peter Besal, Kočevje, Dušan Corl, Kočevje, Albin Goljevsek, Dolga vas, Matija Glad, Kočevje, Vladimir Grmič, Livod, Milan Jarc, Kočevje, Ivan Jalovec, Dolga vas, Majda Kavčič, Kočevje, Ivan Križ, Mahovnik, Karla Kromar, Dolenja vas, Slavko Kure, Kočevje, Boris Kapš, Kočevje, Pavel Komac, Kočevje, Jože Krnc, Kočevje, Mirko Krizmanič, Mahovnik, Angela Knavs, Dolga vas, Jože Kokelj, Kočevje, Janko Kurtal, Dolga vas, Bogomir Leskovšek, Rudnik, Emil Lorbar, Kočevje, Franc Murn, Dolga vas, Alenka Mejak, Kočevje, Kazimir Mahnar, Dolga vas, Erika Njegač, Kočevje, Ivan Obrstar, Kočevje, Pavka Plot, Mahovnik, Peter Požar, Kočevje, Ivan Papež, Salka vas, Mirko Ruparčič, Kočevje, Vasa Rus, Dolga vas, Stanislav Starovaniš, Kočevje, Josip Stajduhar, Kočevje, Dušan Tošaj, Kočevje, Jože Turk, Kočevje, Olga Vidrih, Kočevje, Danica Vrščaj, Kočevje, Ivan Verga, Kočevje, Marija Vesel, Kočevje, Slavka Živkovič, Kočevje.

Lavrič direktor USLUGE

Alojz Hočevvar odhaja v pokoj

Na prisrčni svečanosti ob zaključku poslovnega leta 1971 se je kolek-

tiv USLUG Rudnik Kočevje poslovil od Alojza Hočevvarja, ki je bil direktor tega podjetja vse od njegove ustanovitve pred sedmimi leti. Pod njegovim vodstvom je podjetje lepo napredovalo. Hvala čim člani ko-

Stane Lavrič, sekretar občinske konference ZK Kočevje, je imenovan za vršilca dolžnosti direktorja USLUG Rudnik (Foto: D. Mohar)

lektiva so mu ob slovesu poklonili uro.

Ikrti je predsednik sindikalne organizacije USLUGE Drago Podreberšek, ki je na tej svečanosti govoril o prehojeni poti njihovega podjetja, sporočil članom kolektiva sklep delavskega sveta, da je za novega vršilca dolžnosti direktorja imenovan Stane Lavrič, dosedanjí sekretar občinske konference ZK Kočevje.

Stari in novi direktor bosta predajala oziroma prevzemala posle še ves januar.

J. P.

Pozornost organizacij

Mestna organizacija SZDL Kočevje ter občinski in mestni odbor ZZB Kočevje so za noveletne praznike obiskali zaslužne in bolne člane na območju mesta in Mahovnika. 88 starejših zaslužnih članov so obdarili s paketi v vrednosti po 30 din, mladim bolnim zaslužnim članom SZDL pa so prinesli šopke nageljnov. Vsem so seveda tudi čestitali za novo leto. Pozornost je člane presenetila in jim dala novih moči.

Oba kolektiva pričakujeta korist

Redek primer, da je dolgoletno sodelovanje sorodnih podjetij iz dveh različnih republik kronano z združitvijo — Dva marljiva kolektiva sta rekla »da« — Združitev bo koristila seveda tudi kupcem

Z novim letom sta se združili podjetji INLES iz Ribnice in JAVOR iz Jusičev, občina Opatija. Oba proizvajata stavbno pohištvo.

Pogodbo o medsebojnih odnosih so podpisali predstavniki obeh združenih podjetij 6. januarja v hotelu KVARNER v Opatiji, podpisu pa so prisostvovali predstavniki obeh občinskih skupščin, družbenopolitičnih organizacij in nekateri poslanci.

Novi pravni položaj je zdaj tak, da je INLES matično podjetje, JAVOR pa njegova enota oziroma »samostojna organizacija združenega dela z lastnostjo pravne osebe«. To na kratko pomeni, da je JAVOR enota INLESA, ki samostojno razpolaga z vsemi svojimi sredstvi, vodi samostojno knjigovodstvo, ureja zase delovna razmerja itd.

Podjetji sta že doslej 10 let uspešno poslovno sodelovali. Združitev je torej le posvsem naravna posledica dosedanjega sodelovanja. Združitev pomeni poslovno za INLES izpopolnjen program proizvodnje stavbnega pohištva, za JA-

VOR pa prehod iz obrtne v serijsko proizvodnjo polken in oken, ki so primerna za obmorske kraje.

Kolektiva obeh podjetij, ki štejeta že preko 1000 ljudi in izdelata letno za preko 150 milijonov din proizvodov, pričakujeta, da bo delo zdaj še boljše organizirano in da bodo

imeli zaposleni in njihove družine večji kos kruha.

Seveda pa združitev pomeni tudi zniževanje proizvodnih stroškov, večjo izbiro stavbnega pohištva, čimer bodo prav gotovo najbolj dovoljni kupci.

J. PR

Obnavljajo gasilski dom

PGD Bukovica praznuje letos 40-letnico obstoja — Bukovski gasilci prvi talci v dolini

Razen družbenih organizacij so gasilska društva po naših vaseh tista organizacija, ki združuje ljudi v njihovem hotenju in prizadevanjih za napredek kraja.

To je pokazal tudi občni zbor PGD Bukovica v ribniški občini, ki je bil 9. januarja v novi dvorani gasilskega doma v Bukovici. Območje

dela tega PGD so vasi Dane, Saje Bukovica, Zdolje in naselje Ribnici. Lani je društvo s sodelovanjem ljudi tega območja obgasilski dom z dvorano, ki jo je za svoje delo uporabljale vse organizacije.

Društvo slavi letos 40-letnico obstoja. Ustanovljeno je bilo v 1932, tik pred ukinitvijo občine Dane. PGD je prevzelo njene funkcije združevanja in usmerjanja v skupno delo za napredek in opravlja še danes. V njem sodelujejo moški in ženske, stari, mladi, pionirji.

Društvo je bilo vedno delo. Med vojno je bilo težko. V partizanskih enotah je padla vrsta gasilcev. Prvi predsednik društva Franc in člani Martin Gornik in Klun, vsi iz Bukovice, pa so 1942 ustreženi kot prvi talci v ribniški dolini.

V svobodi si je društvo pridelo devet povelj, priznanj in diplom, prehodni pokal OGZ Ribnica, gova operativna enota, v kateri večini mladinci, je na občinskih tekmovanju v Sodražici 1971 prejela prvo mesto. Zastopala je gasilce enote občine Ribnica na republičnem tekmovanju v Mariboru in tam dosegla lep uspeh.

PETER ŠO

Težko pridejo do denarja

INLES hitro plača odkupljeni les Združenemu KGP, ta pa počasi kmetom

Pred kratkim je bil v Ribnici sešatek sindikalne organizacije Gozdni obrat Ribnica. Na njem so se pogovarjali o rezultatih dela v preteklem letu, izvršitvi plana poseka lesa, osebnih dohodkih, ki so znašali povprečno nekaj nad 1.300 din mesečno in drugih zadevah.

Raveseljivo je, da nesreče pri delu in boleznih upadajo. Gozdarji so precej naredili za gradnjo novih gozdnih cest.

Nelikvidnost njihovega podjetja pa vpliva na počasno plačevanje lesa kmetom. Zaradi pomanjkanja sredstev morajo čakati kmetje na denar za prodani les po več tednov, kar vzbuja seveda negotovost.

Zanimivo je, da INLES, ki kupuje les zasebnih kmetov, računa redno plačuje. Toda denar se zbira na sedežu podjetja Združenega KGP, kjer se začne obračati v krogu nelikvidnosti. Kolektiv gozdnega obrata v Ribnici in prizadeti kmetje želijo, da bi bila pot do plačila za prodani les čim krajša.

V posebni točki dnevnega reda je predsednik vodstva občinskega sindikalnega sveta Ribnica razložil samoupravne pravice delovnega kolek-

tiva obrata, ki izhajajo iz dopolnil zvezne ustave, posebno iz 21. in 22. člena. V razpravi so ugotovili, da jim daje dopolnjena ustava pravico do uveljavljanja samoupravnih pravic, ki gredo obratom, ki so enotne organizacije združenja dela. Zadolžili so vodstvo sindikalne organizacije za skrb pri uresničevanju ustavnih dopolnil. Za novega predsednika sindikalne organizacije so izvolili tovariša Starca. Dosedanjí predsednik tovariš Kranjc je odšel na drugo službeno dolžnost.

— I

Več dobe ribniški kmetje

Na območju KZ Loški potok ni občinske premije za plemenske krave, v ribniški KZ pa je

Poročali smo že o razpravi na zadnji občinski seji v Ribnici, na kateri so odborniki z območja Loškega potoka vpraševali, zakaj kmetje na območju KZ Loški potok ne dobe enakih premij za živino kot kmetje na območju KZ Ribnica. Odgovor je bil, da zato, ker na območju KZ Loški potok nimajo uvedene rodovniške službe.

Ob nedavnem obisku v Loškem potoku sem obiskal direktorja KZ tovariša Čarja in ga zaprosil, naj se on pove, kako je s temi premijami. Povedal je:

— Mleko dobe naši kmetje plačano enako kot na območju KZ Ribnica. Pri nas vodimo le B kontrolo, ki je potrebna zaradi odkupa mleka; A kontrolo, ki je potrebna za rodovniško živino, pa že 10 let ne. Se ni izplačalo plačevati molznih kontrolorjev za tistih 27 galov živine. Je bila kontrola predraga.

Ce kmet ob prodaji pripelje plemensko telico na pregled, kmetijski zavod plača zanj 400 din premije. Druge premije za plemensko živino ne dobi naši kmetje. Ne vem, če dobijo na območju KZ Ribnica kmetje še kakšno drugo premijo za plemensko živino.

Za pojasniti, če dobe kmetje na območju KZ Ribnica še kakšno drugo premijo, sem zaprosil še direktorja KZ Jožeta Benčina, ki je povedal, da plača občinski sklad za pospeševanje živinoreje še po 450 din premije za vsako kravo, ki je sprejeta v rodovnik.

J. PRIMC

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

VOZNEMU REDU na avtobusni postaji v Ribnici ne kaže preveč verjeti. Tako v njem piše, da odhaja iz Ribnice v Kočevje avtobus ob delavnikih tudi ob 22.20, vendar to ne drži. Prav bi bilo tudi, da bi razbito šipo na omarici za vozni red zamenjali.

GOSTILNO RIBNICAN oziroma bivšo restavracijo zapro že okoli 22. ure. Zejne in lačne goste »rešujejo« potem zasebne gostilne, ker je družbeno gostinstvo nekam zgodaj »zaspalo«.

MEJA JE LEPO VIDNA, namreč na cestah. Na Boncarskem klancu je s cerkniške strani lepo spluzeno, z ribniške pa slabše. Na glavni cesti proti Ljubljani pa je bila cesta na ribniški strani vsaj mokra na ljubljanski pa suha.

NOVO PRODAJNO SKLADIŠČE bo INLES odprl letos na železniški postaji Jordani v občini Opatija. Tu v bližini je podjetje »Javor« Jusič, ki se je letos združilo s INLESOM in je zdaj enota ribniškega podjetja.

TISKOVNA KONFERENCA Komisija za srednjeročni načrt občine Ribnica je že dobila vrnjene vprašalnike z mnenji občanov o dosedanjem razvoju občine in predlogih za bodoči razvoj. Zbrano gradivo tudi že obdelujejo. Ugotovili so, da so

anketiranci vzeli vprašanja resno in zavzeli stališča do vsaj membejnijih vprašanih razvojnih ne. Ko bo ves material obdelan, bodo sklicali tiskovno konferenco, tako seznanili občane s predloženimi bodočimi razvojnimi načrti.

KAJSKI BO FESTIVAL? Programski svet Ribniškega festivala je tla v razpravo okvirni repertoar načrt za letošnje prireditve v gledališču. Po razpravi bodo dokončni program prireditveškega festivala za letos.

— Delavska univerza je za izobraževalni program za delavce organizacije dobila odgovor od RIKI, ZICNICE, STANGRA in INLESA.

— Kaj hočeš, ko so pa drugi zdaj preveč pametni!

DROBNE IZ KOČEVJA

CENE RASTEJO vkljub vseni zmrznitvam, kjer se pa cena le ne more dvigniti, čaka roba po vseh skladiščih, beremo v časopisih in verjetno je tako tudi pri nas. Potrošniki bi želeli, da bi vsaj občasno spet objavljali cene za prehrano v Dolenjskem listu, kot je včasih že bilo. Potem bi potrošniki vsaj nekoliko lahko spremljali svoj standard.

PUSTNI TOREK, nekdanj tako živahen dan v Kočevju, se naglo bliža, vendar ne čutimo, da bi kdo pripravljali kakšno zabavo ali karneval. Hotenje, da bi izdali za pustni torek časopis, je tudi naletela na več ovir, ki jih verjetno ne bo mogoče obiti.

RAZPRODAJA zimске konfekcije in ostalega zimskega blaga s popustom od 30 do 50 odstotkov je potrošnike spet potegnili v trgovine in jim izpraznila iz žepov še tisto, kar jim je po prednovoletnih nakupih ostalo.

RIBE SE VEDNO redno pripeljejo na kočevsko tržnico vsak četrtek. Naprodaj so razne vrste morskih rib, zadnje čase pa tudi že sveže postri in ščuke iz ribogojnice Dvor pri Žužemberku. Potrošniki so se že navadili na redno dobavo rib. Mnogi občani so uvrstili na domači jedilnik redno tudi ribe.

BLIŽA SE PUST, čas domačih praznikov, kot so debeli četrtek, pustni torek in pepelnica sreda. Prav bi bilo, da bi vsaj te dni gostinice kuhali tudi domačo hrano in da bi se tako želodci gostov vsaj malo odpočili od raznih čevčev.

HORTIKULTURNA PREDAVANJA v organizaciji Turističnega društva bodo od 24. do 29. januarja od 16. do 19. ure v domu telesne kulture. Znani strokovnjaki bodo predavali o vzgoji, negi in razmnoževanju rastlin. Predavanja bodo izpopolnjena z barvnimi diapozitivi. Vstopnine ne bo.

JAMARJI SE ZAHVALJUJEJO Stanovanjskemu podjetju Kočevje, ker jim je darovala za novo leto (na-

— Zakaj v Pekariji gospem z laktiranimi nohti zavijejo kruh v papir, delavcem z umazanimi pa ne?

— Ker delavci tako ali tako običajno potisnejo kruh pod še bolj umazano delovno bluzo.

— Zakaj imate v Kočevju tako zanemarjene pločnike?

— Zato, ker se tisti, ki so za to odgovorni, vozijo z avtomobili.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Osvežitev se čuti povsod

Komunisti črnomaljske občine so na nedavnih konferencah razpravljali pod vplivom 21. seje predsedstva ZKJ in napake iskali tudi v lastnih vrstah — Izvoljena so nova vodstva organizacij

15. januarja so bile končane konference v krajevnih organizacijah in aktivih Zveze komunistov v črnomaljski občini. Udeležba je bila povsod 60 do 90-odstotna, razen na dveh sestankih v Črnomlju in v Sečju, kjer je bilo več odsotnih. Povsod so v razpravah sodelovali tudi člani komiteja ali pa kadrovske komisije.

Tokratnim volitvam novih vodstev so posvetili veliko več pozornosti kot prejšnja leta. Evidentiranje je teklo skoro vse leto 1971, ker so hoteli pri izbiri kandidatov doseči največ tako v pogledu ugleda, kot kandidatih sposobnosti in njegove razgledanosti. Od 9 organizacij v krajevnih skupnostih jih je 5 izvolilo nove sekretarje, v 4 primerih pa so ponovno izvolili dosedanje ljudi. V aktivih delovnih organizacij so prav povsod sekretarje zamenjali.

Kot ugotavljajo, je večina organizacij ZKJ izpolnila svoj delovni program, celotno delo pa je bilo v glavnem usmerjeno v 3 akcije v letu

1971: v sprejemanje krajevnega samoprispevka, v organizacijo SLO in manevrov Svoboda 71 ter v referendum za združenje kmečkega in delavskega zavarovanja. Vse tri obsežne akcije so lepo uspeli.

Politično delovanje komunistov v ideološkem smislu je najbolj prišlo do izraza ob nekaterih zunanjepolitičnih dogodkih in pa po 21. seji predsedstva ZKJ. Tudi razprave na konferencah v osnovnih organizacijah so bile pod tem vplivom ter usmerjene v kritične ocene dela organizacij in posameznih članov.

Ce bi strnili predloge in zahteve, ki so se pojavljale v največ krajih, potem gre v prvi vrsti za odkrito ob-

sojanje slabosti in pripravljenost na odstranjanje napak v lastnih vrstah. Poudarjali so potrebo po večji disciplini v vrstah komunistov kot v uresničevanju stabilizacije. Ob tem, ko so ponovno dali vso podporo Titovim besedam in smernicam 21. seje, pa so tudi vnovič z vso zaskrbljenostjo opozorili na prepočasn razvoj občine. Izbijajo socialni razločki, vprašanja združevanja, šolstva itd.

Tako je v glavnem mnenje komiteja občinske konference ZK, ki je pred kratkim ocenjeval sestanke s članstvom na terenu ter sklenil, da bo občinska konferenca v novem sestavu zasedala konec januarja.

Upravičen izostanek?

V minulem 5-letnem programu javnih del je šest predvidenih gradenj odpadlo — Zakaj?

Prvi program javnih del na območju občine Črnomelj, sprejet za daljše obdobje, h kateremu so občani prispevali svoj delež v obliki samoprispevka, se je odvijal od leta 1966 in je bil lani končan. Kaj je bilo v tem času narejenega in kaj ni bilo, kar so v program zapisali?

Po načrtu, kakršen je bil leta 1966 sprejet, je bilo opravljenih za 15.555.701 din javnih del. Od tega je šlo 11.895.000 din za asfaltiranje, modernizacije in gradnjo cest; 1.315.452 din je bilo vgrajenih v vodovode in kanalizacije; 1.460.000 din so porabili za gradnjo in večja popravila treh šol, 1.657.354 din pa so veljala razna komunalna dela, kot gradnja gasilskih domov in trgovin ter urejanje pokopališč in drugo. Razen tega je bilo v preteklih petih letih izvršenih še 11 gradenj, ki sicer niso bile v programu, bile pa so nujne in so zanje prispevali tudi drugi sponzorji. Za nekaj dodatnih asfaltiranj cest, urejanje poti, rekonstrukcij vodovoda, gradnjo bencinske črpalke in vodovoda je šlo 3.168.119 dinarjev.

Skupno je bilo torej za dela v programu in izven njega porabljenih okrog 20 milijonov dinarjev. Od tega so zbrali občani s samoprispevkom 2.184.000 din, podjetja so dala 2.077.000 din, preostalo vsoto pa

predstavljajo sredstva skladov in posojila.

Poglejmo še, v katerih točkah program javnih del ni uspel in zakaj ne. Modernizacija Ulice 21. oktobra v Črnomlju je res ena najbolj potrebnih obnov, toda del se niso lotili, da ne bi denarja metali skozi okno. Ob lanskim prošlavi na Lokvah je vse kazalo, da bo celotna cesta do Lokve asfaltirana, žal pa se iz trdnih dogovorov ni nič izcimilo.

Ureditev Sadeža in Vrtnice ulice sta prav tako izpadla, vendar sta gradnji ponovno zapisani v sedanjem programu javnih del. Vodovod v vas Jelševnik ni bil napeljan, ker ni bilo denarja, razen tega vodni viri niso trdno zagotovljeni. Vodovoda v Tribučah niso gradili zato, ker napačno je bila tehnično ni možna.

Gradnja bencinske črpalke na Vinici je ena izmed stvari, ki se najdlje vleče. Določena pa je lokacija, načrti za gradnjo so izdelani. Vse nadaljnje je odvisno od podjetja PETROL. Tudi tržnica v Črnomlju je v zaostanku, čeprav imajo načrte. Vzrok? Ni denarja.

Ce upoštevamo, da so se v zadnjih dveh letih gradbene storitve za več kot polovico podražile, potem ni čudno, da je za nekatera dela zmanjkalo sredstev. Ob planiranju pred 5 leti so veljale povsem druge cene.

Vse sile za cesto

Adlešičke organizacije za boljše sodelovanje in pospešena prizadevanja za napredek

16. januarja je bila v Adlešičih razširjena seja odbora krajevnih organizacij SZDL in vodstev vseh drugih vaških organizacij ter društev, kjer so pretresali dosedanje delo, posebno pa dejavnost Socialistične zveze. Poudarjali so potrebo po večji skrbi za informiranje občanov in za boljše sodelovanje vse vasi za razvoj kulturnih dejavnosti, v skrbi za ostarele občane in za razreševanje krajevnih težav.

Pri tem so ugotovili, da nekateri mlajši in zaposleni občani ter upoko- jenci ne sodelujejo v družbeno-političnem življenju kraja in so jih zato kritizirali. Potrebne bodo namreč prav vse domače sile za oživitve

akcije za gradnjo ceste do Adlešič do Črnomlja, ki je sicer zajeta v občinskem programu javnih del, vendar je za gradnjo potrebnih 15 milijonov dinarjev. Pri tej gradnji bo vsekakor potrebna pomoč republiškega cestnega sklada, saj je ta cesta med najbolj prometnimi v občini, obenem pa najdaljša. Vsak dan pelje po njej 20 tovarniških in rednih avtobusov, več sto občanov pa se vozi na delo tudi z lastnimi prometnimi sredstvi.

Na sestanku so z velikim veseljem pozdravili razvojne načrte gospodarskih organizacij v občini, ker se zavajajo, da bodo z njimi tudi občani adlešičkega predela dobili možnost zaposlitve. Dotaknili pa so se še nesumestnih izpadov posameznih sosedov z one strani Kolpe na račun Marindol ter sklenili, da se bodo nikomur dovolili kaliti sedanega sožitja med ljudmi.

14. januarja se je mudil v Črnomlju Živko Pregl, predsednik Zveze mladine Slovenije. Na sliki ga vidimo v prostorih občinskega komiteja ZKS, kjer se je pogovarjal s predstavniki družbeno-političnih organizacij in občine, nato pa je obiskal gimnazijo in mlade v tovarni Belt. (Foto: R. Bačer)

Pogled s hrvaškega dela mosta čez Kolpo pri Metliki na našo stran. V obe smeri hodijo ljudje po opravkih. V metliških podjetjih je zaposlenih na desetine občanov iz sosednje republike, ki v naših trgovinah tudi nakupujejo. Prebivalstvu ob Kolpi prav zares niso mar republiške meje. (Foto: R. Bačer)

Včasih je bilo več zagnanosti

»Elektrika in vodovod ga lomita,« pravijo na Grabrovcu, »pa tudi cesta bi lahko bila boljša« — Intervju s predsednikom SZDL

Na Grabrovcu, kjer je 40 hišnih števil, je v vsej vasi ostal edini kmet Jože Jakljevič, medtem ko so iz vsake druge hiše koga spravili v službo. Prav njega so tudi izbrali za vaškega predsednika Socialistične zveze.

»S kakšnimi skrbmi se kot vaški funkcionar ukvarjate čez zimo? Kaj je tisto, kar vašo organizacijo najbolj zaposluje?«

»Vsakdanje vaške težave so naša osrednja delovna naloga. Električna in vodovod nam nagajata, zato si

prizadevamo oboje izboljšati. Napeljavo trofaznega toka smo izglasovali že na referendumu ob sprejemanju občinskega 5-letnega načrta javnih del. Gradili bomo zagotovo, samo kdaj, se ne ve. Zdaj imamo tako slab tok, da ne poganja niti najbolj navednega stroja. Tok dobivamo s Hrvaškega, tam pa, razumljivo, niso zainteresirani, da bi napetost popravili. Približno enako je z vodovodom. Napeljava je iz Žumberka, a polna okvar. Lani smo bili vse leto

brez vode, trenutno pa vodovod dela. Če ne bodo okvar popravili in se bo voda še naprej razlivala po jarkih, jo bomo najbrž kmalu spet vozili iz Kolpe.

»Mar se samo Socialistična zveza poteguje za elektriko in vodovod? Kje so pa druge organizacije in kako sodelujete z njimi?«

»Potegujemo se vsi, vendar je SZDL nekako pooblaščen za te stvari. Sicer je pa tako, da peščica ljudi v vasi dela v vseh odborih, nekateri pa nikjer. Sodelovanje je še kar dobro z organizacijami, ki obstajajo. Zveza komunistov na primer nima svoje organizacije v vasi, ampak spada v Metliko. Rdečega križa sploh nimamo. V majhni vasi se običajno sklicuje sestaneke, kamor pride kakih 20 ljudi. Nanje lahko računamo zmeraj, ne moremo pa pričakovati od bolehnih starčkov, da bodo kaj prispevali, ne z nasveti in ne z delom. Kot se spominjam nekaj let nazaj, pa je bilo včasih veliko več zagnanosti za delo v organizacijah, kot je je danes. Odkar je toliko zaposlenih, nimajo ljudje več časa.

»Kako, da ste v vasi samo vi ostali kot predstavnik čiste kmečke generacije? Je vzrok trma ali se vam kmotovati izplača?«

»Vztrajam, ker sem v moderni- zaciji kmetijstva že toliko vložil, da mi ne kaže vsega pustiti in iti za zadnjo delavca v tovarno. Upam na boljše čase. Izenačeno kmečko zavarovanje je že ena od stvari, ki so nam v veliko pomoč in korist. Po vseh obljubah in resolucijah bo menda le prišlo tudi do urejenih razmer na trgu in do ugodnejših pogojev za kmeta pri najemanju posojil.

R. B.

Bivši čevljarstvo delavnice na Cesti bratstva in enotnosti v Metliki preureja ljubljanska METALKA za svoje skladišče, kjer bo obenem tudi prodajalna instalacijskega in drugega materiala. Izlozba bo lepo urejena, kar bo tudi mestu v okras.

HVALEŽNI KOMETU

Upokoenci konfekcijskega podjetja KOMET so bili prijetno presenečeni, ko je vsak po pošti prejel lepo novoletno denarno nagrado. Za izkazano pozornost se iskreno zahvaljujejo celotnemu kolektivu.

A. O.

SPREHOD PO METLIKI

METLIŠKA TURISTIČNA PISARNA, ki je z dokajšnjim uspehom delala dobra štiri leta, je po novem letu prav tako začasno zaprta, ker se je njena uslužbenka zaposlila drugje. Doslej je pisarna delala samostojno, v prihodnje pa bo verjetno priključena domačemu gostinsko-turističnemu podjetju.

ČEBELARSKA DRUŽINA V METLIKI je v minulem letu štela 24 članov, predsedoval pa ji je Marko Stefanec iz Križevske vasi. S kakimi posebnimi uspehi se člani ne morejo pohvaliti, saj je bila lanska čebelna letina razmeroma slaba. Želeli pa bi, da bi Čebelarska zveza v Ljubljani dosegla, da bi člani spet dobivali med za hranjenje čebel po znani ceni.

IZ SKLADA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA pri občini Metlika je tudi domača čebelarska družina dobila 500 dinarjev. Odbor je

sklenil, da bo ta sredstva porabil za dve ali tri čebelarske predavanja, ki jih namerava za svoje člane pripraviti to leto.

TRIFEDENSKO VLAŽNO IN MOKRO VREME, ko se je temperatura stalno sukala okoli ničle, je tudi Metličanom prineslo precej prehlada in gripe. Na srečo je sredi preteklega tedna potegnila burja in posušila blatne ceste. Napovedi o dolgi in ostri zimi se doslej niso uresničile.

UPOKOJENEC JOŽE ŠKOF iz Metlike je v začetku tega leta praznoval 75-letnico življenja. Preden je šel v pokoj, je bil zastopnik Državnega zavarovalnega zavoda za Metliko in okolico in je tako živel v neznem stiku z ljudmi. Še bolj pa ga ti poznajo kot navdušenega lovca in družabnega človeka, s katerim je vedno prijetno besedovati. Kljub visokim letom želimo Jožetu Škofu pri lovu še zmerom dober pogled!

metliški tednik

ČRNO MALJSKI DROBIR

NOVOLETNA OKRASITEV se je po nekaterih črnomaljskih lokalih pojavila že 14. januarja. Kot se ni mudilo s postavitvijo, se ne z odstranitvijo. Nekaj hudomušni občan je pomislil, da bi bilo najbolje okraske obarvati rdeče, pa bi lahko pokazali 1. maj.

VSAK PETEK od 19. ure dalje imajo pri TVE Partizan rekreacijsko vadbo za ženske. Tovarišice se shajajo v telovadnici osnovne šole v Luki, vodi pa jih strokovna učiteljica Kuničeva. Tudi predšolski otroci so dobili možnost za vadbo, in sicer ob petkih med 15.30 in 17.30.

V NOVA NASELJA, kamor niso bile zgrajene utrjene poti, je zaradi obilne postal dohod skoraj nemogoč. Tako je v Luki in na Cardaku, kjer se stanovanjci močno pritožujejo. Ker nameravajo spomladi v teh preposrtih vsaj plast kamenja.

ZVEZA REZERVNIH vojaških starešin je v decembru organizirala

Črnomaljski poročevalec

POZIV

ZA VLOŽITEV DAVČNIH NAPOVEDI
ZA ODMERO PRISPEVKOV IN DAVKOV
OBČANOV

Rok za vložitev napovedi je vključno 31. januar 1972

Davčna uprava občinske skupščine Novo mesto obvešča, da morajo napovedi za odmero prispevkov in davkov vložiti naslednji zavezanec:

1. zavezanec prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se prispevki in davki odmerjajo po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1971; zavezanec, katerim se prispevki in davki odmerjajo po pavšalni osnovi pa o dohodkih, ki jih bodo predvidoma dosegli v letu 1972;
2. zavezanec prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja intelektualnih storitev o dohodkih, doseženih v letu 1971;
3. zavezanec prispevka iz skupnega dohodka občanov, ki so v letu 1971 imeli iz vseh virov (upoštevajoč tudi pokojnine in nadomestila osebnega dohodka po predpisih o socialnem zavarovanju) skupen čisti dohodek, ki je presegal 25.000 din.
Če je napoved za odmero prispevka iz skupnega dohodka občanov odvisna od odmere drugih prispevkov in davkov, ki zavezancu niso odmerjeni do takrat, ko bi moral vložiti napoved za odmero prispevkov iz skupnega dohodka občanov, mora vložiti napoved za odmero tega prispevka v 15 dneh od dneva, ko prejme odločbo o odmeri drugih prispevkov in davkov;
4. zavezanec davka na dohodke od stavb — najemnin in počitniških hišic, o dohodkih, doseženih v letu 1971:
a) od dohodka najemnin lokalov in inventarja,
b) od počitniških hišic — vikendov.
Napovedi za počitniške hišice — vikende morajo vložiti lastniki pri davčni upravi tiste občine, na območju katere so vikendi.
Občani, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Novo mesto, pa morajo, če imajo vikende, prijaviti tudi ne glede na to, kje se le-ti nahajajo;
5. zavezanec davka na dohodke o premoženju in premoženjskih pravic, o dohodkih, doseženih v letu 1971.

Davčno napoved je treba vložiti osebno ali po pošti pri davčni upravi občinske skupščine, kjer ima davčni zavezanec stalno prebivališče.

Predpisane tiskovine za vložitev davčnih napovedi in tudi tiskovine za prijavo počitniških hišic dobijo zavezanec v pisarni davčne uprave občinske skupščine. Na podlagi tega poziva niso dolžni vložiti napovedi:

1. kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno od kmetijstva;
2. zavezanec prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerjajo prispevki in davki v letnem pavšalnem znesku.

Zavezanec, ki je dolžan vložiti napoved za odmero prispevka oziroma davka, pa je ne vložil v roku, ki je določen v tem pozivu, mora na račun povečanega prispevka oziroma davka plačati 5% od odmerjenega zneska.

Zavezanec, ki ne vložil napovedi za odmero prispevka oziroma davka niti v poznejšem roku na vročeni osebni poziv, mora plačati na račun povečanega prispevka oziroma davka 10% od odmerjenega zneska.

Zavezanec za prispevek oziroma davek, ki napove manjši osebni dohodek oziroma manjše dohodke, kot jih je dejansko imel, ali ne prijavi premoženja, se kaznuje, če dejanje nima za posledico kazenske odgovornosti za davčno zatajitev, za prekršek z denarno kaznijo.

Rok za vlaganje davčnih napovedi ne bo podaljšan.

DAVČNA UPRAVA
OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

SVET DELOVNE SKUPNOSTI OSNOVNE ŠOLE
»ADAM BOHORIC« V BRESTANICI

razpisuje
prosto delovno mesto

UČITELJA biologije — kemije
za določen čas (od 1. II. do 30. VI. 1972)

Pogoji: PRU ali P.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Republiški sekretariat za notranje zadeve
v Ljubljani

razpisuje sprejem

150 UČENCEV

v strokovno šolo za notranje zadeve
v odsek za miličnike-kadete

Pogoji za sprejem:

Razpisa se lahko udeležijo mladinci, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo pogoje:

- da so uspešno končali osemletno osnovno šolo,
- da niso starejši kot 17 let,
- da so telesno in duševno zdravi,
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep in da niso v kazenskem postopku,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da imajo pismeno privoljenje staršev ali skrbnikov.

Začetek in trajanje šolanja:

Začetek šolanja bo 4. septembra 1972 in bo trajalo tri leta. Pravice in dolžnosti učencev:

Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano, uniformo, obutev, perilo, učne pripomočke, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Absolvent šole je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj šest let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba.

Po končanem šolanju je priznana absolventu srednja strokovna izobrazba.

Kako naj se kandidati udeležijo razpisa:

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji milice, najpozneje pa do 15. junija naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1.20, kolkovano z 1.—din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokaz o njihovem privoljenju za vpis;
2. spričevalo o končani osemletni osnovni šoli; tisti, ki 8. razred še obiskujejo, naj prilože spričevalo za prvo polletje 8. razreda, spričevalo o končani osemletni osnovni šoli pa naj predložijo takoj, ko ga dobijo;
3. potrdilo, da zoper kandidata ni bil izrečen vzgojni ukrep;
4. potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku;
5. pismeno priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse pogoje v razpisu, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega: preizkus znanja iz slovenščine, psihološko testiranje in preizkus telesne zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo v strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani maja in junija. O datumu bodo kandidati pismeno obveščeni. Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnem izpitu dosegli boljši uspeh.

Vsa pojasnila daje:

1. Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon 23-801, interna 427 ali 380;
2. strokovna šola za notranje zadeve Ljubljana, Tacen, telefon 51-737 ali 312-227, in
3. vse postaje milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

Republiški sekretariat za notranje zadeve
SR Slovenije

vabi

MLADINCE,

da se prijavijo za sprejem na delo v

**SPLOŠNO MILICO,
PROMETNO MILICO in
MEJNO MILICO**

Prijavijo se lahko mladinci, ki

- so odslužili vojaški rok,
- niso starejši od 25 let,
- so uspešno končali srednjo šolo ali vsaj popolno osemletko,
- niso v kazenskem postopku in izpolnjujejo pogoje iz 31. člena temeljnega zakona o notranjih zadevah,
- so telesno in duševno zdravi in
- obvladajo slovenski jezik.

Za kandidate za mejno milico je zaželeno še znanje tujega jezika.

Izbrani kandidati bodo začeli delo kot pripravniki za miličnika. Pripraviško dobo bodo končali po uspešno dokončani strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani. Kandidati si bodo v šoli pridobili osnovno teoretično in praktično znanje za uspešno opravljanje nalog s področja javnega reda in miru, zavarovanja in kontrole varnosti prometa ter kontrole mednarodnega potniškega prometa. V organih za notranje zadeve je znanje, pridobljeno v dveletni strokovni šoli, šteto za srednjo strokovno izobrazbo.

Republiški sekretariat za notranje zadeve ima samska stanovanja, ki so brezplačna.

Vsi, ki jih delo v milici zanima in veseli, naj vložijo prijavo na najbližji postaji ali oddelku milice, kjer dobijo še podrobnejše informacije.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

PROSTA DELOVNA MESTA

Zaradi povečanja proizvodnje avtomobilov in prikolic odpiramo nova delovna mesta in vabimo k sodelovanju:

- več kvalificiranih delavcev — ključavničarjev, kleparjev, avtomehaničarjev, avtoličarjev, varilcev in mizarjev
- več priučenih delavcev v kovinski in lesni stroki
- več nekvalificiranih delavcev za delo v proizvodnji avtomobilov in proizvodnji prikolic

Kandidati za zaposlitev naj pošljejo pismene ponudbe kadrovsko-socialni službi podjetja.

Na progah, kjer ima podjetje organiziran avtobusni promet, je prevoz zagotovljen.

KULTURNA SKUPNOST OBČINE ČRNOVELJ

RAZPISUJE

NATEČAJ

za prijavo kulturnih akcij v letu 1972

Kulturna skupnost občine Črnomelj bo financirala v letu 1972 naslednje kulturne dejavnosti:

- knjižničarstvo
- gledališko dejavnost (natečaj, gostovanja, abonma)
- glasbeno dejavnost (natečaj, gostovanja, abonma)
- muzejsko in likovno dejavnost (razstave)
- spomeniško in arhivsko varstvo
- kinematografijo
- folklorno dejavnost
- kulturne akcije in manifestacije

Razpis velja do 25. januarja 1972. Interesenti morajo poleg denarnega zahtevka predložiti tudi izčrpen program svojega dela v letu 1972 ter predvidene lastne dohodke.

UPRAVNI ODBOR KULTURNE SKUPNOSTI
OBČINE ČRNOVELJ

»DOLENJKA«, trgovsko podjetje
na debelo in drobno, Novo mesto

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

TRANSPORTNEGA DELAVCA

v osrednjem skladišču na debelo

Pogoji: zdravstvena in telesna sposobnost za opravljanje fizičnih del ter odslužen vojaški rok.

Za delovno mesto je določeno poskusno delo. Rok za prijavo je 8 dni po objavi.

Trg. podj. PETROL
Ljubljana
PE BREŽICE

RAZGLAŠA prosto delovno mesto

PRODAJALCA

na bencinskem servisu ZLEBIC
in vabi k sodelovanju

Pogoji:

- končana osemletka
- odslužen vojaški rok
- prednost imajo trgovski delavci

Poseben pogoj: poizkusno delo, ki bo trajalo 6 mesecev

Pismene prošnje s kratkim življenjepisom je treba poslati v 10 dneh po objavi na gornji naslov.

AB Agraria
BREŽICE

cvetličarni *****
GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:

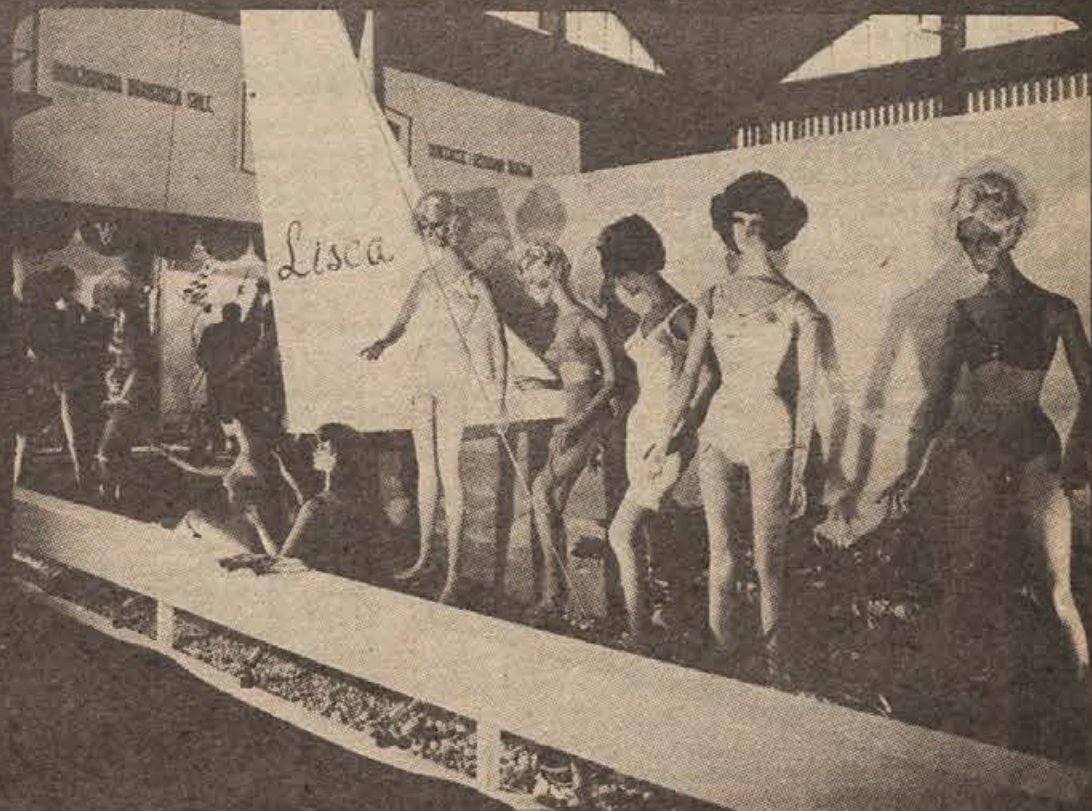
- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov.
Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

BETI METLIKA

Tiskanje čudovitih vzorcev na poznane materiale na sodobnem tiskarskem stroju sublistatik

LISCA SEVNICA

Nedrčki, stezniki in kopalne obleke spet v najmodernejših krojih in materialih

NOVOTEKS NOVO MESTO

"Ljubljanski zmaj" za kvaliteto in najnovejši izdelki: oblačila za hotelske in gostinske delavce

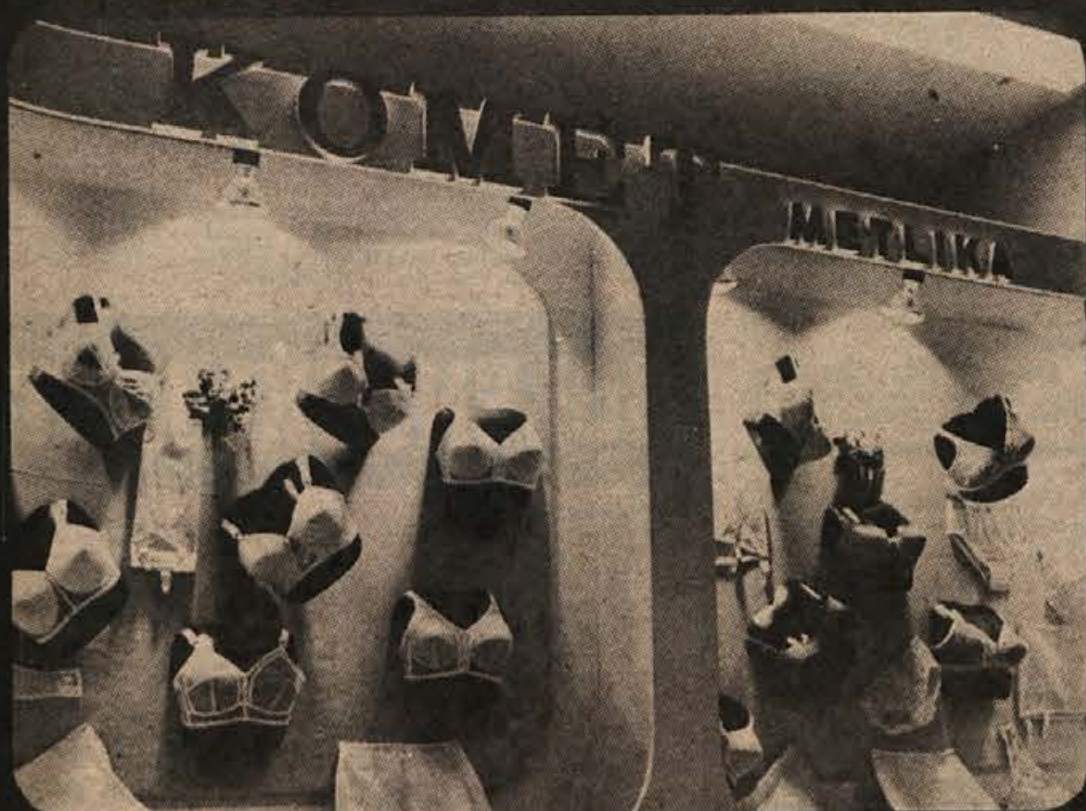
TEKSTILANA KOČEVJE

Odeje in pregrinjala iz različnih materialov, v raznih barvah, vzorcih in velikostih. 50-letna tradicija!

TRIKON KOČEVJE

Tovarna pletenin in konfekcije. Komplet hlače-pulover, kombinirano z efektnimi materiali. Moderni kroji in materiali!

KOMET METLIKA

Nedrčki in stezniki iz elastičnih in neelastičnih materialov. Vse modno in kvalitetno!

LABOD NOVO MESTO

Novi modeli in vzorci. Posebnost so strajce tip-top s posebno kvalitetnim ovratnikom

VSADAN: poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Poročila glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 21. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Za šolarje Ura, ki je obstala - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Mar. Bertonec: Dobro in slabe strani enega silosa - 12.40 Z domačimi pevcin - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Naši poslušalci za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Clovek in zdravje - 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Maksa - 20.00 Slovenski skladatelj zborov z evropskimi sodobniki - 20.30 Top-pops - 21.15 Oddaja norju in pomorščakih.

SOBOTA, 22. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pionirski danik - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Colnarič: Vinogradištvu v zasebnem gospodarstvu - 12.40 „Po domače“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Poročilo glasbeni spored za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.15 Iz operetnega sveta - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Maksa - 20.00 Slovenski skladatelj zborov z evropskimi sodobniki - 20.30 Top-pops - 21.15 Oddaja norju in pomorščakih.

NEDELJA, 23. JANUARJA: 8.10 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Raka igra za otroke - Frane Punčič: „Pravljica o modrem“ - 9.05 Četrti v studiu 14 - 10.05 Še mnoge, tovariši... Alain Deshayes: Kako je Hitler izgubil bitko - 10.25 Pesni borbe in - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Mar. Bertonec: Dobro in slabe strani enega silosa - 12.40 Z domačimi pevcin - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Naši poslušalci za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Clovek in zdravje - 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Maksa - 20.00 Slovenski skladatelj zborov z evropskimi sodobniki - 20.30 Top-pops - 21.15 Oddaja norju in pomorščakih.

čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.35 Interna 469 - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Dobri znanci - 20.00 Charles Gounod: „Faust“ - 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 25. JANUARJA: 8.10 Operna matineja - 9.05 Za šolarje - Pavliha se ogreje - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Franc Pirnat: Izbor rastlin za nov vrt - 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z ansambлом Silva Stingla - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Ilja Hurnik: „Molji“ - 22.15 Lucijan Marija Škerjanc v svoji komorni glasbi

SREDA, 26. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Nenavadni pogovori - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž.

Anton Pulesnik: Iz zgodovine naših gozdov - 12.40 „Od vasi do vasi“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Zamejski zbori pojo - Moški zbor iz Bilčova na Koroškem - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 18.15 Popevke s slovenskih festivalov - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivalov jazza

CETRTEK, 27. JANUARJA: 8.10 Operna matineja - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Slavko Gliha: Kam vodi razvoj agrarne strukture - 12.40 Pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z ansambлом Jožeta Kampeča - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška - 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov - 21.00 Literarni večer - Pozabljene strani - Il. 22.15 Frank Martin in Aleksander Skrjabin

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA 23. JANUARJA

9.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.30 Narodna glasba (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Doktor Dolittle, Boj za obstanek (Lj) - 11.50 Šola smučanja - 3. oddaja (Lj) - 11.55 Mestece Peyton (Lj) - 15.00 Slalom za moške - posnetek iz Wengna (Lj) - 16.30 Košarka Oriolik: Beograd - prenos do 18.00 (Zg) - 18.00 Liola - italijanski film (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Komedija za konec tedna - N.V. Gogolj: Kvar-topirci - oddaja TV Ljubljana (Zg) - 21.30 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 21.45 Sportni pregled JRT - 22.15 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 24. JANUAR

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.55 Zogica Marogica - 1. del (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Z avtobusom - serijski barvni film

(Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Maksimer (Bg) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 S. Sassan: Nori Jack - TV igra (Lj) - 21.40 Diagonale (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

TOREK, 25. JANUAR

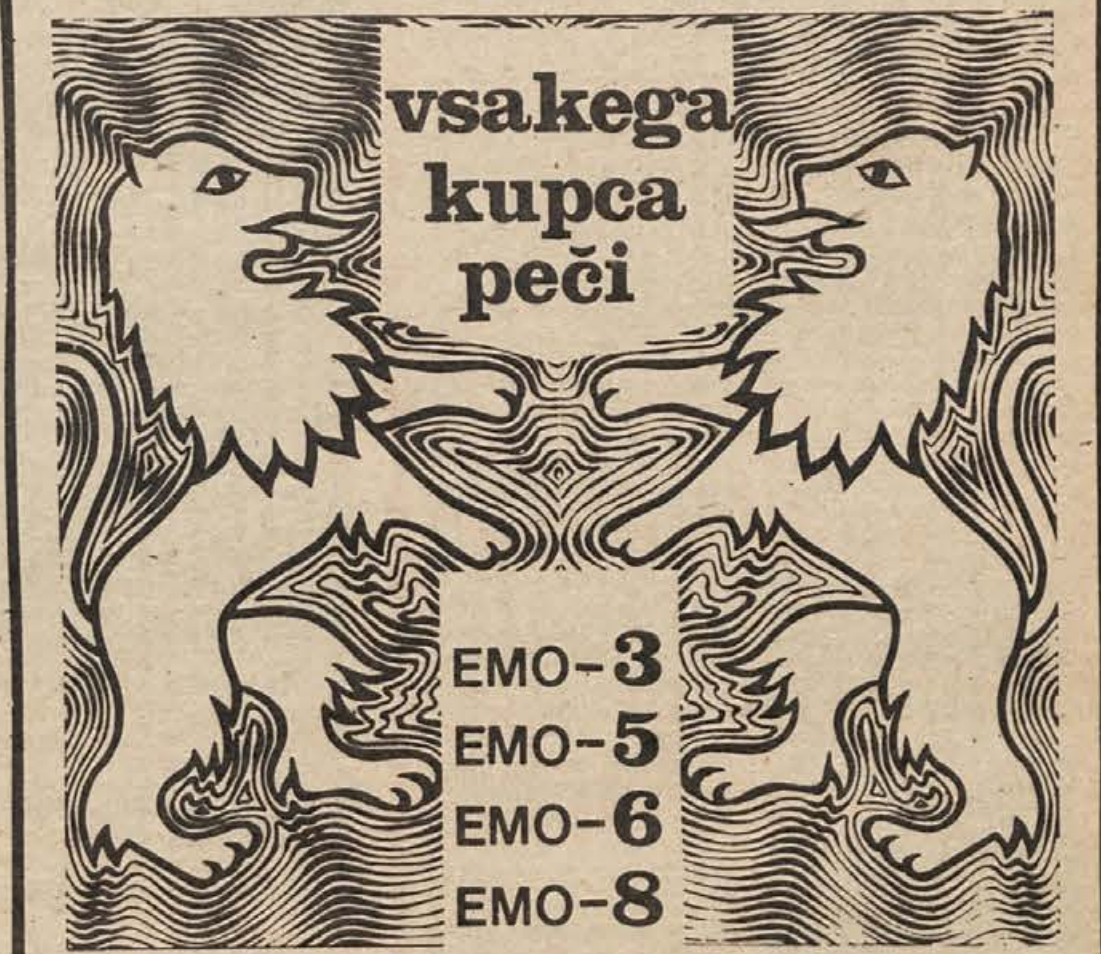
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 M. Sušmel: Konj Karel (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Stare melodije (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Računalniki: Shranjevanje podatkov (Lj) - 19.30 Mikroekonomika: Know-How (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Maurice Chevalier v filmu: Parada ljubezni (Lj) - Poročila (Lj)

SREDA, 26. JANUAR

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Doktor Dolittle - serijski barvni film (Lj) - 18.15 Obzornik

IZKORISTITE IZREDNO PRILOŽNOST

EMO → NAGRAJUJE

Z GARNITURO EMAJLIRANE POSODE: ABC, IDEAL ali JEDILNE SKODELE

NA VSAKI EMO PEČI NA OLJE VAS ČAKA NAGRAĐA OD 8. 11. 1971 DO 31. 1. 1972

(Lj) - 18.30 Po domače s Henčkovim ansambлом (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Olimpiada na Vulkanu - barvni film (Lj) - Poročila (Lj)

CETRTEK, 27. JANUAR

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Tiktak: Deček Jarbol (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek - film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Anatomija orkestra (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.15 G. Bocaccio: O dobrodušnem menihu (Lj) - 21.55 Poročila (Lj)

PETEK, 28. JANUAR

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.20 Veliki in majhni - 1. del (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Slovenska poezija 20. stoletja: Oton Zupančič (Lj) - 18.35 Vzgojna problematika: Otrok beži od doma (Lj) - 18.45 Šola smučanja (Lj) - 18.50 Mestece Peyton (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Nikoli v nedeljo - ameriški film (Lj) - 22.00 Quiz TV Zagreb (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

SOBOTA, 29. JANUAR

16.30 Košarka Rabotnički: Lokomotiva - prenos (Sk) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Plus pet - mladinski quiz (Sa) - 19.15 Mozaik (Lj) - 19.20 TV kašpot (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasbena križanka (Lj) - 21.35 Filmska burleska (Stan in Olio) (Lj) - 21.55 Oddelek S - serijski barvni film (Lj) - 22.45 Poročila

UPRAVNI ODBOR

Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto

RAZPISUJE

1. eno prosto delovno mesto z višjo strokovno izobrazbo
2. dve prosti delovni mesti s srednjo strokovno izobrazbo
3. eno prosto delovno mesto z dokončano administrativno šolo

Za delovno mesto pod zaporedno št. 1 se zahteva višja strokovna izobrazba ekonomske ali pravne smeri in 3 leta prakse, za delovna mesta pod zaporedno št. 2 se zahteva dokončana ekonomska srednja šola ali gimnazija in 2 leti prakse, za delovno mesto pod zaporedno številko 3 se zahteva dokončana administrativna šola ali najmanj enoletni strojeopisni tečaj in 1 leto prakse

Delovna mesta bodo zasedena za nedoločen čas. Kandidati naj vložijo prijave na upravni odbor KZSZ Novo mesto, Kidričev trg št. 3, v roku 15 dni po objavi razpisa in razglaš. Razpis in razglas prostih delovnih mest veljata do zasedbe.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 20. JANUARJA: 16.00 do 16.15 - Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki. 16.15 do 17.00 - Nove plošče RTB - Aktualnost tedna - Obvestila in reklame. 17.00 do 18.00 - Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 22. JANUARJA: 16.00 do 16.50 - Občani čestitajo in pozdravljajo. 16.50 do 17.00 - Sobotno kramljanje. 17.00 do 17.20 - Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas. 17.20 do 17.30 - Prehrana zdravega in bolnega človeka. 17.30 do 17.50 - Za naše najmlajše: Pika Nogavička noče postati velika in skladišča iz naše glasbene šole. 17.50 do 18.00 - Pesni za otroke.

NEDELJA, 23. JANUARJA: 10.30 Domače zanimivosti - Ob

PISMONOŠE!

Ponovno vas prosimo: napišite sami na vsaki naročilnici za novega naročnika tudi POŠTNO ŠTEVILKO njegovega kraja, prihranili nam boste veliko dela!

UPRAVA LISTA

Dobro obveščeni občani - dobri samoupravljalci!

Avtomobilisti že ta mesec

Navzlic zimi se prve avtomobilistične prireditve začne že januarja in februarja. Tako bo 29. januarja v Novem mestu eden od startov za sručarski avtomobilski rally „Pohorje 1972“, 11. februarja pa se začne prvi rally za državno prvenstvo.

Zato se bodo danes zvečer na sestanku v Novem mestu tekmovalci in športni funkcionarji AMD Novo mesto pogovorili o letošnjih tekmovanjih in drugih prireditvah, zlasti pa o obeh dolenjskih avtomobilskih tekmovanjih - rallyju „Dolenjska osmica 1972“, ki bo maja, in gorski dirki „Nagrada Slovenije 1972“, ki bo septembra. Določili bodo tudi tekmovalno ekipo za leto 1972.

PAMUČNI KOMBINAT VRANJE

Najkvalitetnejše tkanine za srajce, plašče, ženske komplete, obleke in moške letne obleke.

Lepe, dobre in fine tkanine PKV so vključene v pojem elegance.

Človek je kakor vino, vre, prevre, se ustali

Profesorja Franceta Vardjana je zgodaj zaneslo v svet: najprej na Holandsko, nato v Leverkusen k „IG Farben“, sedanjemu „Bayerju“, kjer se je ukvarjal z varstvom rastlin. Po vrnitvi v domovino se je zaposlil v kmetijski šoli v Sentjurju. Na srednjih kmetijskih šolah je s presledki poučeval 25 let.

Z oblastjo si je bil v mladih letih navzkriž. Ban Natlačen ga je 1936 zaradi „levičarske usmerjenosti“ kar petkrat premestil. Selil se je v Kamnik, od tam v Črnomelj in Novo mesto, nato pa v Krško in Brežice, kjer je bil nazadnje okrajni kmetijski referent. Dom si je ustvaril 1938 v Leskovcu pri Krškem.

Pogovor s profesorjem Vardjanom steče minogrede. Njegovo pripoved pre-

pletajo številne anekdote, polne pristnega humora. Najraje se spominja časov, ki jih je preživel v Brežicah kot kmetijski referent. Kmetje so ga imeli radi in tudi on se je prijetno počutil med njimi. Posebno rad je zahajal na Bizelsko, v Pišce in v Sromlje.

Dobro se še spominja prvega srečanja z Bizeljci. Prišel jim je predavati o vinogradništvu. Tedaj vstane 80-letni kmet Balon in reče: „Stoj, prijatelj! Najprej pokaži, če znaš obrezovati trto!“ Odpeljal ga je ven med trte. „Kaj je to?“ vpraša. „Zlahtnina“, de brez pomišljanja Vardjan. „Dobro!“ Kandidat je moral še pokazati, kako se obrezuje, pa ne samo zlahtnina, ampak tudi traminček in burgundec. Po tistem se je Balon obrnil k občinstvu z besedami: „Izpit je naredil, zdaj lahko predava.“ Nato so mu povedali, da je bil pred njim kmetijski referent nekdo, ki se škarij ni znal držati v rokah. Vardjana seveda niso mogli ujeti. Predobro je poznal trto, saj je preživel pod njo skoraj vse življenje. Že doma v Straznjem vrhu pri Črnomlju so jo gojili.

V mladosti je prof. Vardjan prehodil veliko tujih dežel. Privlačila ga je zlasti

umetnost in med počitnicami si je vedno privoščil pot po Evropi. Nikoli ni šel mimo cerkve ali muzeja, da si ju ne bi ogledal. Leta in leta je bil naročen na vodilne evropske umetnostne revije in nekatere se zdaj prihajajo v hišo.

Po duši umetnik se je rad družil z umetniki. Med njegovimi dobrimi se živčnimi znanci sta slikar Jakac in kipar Štoviček. Poznal je tudi mojstra slovenske besede Cankarja in Županciča. Cankarja je prvič srečal v Ljubljani v gostilni pri Mikliču, z Župancičem pa se je seznanil nekoč na vlaku med vožnjo iz Beograda v Ljubljano. Z veseljem sta odkrila, da sta rojaka, Belokranjca.

France Vardjan je bil ustanovitelj srednje vrtnarske šole v Medlogu 1946. Z njo vred se je pozneje preselil v Maribor. Žal, te šole že dolgo ni, ker je zmanjkalo denarja zanjo. Po ukinitvi je spet poučeval mlade rodove na srednji kmetijski šoli. Bil je tudi med ustanovitelji vrtnarskega inštituta. Vrtnarstvo je nekaj časa predaval na višji gospodinjstvi šoli v Grobljah. Istočasno je poučeval vrtnarske predmete na agronomski fakulteti v Ljubljani. Iz tistih dni je tale anekdota:

Profesor Vardjan je prišel v predavalnico, ne da bi na vratih pogledal številko. Študentje so pazljivo poslušali predavanje, čez pol ure pa eden vstane in reče: „Tovariš profesor, bilo je zelo zanimivo, a zdaj boste morali iti.“ „Zakaj?“ „Ker mi nismo vrtnari, ampak veterinarji!“

Vardjanova stroka sta zelenjadarstvo in sadjarstvo, čeravno se zdaj, ko je upokojen, ukvarja z nageljni in vrtnicami na čateški vrtnariji. V rastlinjake je prišel kot svetovalec pred desetimi leti na pobudo direktorja Agrarie Stanka Rebernika.

Profesor Vardjan veliko piše. Za strokovno, pedagoško, znanstveno in publicistično delo so ga letos adlikovali z redom zasluge za narod I. stopnje. Osebo je zelo skromen, skromno živi in vzgaja k skromnosti tudi svoje otroke. Nadutih ljudi ne mara. O človeku pravi, da je kakor vino: dokler je mlad, mora vreti in prevreti, z leti pa se sčisti in ustali.

JOŽICA TEPPEY

SLOVENSKI OKTET prireja v Novem mestu svoj prvi koncert po turneji na Japonskem

v četrtek, 27. januarja v DOMU KULTURE

Vstopnino poklanja slovenski oktet Posebni šoli v Šmihelu pri Novem mestu. Vstopnice so po 20 in 10 din.

OBUPANI KLICI NA POMOČ SO ODMEVALI PO VSEM MESTU

Rop, ob katerem se ježijo lasje

Mladoletnik, ki je v Krškem napadel natakario, že čaka v priporu

Negotovosti je konec. Po dvanajstih dneh prizadevnega iskanja so odkrili roparja, ki je 31. decembra 1971 pred hotelom Srečič v Krškem napadel natakario Silvo Pirnatovo. Postaja milice v Krškem je zaslila 50 ljudi. Dejanja je utemeljeno osumljen starejši mladoletnik M. Š. iz Ljubljane. Vse druge občane, ki so jih miličniki preverjali, prosijo za razumevanje.

Storilca so prijeli v Ljubljani, od koder so ga 13. januarja pripeljali v Krško in ga izročili preiskovalnemu sodniku. Fant je brez zaposlitve in se je že večkrat zagovarjal zaradi vlovov in tatvin. Na postaji milice je bil med prvimi osumljeni, vendar ni imel pri sebi ničesar, kar bi ga bremenilo. Alibi so mu potrdili starši, s katerimi je bil za praznike na vikendu.

Natakario Silva Pirnatova (roj. 1925) je delala v gostilni Cetin, v neposredni bližini hotela Srečič. 31. decembra je imela za seboj naporen delavnik. V hotel, kjer stanuje, se je tisto jutro vracala šele ob treh in 15 minut. V ročni torbici je imela 2.150 din dnevnega izkupička

in 2.600 din lastnega denarja. Ko je prišla do hotela čez park na severozahodni strani, ji je iz zasede skočil za hrbet neznan moški, jo prijel za vrat in vrpel po tleh. Začel jo je daviti in ji iztrgal iz rok ročno torbico in torbo za nakupe. Pirnatova se je zelo krčevito branila. Zaradi davljenja je izgubila zavest. Napadalec je nato z obema torbicama pobegnil.

Med napadom je Pirnatova močno vpila, tako da je bilo slišati njene krike po vsem Krškem. Klicem na pomoč je onstran savskega mostu prislutil miličnik in nemudoma pohitel na drugi breg proti hotelu. Pirnatovo je s hudimi telesnimi poškodbami našel na tleh.

Vse kaže, da je napadalec pri-

pravil rop načrtno. Ugotovili so, da je pred napadom vlomil v žensko garderobo hotelskih uslužbencev in z bele delovne halje odtrgal pas. Ta pas so našli na kraju napada in sledovi kažejo, da ga je tudi uporabil za davljenje.

Grozljivo dejanje je torej zakrivil komaj sedemnajstletni mladenič. Zgodba se bo dokončno razpletla pred sodiščem, kjer bo odgovarjal za hud primer ropa po 253. členu kazenskega zakonika.

JOŽICA TEPPEY

Našli so mučitelja teličke

Zaradi tatvine in mučenja živali se bo moral zagovarjati V. H. iz Šalke vasi, ki je delal pri kmetu Rigerju na Bregu pri Ribnici.

On je namreč 10. januarja vzel teličko iz hleva sosedu Jožeta Pakiža z Brega. Domnevajo, da jo je hotel prodati. Ker telička ni mogla ozioroma ni hotela hoditi, jo je surovo tepel, in sicer tako, da ji je steklo oko in da je dobila še več drugih hudih poškodb.

Telička je zaradi tepeža, snega in mraza tako onemogla, da ni mogla več naprej. V. H. jo je nato pustil.

Našlo jo je osebje tovornega vlaka, ki je peljal proti Kočevju, o čemer smo že poročali v prejšnji številki našega lista.

V. H. je tatvino teličke priznal, vendar je trdil, da jo je ukradel skupaj z F. V. iz Zaloga, s katerim se je spoznal v zaporu. Vendar pa je F. V. zanikal, da bi sodeloval z V. H., in zatrdil celo, da ni bil še nikoli v ribniški občini.

V. H. je bil doslej med drugim že kaznovan zaradi sodomije (spolno je občeval s kravo) in posilstva mladoletnice.

J. P.

Železniški prehod pri Cetinu v Krškem je velika ovira za cestni promet, toda neučakanost ljudi kliče nesrečo. V soboto, 15. januarja ob 16.40, je kljub opozorilom čuvaja prečkal zaprti prehod 70-letni Ivan Bogovič iz Anovca 8 pri Zdolah. V tistem trenutku iz Zagreba privozil ekspresni vlak. Lokomotiva je Bogoviča odletela 20 metrov naprej v jarek ob progi. Bil je takoj mrtev. (Foto: Jožica Teppey)

Tečaj v Črmošnjicah

Do sobote je še čas, da se na novem stadionu na občinski zvezi za telesno kulturo v Novem mestu prijavi za začetek ali nadaljevalni smučarski tečaj za mladino in odrasle, ki bo v Črmošnjicah od 24. do 29. januarja. Cena tečaja, v katero so vključeni prevozi z avtobusom, tečaj pod strokovnim vodstvom vzpenjača in topli obrok je za mladino 120, za odrasle pa 200 dinarjev.

Našli so ga

27-letni Viljem Logar, doma Krmelja, je neznan voznik, ki je 17. januarja blizu Sevnice zbil Ur Lekše, ko je šla peš po desni strani ceste. Ko jo je zbil v jarek, je odšel naprej, miličnikom pa se je prijaviti. Na novomeški upravi javne varnosti so povedali, da voznika tega fička, ki je pri Pogonih tržaška fička Martina Kastelca, še niso našli.

VLOM V ŽUPNIŠČE

V šmarješko župnišče je 16. januarja zjutraj vlomil neznanec, ki je izvijaje prišel skozi glavna vrata. Iz gornje sobe je v dveh kovčkih odnesel 8.000 din, 300 dolarjev in 30 mark. Neznane vlomilca iščejo.

LESTENEC V KOSIH

V Metropoli kavnari v Novem mestu so 17. januarja ob 20.30 prišli na pomoč miličniki, ker je Branko Poženel z Broda razgrajal razbil lestenec. Poženel je sicer sicer takoj plačal, zaradi razgrajanja pa bo moral še pred sodnika za krško.

CIGANI NAPADAJO

Šele v ponedeljek je Franc R. prijavil miličnikom, da so 15. januarja pri tati Neži, ki je imel prosjačile Cigane in ji ukradli bico s 1100 dinarji. Cigank še niso našli.

Hitreje bo pojasnjena druga tatvina: Mariji Štrumbelj iz Šklicjeve ulice so Cigani, medtem ko prosjačili, ukradli dve kobilici. Oškodovanka pa je dala miličnikom dokaj popoln opis, tako da bi tatove verjetno hitro prišli.

NEDELJO ODPRT

MARKET na Kristanovi cesti MARKET na Cesti herojev in DELIKATESA na Glavnem trgu

DOLENJKA

Ljubim svojo soprogo. Čudovita ženska. Popolna! Je izobražena, elegantna in razumevajoča, materinska in nežna, zmeraj negovana in lepo počesana, skratka takšna, kot jo reklamira Zlatorog za svoj Taft special. Toda zdi se mi, da v dveh točkah pretirava. Razumevajoča in materinska. Posebno v drugi.

Ljubi otroke in poleg teh dveh bi jih gotovo imela že šest, če bi ne bilo dveh težav: moja sobotna odsotnost, ker me „pokvarjeni“ prijatelji zvlečejo v „slabo“ družbo, in to, da je potem moj fizični jaz ves teden zanič.

Pri kosilu, nekje v začetku tedna, je draga nežno zažvrgolela: „Dragi, danes sem bila z otroki na razstavi ptičk. Tako čudovita drob-

cena bitja, nežna in tako lepo pojoča. Zakaj ne bi kupil še ti kakšnega? Pomisli, kako bi bila otroka vesela!“

Res je, da rad vidim „ptičke“, toda imel sem pomisleke:

„Draga, sama veš, da hra-

nim dvojna usta, poleg tega pa lahko poslušas žvrgolenje dveh ptičkov, ki sta mi že požrla skoraj vse živce, da je naše stanovanje tako majhno, da bi še za en kljun ne bilo dovolj prostora v hiši nje jedače, na mizi. Prepričan sem, da bi te nerviral, saj sama praviš, da imaš toliko dela, da še mene ne moreš več poslušati: zvečer pa, utrujena od dela, zaspiš.“

„Oh, dragi, ne bodi sebičen in pomisli na najina otroka! Vsaj njima pusti veselje, prostora je pa za ptička še dovolj v predsobi, poje pa tako malo, res, tako malo, da ti ni treba skrbeti zaradi izdatkov.“

Vse moje pregovarjanje in filozofske razlage o stvarih v kletki, ki sem jih povedal v svojem poštenem socialističnem prepričanju, niso nič pomagale. Njen nežni in negovani obrazek se je zresnil in slišal sem nekaj besed o odstopu, kar je sedaj zelo aktualna tema. V strahu, da bi moral iskati drugo „drago“, sem se raje napotil iskati kletko in ptička.

Najprej sem kupil kletko. Stala me je devet starih tisočakov. Ko sem jo prinesel domov, da bi pokazal svojo resno namero, se je razjezila: „Devet tisočakov! Si zno-rel? Saj sem videla, da imajo cenejše!“

Kljub prepričevanju, da je devet tisočakov zelo malo za odvzeto svobodo, sem vseeno kasneje prinesel domov manjšo. Razlike v denarju mi prodajalka ni vrnila, zato sem namesto nje podaril soprogi Taft. Kako ga je bila vesela!

Potem sem se odpravil iskati ptička. Na ptičji razstavi sem srečal sosedu in mu potožil o svojih težavah.

Nisem vedel, da se tudi odrasli moški ukvarjajo s ptičrejo, dokler mi ni zaupal, da sam razstavlja svojega varovanca in mi — strela z jasnega — s skrivnostnim nasmeškom na ustih podaril ptička, da me reši težav. Rekel sem mu, da je dober človek, toda tisti nasmeš ni izginil. Na njem je bilo nekaj demonskega!

Sila previdno sem vzel v roke tisto nežno živo stvarco in jo odnesel domov. Soproga je bila navdušena nad mojim dejanjem in sosedovo darežljivostjo.

Kletko sem po ženini želji pribil na steno predsobe in ptiček se je prijetno počutil v njej.

Prišel je konec tedna. Kot običajno sem zelo zgodaj zjutraj s čevlji v rokah stopil

v stanovanje. Vedel sem, da soproga trdno spi, zato sem si upal prižgati luč v predsobi. Zbujen in prestrašen je začel čvkatati ptič, ta je zbudil otroka, njun jok materinski čut in ta soprogo. V soprogi se je zbudilo „razumevanje“ za moj tako zgodnji prihod in to „razumevanje“ je gotovo prebudilo sosedo. Vse zaradi tega presnetega ptiča!

Naslednji teden si nisem upal prižgati luči, zato sem pa prevrnil omario za čevlje. Ponovilo se je isto.

Edino, kar se upam in si želim iz srca je, da bi bila čimprej spet kakšna ptičja razstava. Potem bom pa jaz velikodušno in s skrivnostnim nasmeškom poklonil kakšnemu znanцу ptička. Kako ga bo vesel!

TOMAŽ DURAKOV